

Submersion of garden land due to Construction of Anicuts in North Kanara

ಶ್ರೀ ಮತಿ ಅನುಸೂಯ ಗಜಾನನ ಶರ್ಮ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಣೆಕಟ್ಟನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಅರ್ಧಭಾಗ ಮಲೆನಾಡು, ಮತ್ತೆರ್ಧ ಭಾಗ ಕರಾವಳಿ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದೆ. ಈ ಪರ್ಷ ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಳೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ, ಇದೇ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಕೂಡ ಅರಣ್ಯ ನಾಶವಾಗುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಗತಿ ಏನೆಂದು ಜನರು ಕಂಗಾಲಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ತೋಟಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತೋಟಗಳನ್ನು ಬಂದಿರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಬೆಳೆಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ತೋಟಗಳೆಲ್ಲ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ, ನಮ್ಮ ಕೂಗನ್ನು ಯಾರೂ ಕೇಳುವವರಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನ ಹತಾಶರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರವೇನೂ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಯೋಜನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮೊದಲು ನೋಡಬೇಕು. ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಮುಳುಗಡೆಯಾಗುವ ಜಮೀನುಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ವಿವರವನ್ನೆಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ವಿವರವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿ, ಅವರಿಂದ ಅಶೀರ್ವಾದ ಪಡೆದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಜನರ ಸಮಸ್ಯೆ ಮತ್ತು ಸಂಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಇಲಿಯ ಬಿಲದಂತೆ ಅಲಕ್ಷಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಕಷ್ಟ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಸಮ್ಮ ಭಾಗದ ಜನರಿಗಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ್ ಆರಸ್.—ನಾನದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Assault of a Harijan girl Working in a post office

ಶ್ರೀ ಎನ್ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ನಾನು ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ದಿನಗಳ ಹಿಂದೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುವ ಸೂಚನೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆ. ಪೋಸ್ಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹರಿಜನ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹುಡುಗಿ ಯಾಬ್ಬಳನ್ನು ಕಾಲೇಜು ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಾಲರು ಮತ್ತು ಲೆಕ್ಷರರುಗಳ ಎದುರುಗಡೆ ಹೊಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ? ಇದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದ ವಿಷಯ, ಯಾವಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆಯೇ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಆಗ ತಾವು ಮಾತನಾಡಬಹುದು.

Notice under Rule 153.

Further discussion on No Confidence Motion

† ಶ್ರೀ ಹಾರನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (ಗಂಧಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಸ್ತು ಸಿಗಲಿ ಅಂತ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ನಿನ್ನೆ ದಿನ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರೊಬ್ಬರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಬಹಳ ಉತ್ತಮವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆಗಂಟಿಗಳ ಕಾಲ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಮಾಡಿದಂಥ ಭಾಷಣ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸುವ ರೀತಿಯ ಭಾಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ನೇಹ ಸಲ್ಲಾಪದ ಭಾಷಣವಾಗಿತ್ತು. ಹುಲ್ಲಿನ ಬಣವೆಯಲ್ಲಿ ಸೂಜಿ ಹುಡುಕಿದ ಹಾಗೆ, ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿದರೂ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ ಯಾವ ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಭೆಯೊಳಿಂದ ಮಂಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ, ಆ

† Indicates that remarks or speeches have not been revised by the member concerned.

ಮಾತು ಅವರಿಂದ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚನೆ ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಒಂದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳು ಗಮನಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಇದು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಿದಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆ ವೈಫಲ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಂವಿಧಾನದ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಲೀ ವೈಫಲ್ಯತೆಯ ವಿಷಯವಾಗಲೀ ಯಾವ ಅಂಶವೂ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮೊದಲೇ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಗಮನಸೆಳೆದೆ ಇದು ಕೇವಲ ರಾಜಕೀಯದ ಭಾಷಣವಾಗಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ವೇದಿಕೆ ಬೇರೆ. ಅದು ಈ ಸಭಾಭವನದ ಹೊರಗೆ ಈ ಸಭಾಭವನದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತದ ಆಗುವೋಗುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ರಾಜಕೀಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ರಾಜಕೀಯ ವೇದಿಕೆ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕು ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷಣದ ಸಾರಾಂಶವನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಎರಡೂವರೆಗಂಟಿಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ನಾಡಿದರಲ್ಲ, ೧೦ ಗಂಟೆ ಪೂರ್ತಿ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ವಾಸ್ತವಿಕವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದರೆ ಅದು ಜನತಾಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರಿಂದ ಅದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಅವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವಾಗ, ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವಾಗ ಒಂದು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಡೆಗಳು ಇದ್ದ ಹಾಗೆ ತೊಡರುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಯಾರೇ ಆಗಲೀ ಸರ್ವಸಮ್ಮತವಾದ, ಪ್ರಶಸ್ತವಾದ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರ ಅಂತ ಅಂದರೆ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಲ್ಲ. ಲಕ್ಷೋಪಲಕ್ಷ ಜನ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಜನತಾಪಕ್ಷದವರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಅಸಮಧಾನವನ್ನು ಕಂಡರೂ ಗುಂಡೂರಾಯರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಕಾಣಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ದೊಡ್ಡವರು ಅನ್ನಿಸಿ ಕೊಂಡವರೂ ಕೂಡ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ೩೨ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು ೨೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿದೆ. ಇವತ್ತು ಕಳೆದ ೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ದೇಶವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹಾಳು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವಾಗ ಸಾಧನೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಯಾವ ಧೈಯಧೋರಣೆಗಳನ್ನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿರುವಾಗ ಆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ವೈಫಲ್ಯ ಇರಬಹುದೇ ಏನೇ ಗುರಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜನಹಿತ ಗುರಿಯನ್ನೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಾಧನೆ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ, ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತರುತ್ತಾರೆ. ಕೆಲವರು ಮಾಡುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಕೆಲವರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಾಗ, ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಫಲ್ಯತೆಗಳು ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸೂಚನೆ ತಂದಿರತಕ್ಕ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ, ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ? ಇಂದು ಆ ಕಡೆ ಇರತಕ್ಕ ೪೦-೪೨ ಜನ ಕೂಡ ಈ ಕಡೆಯೇ ಇದ್ದರು.

ಆದ್ದರಿಂದ ೪-೫-೬ ವರ್ಷದಿಂದ ಯಾವ ಒಂದು ತತ್ವಕ್ಕೆ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅವರೇ ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರೆ ಜನ ಮೆಚ್ಚುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಈಗ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿರುವುದು ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ರಾಜಕೀಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈಗ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದಿರತಕ್ಕದ್ದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಶುರುಪಾದುದು ಹೇಗೆ ಅಂದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾರು ಇರಬೇಕು ಎಂಬುದು ಇದೇ ಬಂದದ್ದು ಮೂಲ. ಈ ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಅದರಂತೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿರಬೇಕು ಅಂತ ಶ್ರೀಮತಿ ಆಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಆಗಲಿ ಅಂತ

ಹೇಳಿದರು. ಹೇಗೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಚುನಾವಣೆ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿದರು. ಲೋಕ ಮೆಚ್ಚತಕ್ಕ ಮಾತು ಯಾವುದು ? ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಜನ ಯಾವುದನ್ನು ನಂಬಬೇಕು. ಹಿಂದೆ ನೇಮಕ ಆಗಿತ್ತು, ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ನಾನುನೇಟ್ ಮಾಡಿದರು ಹಾಗೆ ಹೀಗೆ ಅನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬಂತು. ಚುನಾವಣೆ ಮುಖಾಂತರ ಆಗಲಿ ಅಂತ ಹೇಳುವಾಗ ಇದು ಯಾವ ಅಪರಾಧ. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಬೆಲೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ ತಪ್ಪು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕು. ಕಡೆಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದರು ಅಮ್ಮಾ ತಾಯಿ ನೀವು ಹೇಳಿದ ಹೆಸರನ್ನೇ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಕೊಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ.—ನಿಮ್ಮ ಚಲಕ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್.ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ತಮಿಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನೆನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ೧೦ ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನೆನ್ನೆ ಮೂರುವರೆ ಗಂಟೆಯಿಂದ ಆರೂವರೆ ಗಂಟೆಯವರೆಗೂ ಕುಳಿತ್ತಿದ್ದೆವು. ಇವೊತ್ತು ಬಂಧತ್ತು ಗಂಟೆಯಿಂದ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಅಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೂರು ಗಂಟೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಮಧ್ಯೆ ಆಗತಕ್ಕ ಇಂಟರಪ್‌ಷನ್ ಅವಾಯಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಮಾನ್ಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಂಥ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬಹುದು. ಇಂಟರಪ್‌ಷನ್ ಅವಾಯಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೫ ಗಂಟೆಗೆ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ, ನಮಗೆ ರಿಪ್ಲೈಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಹಾಝಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ — ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ಮುಖಂಡರಾಗಿದ್ದವರು ; ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಂತಹ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂತಹ, ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ನುಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಇಳಿಸುವ ಕ್ರಮ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ? ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯವರು ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವಾಗಲೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು ಮಾಡಿದರು. ಚುನಾವಣೆ ಅಂತ ಮಾಡಿದರು. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಷ್ಟ ಇತ್ತು ? ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಚಾಣಕ್ಯ ತಂತ್ರವನ್ನು ಶತ್ರುಗಳನ್ನು ಹೊಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವವರನ್ನು ಕತ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಚಾಣಕ್ಯ ತಂತ್ರ ಉಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜಕಾರಣ ಸ್ಪೆಟ್‌ಮನ್‌ಷಿಪ್ ಅಂತ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ ಅದರಂತೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆಯೇ ? ಇದರಿಂದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹಾಳಾಗುತ್ತವೆ. ಈ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ತಪ್ಪು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಭಾರತದ ಯಾವ ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಇವರು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ನಡೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಏನಿದೆ ಅದು ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ಅಲ್ಲ ಅವರ ಹಿಂದೆ ನಿಂತಿರತಕ್ಕ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಆ ಒಂದು ಕೀರ್ತಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಯಾವುದೇ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೂ ಗುರಿ ಶುದ್ಧ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು ಮಾರ್ಗ ಶುದ್ಧವಾಗಿರಬೇಕು. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಗೊಟ ಹೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕೀಟ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾಜಿ ಆದರೆ ಕೀಟ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಅಲ್ಲ. ವ್ಯತ್ಯಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಇದ್ದರೆ ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮೌಲ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ, ಮೆಂಬರ್‌ಗಿರಿಗೆ ಮೌಲ್ಯ ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ತಂದವರು ಯಾರು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿದರು ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನಿಜವಲ್ಲ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಓಡಿಸಿದರು. ಅವರು ಓಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ರ್ಸ್ ಜನರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಪಾರ್ಟಿ ಜನರೂ ಒಪ್ಪಿ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದವು. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು ಅದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದವು.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನಿಯವರೇ, ನಾನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಇಂಟರ್ ಫಿಯರ್ ಆಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡಿದ ಧಾಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಅದು ರಾಜಕೀಯ ಭಾಷಣದಂತೆ ಇತ್ತು. ಆ ಭಾಷಣ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಂಥಾದ್ದಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಹೊರಗಡೆ ಮಾಡುವಂಥ ಭಾಷಣವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೊಯಿಲಿಯವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾದರೂ ಇಷ್ಟು. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಈ ಸಭೆಯ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈಗ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು.

ಶ್ರೀ ಡಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರು ಎರಡೂವರೆ ಗಂಟೆಕಾಲ ಮಾತನಾಡುವಾಗಲೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತು ಈಗ ನಾವು ಹೇಳುವ ಮಾತು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ಕರವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತಿದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಈಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಜನ, ಮೌಲ್ಯಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂಧಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ೧೧ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲದ ಆಡಳಿತದ ನಂತರ ಜನತೆ ಈಗ ಹೊಸಬರಿಗೆ, ಹೊಸ ಖೀಳಿಗೆ ಮುಂದೆ ಬರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿರುವ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ಶ್ರೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿ ದೇವಸ್ಥಾನಗಳ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮೦೦೦ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೈತರಿಗೆ ಹೊಟ್ಟೆಗಿಲ್ಲದ ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆ ಜಮೀನನ್ನು ಉಳುವು ಮಾಡಲು ರೈತರು ಹೋದರೆ ಅವರನ್ನು ಬಂದೂಕಿನಿಂದ ಹೊಡೆದು ಸಾಯಿಸಿದ್ದಾನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸವಿ ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದ ಜನಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಬಡ ಜನರಿಗೂ ದೊರಕುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಅಡ್ಡಿಪಡಿಸಬಾರದು. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇವರು ಒಂದು ಹೊಸ ಅಲೆಯನ್ನೇ ಎಬ್ಬಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂಧಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಈಗ ಆ ಇಂಧಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನೇ ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವರ ಪಾದ ಏನಿದೆ ಇದು ತೀರಾ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ವಾದ. ಯಾರೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುವುದು ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಚಿನ್ನೆಯ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದಲ್ಲ. ಅವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕದ್ದು ಕೇವಲ ಅವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ, ಅಥವಾ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕ ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಚಿನ್ನೆ ಅಥವಾ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರಿಸತಕ್ಕ, ಅಥವಾ ಒಟುಕೊಡತಕ್ಕ ಜನ ಇದರ ಅಂಥವರನ್ನು ನಾವು ತಿದ್ದ ಬೇಕು ನಾನು ಸುಮಾರು ೩೭ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಈ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದೇನೆ. ಬೇರೆಯವರಂತೆ ನಾನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಅಸೆ ಪಡುವವನಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಚುನಾವಣೆಯ ಗುರ್ತು, ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬರುವುದಾದರೆ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅದೇ ಮುಖಂಡರು ಇದ್ದರು ಅದೇ ಚಿನ್ನೆ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಗೆದ್ದುಬರಲಿಲ್ಲ ? ಇದನ್ನು ತಾವು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ತಿವಾರಿ, ಜ್ಯೋತಿ, ಶರ್ಮಾ, ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ನೀವು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೇ ಅವನನ್ನು ಬ್ರಾಹ್ಮಣನೆಂದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾರಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ಗೋವಿರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ನಿಜವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಇವತ್ತು ನಿಜವಾದ ಉತ್ತಮವಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ.ವಿ. ಪುಟ್ಟಪ್ಪನವರು. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂಗಳಲ್ಲಿ ಗೋವನ್ನು ಪರಮ ಪೂಜ್ಯವೆಂದು

ಭಾವಿ. ಅದನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂಥ ಗೋವನ್ನು ಕೊಂದು ತಿನ್ನುವವನು ಬಾಹ್ಯಾಣವೇ? ಪ್ರಜಾವು ಭುಕ್ತ ಎಂಬುದು ಗ್ರಾಮವು ದಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬರಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಮುಖಂಡ ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಆತನಿಗೆ ಬಹಳ ಜನಗಳ ಬೆಂಬಲ ಇರಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮೇಲೆ ಕೂಡಿಸಿ ಉಳಿದವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಅವರ ಕಡೆಯೇ ನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಉದಾಹರಣೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ, ಹಿಂದೆ ವ್ಯಾಸರಾಯರು ಎಂಬ ಒಬ್ಬ ಮಹರ್ಷಿ ಇದ್ದರು. ಅವರ ಏಳಿ ಅನೇಕ ಶಿಷ್ಯರುಗಳಿದ್ದರು. ಆ ಶಿಷ್ಯರ ಪೈಕಿ ಕನಕದಾಸರೂ ಒಬ್ಬರು. ಒಮ್ಮೆ ವ್ಯಾಸಮಹರ್ಷಿಗಳು ತಮ್ಮ ಶಿಷ್ಯರುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ನಮ್ಮ ಪೈಕಿ ಮೊದಲು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುವವರು ಯಾರು ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಶಿಷ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದು, ಗುರುಗಳೆಂಬ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ 'ತಾವೇ' ಎಂದರು. ಆಗ ಕನಕದಾಸರು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ನಾನು ಹೋದರೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಅಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಂದು 'ಕಾಂಗ್ರೆಸ್' ಹೋದರೆ, ಹೋಗಬಹುದು. ಅಂದರೆ ಒಂದೊಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲೂ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಎಂಬುದು ಕರ್ಣ ಇದ್ದಂತೆ. ಈ ಕರ್ಣನ ಬೆಂಬಲ ದುರ್ಯೋಧನನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಆದರಂತೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ದುರ್ಯೋಧನನ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ,

ಅನಾಯಕೇನವಾಸ್ತವ್ಯಂ,
ನವಾಸ್ತವ್ಯಂ ಬಹುನಾಯಕೇ,
ಸ್ತ್ರೀನಾಯಕೇ ನವಾಸ್ತವ್ಯಂ,
ನವಾಸ್ತವ್ಯಂ ಬಾಲನಾಯಕೇ " ಎಂದು

ಈ ಸದನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಯಾರೂ ಕೂಡ ಕೋಪ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಮಯ್ಯ.— ಸ್ವಾಮಿ, ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ 'ಯತ್ರ ನಾರಾಸ್ತು ಪೂಜ್ಯಂತೆ ರಮಂತೆ, ತತ್ರದೇವತಾ' ಎಂದು ಆರ್ಯ ವಾಕ್ಯ ಇದೆಯಲ್ಲಾ ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.— ಸ್ತ್ರೀಯರು ಎಂದರೆ ಪ್ರಕೃತಿ. ಸ್ತ್ರೀಗೆ ಕೆಲವು ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು, ಕೆಲವು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಆಕೆ ಪರಮ ಪೂಜ್ಯ ಭಾರ್ಗವಿದೇವಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.— ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ದುರ್ಯೋಧನನ ಕಡೆ ಯವರೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆದರೆ ನಾವು ಪಾಂಡವರು ಇಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತೇವೆ, ನಮ್ಮನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮರೆಯಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಒಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು. ನೀವು ಪಡುವಾರಳು, ಪಾಂಡವರು.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಲಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.— ಜನತಾ ಪಕ್ಷವನ್ನು ನಾನು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಒಂದೇ ಒಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪಾಯವಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಆರ್. ಎಸ್. ಎಸ್. ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸಖ್ಯವನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರುವುದೇ ಮೊದಲನೆಯ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯದು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಜನರ ಬೆಂಬಲಕ್ಕೆ ವಂಚಿತರಾಗಿ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಅವರು ಒಂದೇ ಮುಂದೆ ಅವರು ಒಂದಾಗಲು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಲಿ. ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ತ್ವವನ್ನು ಈ ದೇಶದಿಂದ ತೆಗೆಯಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.— ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥಿಕ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ಸಾವಿರ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಖಚಿತ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಇಂಥ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು

ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ವೀಕರ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು, ನಿಮ್ಮ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣವನ್ನು ಎಷ್ಟು ಎಂಬುದು ತಿಳಿದು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡ್ವೆಲ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ನೀವು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾಡುವಾಗ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನೀವು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ಶಾಸನ ಬಡವರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಗುಡಿಸಲಿನಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಜನರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅಂಥ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಋಣ ಪರಿಹಾರ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ತಂದಾಗ ಅದು ಸ್ವಲ್ಪ ಬಾಯಿದೆ ವಿೂರಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರವರೂ ಪೋಲೀಸ್ ನವರು ಲೇವಾದೇವಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವನ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಪ್ಪಲೆ, ಚೆಂಬು, ಗಂಗಳ ಇವೆಲ್ಲವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಗಮನವಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವು ಬರುವಂಥ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಅನಾವಶ್ಯಕವಾದ ಅಪಕ್ಯತವಾದ ವಿಷಯಗಳಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ, ನಿಮ್ಮ ಹರಿತವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹಾರ್ಡ್ವೆಲ್ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ.—ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಷ್ಟು ನಯವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗಿಂತಲೂ ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಭವ ಇದೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಒಬ್ಬ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ, ಒಬ್ಬ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖಂಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೆ ಏತಕ್ಕೆ ನೀವು ಅಸೂಯೇ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ? ಜೋಶಿ, ತಿವಾರಿಗಳೇ ಇರಬೇಕೆ ? ನಮ್ಮ ಮಿತ್ರರು ಹೇಳಿದರು, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ನಾವು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮೆಮಾರೆಂಡಮ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ನಲ್ ಡೆಮಾಕ್ರಸಿ ಇರಬೇಕು. ಸೆಲ್ಫ ಕ್ರಿಟಿಸಿಸಮ್ ಇರಬೇಕು, ನಾವು ಟೀಕೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮತ್ತು ಟೀಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದಕ್ಕೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿರಬೇಕು. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪದೋಷಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಬೇಕು, ಯಾರು ಫರ್‌ಫೆಕ್ಟ್ ಇಲ್ಲ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಸೇರಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುವಾಗ ತಪ್ಪು ತೊಡರುಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ನಮ್ಮ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ಮುಖ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನಾವೇ ಸರ್ವಜ್ಞರೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ಅವಿಶ್ವಾಸ ಸೂಚನೆ ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರ ಇದ್ದ ಹಾಗೆ. ಅದನ್ನು ಕೊನೆಯ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಮಾಮೂಲಿ ಅಸ್ತ್ರಗಳಂತೆ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಾರದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಾವಣನು ತನ್ನ ಮಗ ಇಂದ್ರಜಿತನನ್ನು ಹನುಮಂತನ ಮೇಲೆ ಯುದ್ಧಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದಾಗ ಇಂದ್ರಜಿತು ಹನುಮಂತನನ್ನು ಜಯಿಸಲಾರದೆ ಕೊನೆಗೆ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಮಾಡಿದನಂತೆ. ಆಗ ಅಂಜನೇಯನು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಗೌರವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ರಾವಣನ ಆಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ, ರಾವಣನು ಸಿಂಹಾಸನದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ರಾವಣನಿಗಿಂತ ಒಂದು ಇಂಚು ಎತ್ತರ ಅಂಜನೇಯನು ಕುಳಿತುಕೊಂಡನಂತೆ, ಆಗ ರಾವಣನು ಸಿಟ್ಟುಗೊಂಡು ಅಂಜನೇಯನ ಬಾಲಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ. ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಲಂಕಾ ಪಟ್ಟಣವೇ ಸುಟ್ಟುಹೋಯಿತು. ಆ ರೀತಿ ನೀವು ಸುಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಬೇಡವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಹೇಳುವಂತೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ನೀವು ನಾವು ಕುಳಿತು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡೋಣ. ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ತಿದ್ದಿ

ಕೊಂಡು ಆಡಳಿತಮಾಡಲು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಶಾಸನಗಳು ಇವೆ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಂಡು ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅವಶ್ಯಾಸ ನಿರ್ಣಯವೇನು ಇರುತ್ತದೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಶಿಡಿತ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ. ಬೇಕಾದರೆ ಕಡಿತವನ್ನು ತೆಗೆಸಿ ನೋಡಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾವು ಜನರ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ, ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟು ಜನರು ಮತ ತಮಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷ ನಡೆಸುತ್ತಿರ ಬೇಕಾದರೆ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅತಿರೇಖಿ ನಡೆದರೆ ಇಂಥ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಥ ಅತಿರೇಖಿ ನಡೆದಿರುತ್ತದೆ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಅಭ್ಯಾಸ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರದ್ದುಮಾಡಿದರೂ, ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಐದು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಮ್ಮೆ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆಗುತ್ತದೆ. ಜನರಿಗೆ ಬಿಡೋಣ. ಲೋಕಸಭೆಯು ಚುನಾವಣೆಯೂ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೇ ಬಿಡೋಣ. ಜನರು ಏನು ನಿರ್ಣಯಿಸುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಪಾಲಿಸೋಣ. ಇಷ್ಟು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ನಿರ್ಣಯವೇನು ಇರುತ್ತದೆ, ಅದು ಸೂಕ್ತವಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

೧೦.೦೦ ಎ.ಎಂ.

†ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ಸೋರಬ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೀಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೀಯವರೇ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಹೊರಗಡೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅಜ್ಜಿಂಟ್ ಕೆಲಸ ಇದೆ. ನಾನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಭೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೀಯವರೇ, ನ ನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನಾನು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವೈ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ.—ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ ಭಾಷಣಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವವರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಬ್ಬರೇ ಒಬ್ಬರು ಎಂದು. ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಯಾವ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸುತ್ತಾರೋ ಆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕೂ ಮಂತ್ರಿಗಳೊಬ್ಬರೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾಲ್ಕೂ ಭಾಷಣ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ?

MADAM DEPUTY SPEAKER.—When we met in the Spaker's Chamber it was agreed that the Chief Minister could attend to his business. It has been done with the permission of the Leaders of all the parties.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೀಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಿಂದೆ ಅದಂಥ ತೀರ್ಮಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇದ್ದೆವೆನು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಮಾಡತಕ್ಕ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೆ ಅವರ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಇಲಾಖೆಗಳ ವಿಷಯಗಳಿರುವುದು

ರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದನದಲ್ಲಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕಾರ್ಯಕಲಾಪದ ವರದಿಗಳಿ ರಾತ್ರಿವೇ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಕೊಡಲಿ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಮುಖಂಡತ್ವದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಏಕವಾಕ್ಯದ ಒಂದು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಡಿಸಿ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾರ್ನಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಈಗತಾನೇ ಆಡಿದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನೂ ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಿರತಕ್ಕ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅದಾದನಂತರ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯ ಬಾರಿಗೆ ಅವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅಂದರೆ ಯಾರಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು, ಅವಿಶ್ವಾಸದ ನಿರ್ಣಯದ ಚರ್ಚೆ ಒಂದೆಂದೂ ಆಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾತ್ರ ಬಂದಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ನಡೆದಿರತಕ್ಕ ಆಡಳಿತ ತಪ್ಪುಗಳಿಂದ ವಿಮುಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಒಂದು ರಾಜ್ಯದ ಅಥವಾ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳು ಆಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಅದರ ಚುಕ್ಕಾಣಿ ಹಿಡಿದು ಮುಂದೆ ನಿಂತು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಧೀಮಂತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮೈವಿದ್ದುದಿಂದ ಕೂಡಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪುಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಯಾರೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಯಾವ ಒಂದು ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮುಟ್ಟಿ ಮುಟ್ಟಿಕೊಂಡೋ ಆ ಮಟ್ಟವನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ಮುಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ನಾನು ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಜನತೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ದಡ್ಡರು ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಜನತೆ ದೈನಂದಿನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ತಿಳಿದಿರತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆ ದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆಡಳಿತದ ಒಳಗಡೆ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಅಂದರೆ ಸಾರ್ವ ಜನಿಕ ಹಕ್ಕು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ, ನೀತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಾಪಾಲನೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ, ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೂಲಭೂತ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರತಕ್ಕ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೆ ನೋಡುವಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆ ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ರೀತಿ ನೋಡು ವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಆ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭ ಸಿಗುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. ಸಿಕ್ಕರೂ ಕೂಡ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಮುಂದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಮುಂದೆ, ಶಾಸನ ಸಭೆಯ ಒಳಗಡೆ ಅಥವಾ ಹೊರಗಡೆ ಇಡತಕ್ಕದ್ದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಕಠಿಣವಾಗಿರತಕ್ಕ ಈ ಒಂದು ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಸಹಜವಾಗಿ ಕಂಡುಬರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಮರೆಯೋಣ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ಕಾಲದ ವರೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದವನು ನಾನು ಇದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪುಗಳೇ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಯಿಂದ ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಗಲೂ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗಲೇ ಈ ಮಾತನ್ನು ಪದೇಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದಾಗ ಕ್ಷಮೆ ಉಂಟು. ಎಷ್ಟು ರವಟ್ಟಿಗೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕರು ನಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಇತಿವಿಶೇಷ ಅರಿತು ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೆ ಜನ ಕ್ಷಮಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಕ್ಷಮಿಸತಕ್ಕ ಜನಗಳು ಇರಬಹುದು, ಮುಂದೆ ಕ್ಷಮಿಸತಕ್ಕ ಜನ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ನಾವು ಆಡಳಿತದ ಮೇಲ್ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂಬ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡದೇಹೋದರೆ ತುಂಬಾ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಮ್ಯಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ನಾವು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದಾಗ, ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಬಲ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರಾಗಲಿ, ಆ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯ ರಾಗಲಿ ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ, ಪಂಗಡಗಳ ಭೇದವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವತಂತ್ರರಾಗಿ ಅಂತಿಮವಾದ ತೀರ್ಮಾನ ವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಭೆ ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯವರೇ, ನನಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾಲ ಕಡಿವೆ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡಲು ಇದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ವಿಷಯಗಳ ಪಟ್ಟಿ ದೊಡ್ಡದು. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ, ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯವರೇ, ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನಾನು ಸಚಿವನಾಗಿದ್ದಾಗ ಆಪೊತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನುತೀರ್ಮಾನವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕು ನನಗೆ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗೂ ಇಲ್ಲ ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಪಾರ್ಟಿಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥಾ ತೀರ್ಮಾನಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಆಯಾಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಇಲಾಖೆಯ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಲೋಪದೋಷಗಳು ಆಗಿವೆ ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎಡತಡೆಯಿಲ್ಲದೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ತಪ್ಪುಗಳು ಆಗಿವೆ ಅದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗತಕ್ಕಂಥಾ ವಿಷಯಗಳು ಜನರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂಥಾ ವಿಷಯಗಳೇ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಲೋಪಗಳು ಇದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಕೂಡ ಬದ್ಧನಾಗಿರುವುದು ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ನಾನೂ ಸಹ ಹೊರುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇನೆ, ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಸೂತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಕೈ ಹಾಕಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೆರೆಯುತ್ತಿದ್ದುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ೧೯೭೮ರ ಶಾಸನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಈ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಏನು ತಿರುವು ಕೊಟ್ಟರು ಅದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಮಿತಿಗೆ ದೂರ ಸರಿದಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಡಲೇ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಹಿಂದೆ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಬರೇ ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ತೇಲಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅಂದರೆ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಮಾನದಲ್ಲೇ ಬೊಂಬಾಯಿ, ಡೆಲ್ಲಿ, ಮದ್ರಾಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೂಡ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ಅನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾವು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ದೇಶದ ಜನತೆಯ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೇ ವಿನಃ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾವು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ೧೯೮೮ರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಿರುಗಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಮುಂದೆ ೧೯೭೯ರ ಚುನಾವಣೆ ಬಂದಾಗ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಬಹು ಮಹತ್ವದ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದುಂಟು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಅಖಿಲಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಂದು ಮುಖಂಡತ್ವವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ, ಎಂದರೆ ಅವರು ಈ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕಾರಣಿ ಕ್ಯಾಗಿ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ತಾವು ಆವಾಗ ಹೇಗಾದರೂ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ. ಆವಾಗ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ? ಆವಾಗ ನಿಮಗೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಧೈರ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಾನಯ್ಯನವರೇ ನಿಮಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲಾ ವಿಷಯ. ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಈಗ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಮುಂದೆ ನೀವು ಮಂತ್ರಿಯಾಗುವವರು. ಆವಾಗ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಕೊಡಲೇಬೇಕು. ಆದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಏನಾದರೂ ಬಂದರೂ ಸಹ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ನಿಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯ ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಅಪ್ಪಿ ತಪ್ಪಿ ಏನಾದರೂ ಅಂಥಾ ತಪ್ಪು ಆವಾಗ ಬಂದರೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳುವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಆವಾಗ ನಾಯಕರ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲಾ ಆವಾಗ ಕಾನೂನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಸ್ಥಾನ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸಭೆಯಲ್ಲೂ ಮತ್ತು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾನು ಆವಾಗ ಈ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದುದರಿಂದ ತಾವು ನನಗೆ ಮೊದಲು 'ಧೈರ್ಯ ಇರಲಿಲ್ಲ' ಎನ್ನುವ ಪದವನ್ನು ಏನು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿದಿರಿ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಸಿ. ನಾನಯ್ಯ.—ಧೈರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನಾ ತರಹದ ಧೈರ್ಯ ಇದೆ. ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ರಾಜಕೀಯ ಧೈರ್ಯ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನಯ್ಯನವರೇ ನಿಮಗೆ ಧೈರ್ಯ ಈಗ ಬರುವುದಿಲ್ಲಾ. ನನ್ನ ಹಾಗೆ ಈ ಕಡೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಧೈರ್ಯ ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಈಗ ಅದೇನೇ ಇರಲಿ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಚಿನ್ನಾವಣಿ ಬಂದಾಗ ನಾಪೂ ನೀವು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗೋಣ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿಸುವ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಕೃತವರೇ, ಇನ್ನೊಂದು ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ ಏನಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ನಾನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕಾರಣಿ ಆಗಬೇಕು, ನಾನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದ ರಾಜಕಾರಣಿ ಆಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಚಪಲ ಈ ಒಂದು ರಾಜಕೀಯದ ಚಟಕ್ಕೆ ಬಲಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರು ಬಿಹಾರ್, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶ, ಹರಿಯಾಣ, ಪಂಜಾಬ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ನಾನು ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ನಾಯಕ ಅಂತ ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಚಪಲ ಇದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಅವರು ಎಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಇವೆಯೋ ಆ ಪತ್ರಿಕೆಗಳವರ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿಲ್ಲಾ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ನಿಮ್ಮ ಹಣವನ್ನು ಹೀಗೆ ಪೋಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ ನಾನು ಅದನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲಾ. ಆದರೆ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಒಂದು ವಿಷಯ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೇ ತಿಳಿಸಲೇಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಯಾವುದೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಟ್ಟಲ್ ಅವರ ವಿಷಯ. ಅವರು ನವಭಾರತ ಟೈಂಸ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಎಡಿಟರ್. ಅವರನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಇವರ ದತ್ತು ಪುತ್ರರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಲು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೂಡ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ? ಅವರನ್ನು ಯಾವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಷರತ್ತಿನ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರು? ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯಾಗಿದೆ. ಇವರ ನೇಮಕಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ದೂರ ಯಾವರೀತಿ ಪೋಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಈ ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಟ್ಟಲ್‌ರವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ? ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂಥಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಬೊಂಬಾಯಿ ಇತರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಲ್ಲೂ ಇವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್‌ರವರು ಇವರನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು

ದೇಶದಲ್ಲಿಯೇ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಬೇಕು. ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಒಬ್ಬ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ಚಪಲವನ್ನು ಈಡೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆದು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಆಸೆ ಇರುವ ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸರವರಿಗೂ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಟ್‌ಲಾರವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳೊಂದಕ್ಕೆ ೩೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಮಗೆ ಹೇಳಿ ಬೇಕಾದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಮುಖ್ಯಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರ ಸಂಬಳ ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಕನ್‌ಸಾಲಿಡೇಟೆಡ್ ಪೇ ಆಂತ ೩೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೂಪರ್ ಟೆಂ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಏನು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರ ಸಂಬಳ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರೀ ಆಜ್ಞೆಗಳು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈವಾಗ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ತಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಕ್ಕಂಥಾ ವಿಷಯವೇ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಟ್‌ಲಾ ಅವರು ಏನೇನು ಶರತ್ತಿನ ಪ್ರಕಾರ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಕಾರ್, ಕಾರ್ ನಂಬರ್ ಎಂಎಎನ್, ೩ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ಮನೆ ಬಾಡಿಗೆ ಭತ್ಯೆ ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿಟ್‌ಲಾ ಅವರು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರೆ ಇವರನ್ನು ಸ್ಟೇಟ್ ಗೆಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಟ್ರೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಮ್ಮ ಸ್ಟೇಷನ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರ ಹತ್ತಿರ ಜಗಳ ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ನೇಮಕಗೊಂಡ ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೋಗಿರುವುದು ಡೆಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ. ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದರಲ್ಲಿಯೇ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಚಿಲ್ಲರೆ ಕಿಲೋವಾಟರ್ ಕಾರನ್ನು ಒಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ. ಇವರು ಡೆಲ್ಲಿ, ಸಿಮ್ಲಾ, ಚಂಡೀಘರ್, ಕಾಶ್ಮೀರ್, ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ. ತಾವುಗಳು ನಾಚಿಕೆ ಪಡಬೇಕು. ಇವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಪತ್ರಿಕಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದ ಮೇಲೆ ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರ್, ಸಿಮ್ಲಾ ಈ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ತಿರುಗಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಇವರ ತಿರುಗಾಟಕ್ಕೆ ಪೋಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಪ್ರಭಾಕರ್.—ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. ಪೋಲಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಅವರಿಗೆ ಇದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿಟ್‌ಲಾ ಅವರು ಹೋದ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಲೋಕಲ್ ಕಾಲ್ಸ್‌ಗೋಸ್ಕರ ೨೬೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನೀವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಏಕೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾವು ಯಾರು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೋಸ್ಕರ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಫೋನ್ ಬಳಸುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದರೆ ತಾವುಗಳು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ನಾನು ಇನ್ನೂ ಟ್ರಂಕ್ ಕಾಲ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆಮೇಲೆ ಇವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಇರುವ ಸ್ವಾಘಾ—ಇವರದೊಂದು ಹೊಸ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್, ಈಗಾಗಲೇ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ, ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಪ್ರೆಸ್ ಆಫೀಸರ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಾ ಅರಸ್ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ, ಇವರಿಗೆ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇವರು ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೊಬ್ಬರನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್, ಹಿಂದಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್ಸ್ ಇಬ್ಬರು ಸ್ಟೆನೋಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸಂಬಳಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿಟ್‌ಲಾ ಅವರೇ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವವರು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಕ್ಕು ಶಕ್ತಿ ಈ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವರೇ ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಮತ್ತೆ ಇವರ ಲೈಬ್ರರಿಗೋಸ್ಕರ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇವರು ಇಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪರಿಣಾನವನ್ನು ತಂದುಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಅಂದಾಜು ತಯಾರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಸಹ ನಮಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೆಂದು ನಾವು ಒಪ್ಪಬಹುದು. ಆಮೇಲೆ ಎಕ್ಸಿಪೆ

ಮೆಂಟಲ್ ಫಾರ್ ಹಿಫ್ ಚೇಂಬರ್ಸ್— ಇದು ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ, ೮ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇವರ ಕೋಣೆ ಯನ್ನು ಡೆಕೋರೆಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಿದ್ದಾರೆ. ನಾಲ್ಕು ಕೋಣೆಗಳು ಇವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಇವರು ತಯಾರು ಮಾಡುವುದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇವರು ಇರತಕ್ಕ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಇದೆ. ಆಫೀಸ್ ಮೇಲಿದೆ ಇವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇನ್ನೊಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಬೇಕೆಂದು ಅಂದಾಜುತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರೊಬ್ಬ ಆಧುನಿಕ ದೊರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು. ಈ ದೊರೆಗಳು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ದುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಸುಮಾರು ಆರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಂದು ಟೆಲಿಫೋನ್ ಇದ್ದು ಇನ್ನೊಂದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಏನು ? ಇದರ ಸರ್ವಿಸ್ ಚಾರ್ಜಸ್ ಎಷ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಳು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಏಕೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹೂವನ್ನು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದರೆ ಮಾಡೋಣ ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇವರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಖರ್ಚು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆಯೇ ?

(ಮಾನ್ಯ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿದ್ದರು)

ಶ್ರೀ ಮಾಣಿಕ್ ರಾವ್ ಪಾಟೀಲ್. — ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವವರಿ ದಾರೆ ಇವತ್ತು ಈ ವಿಷಯ ಮುಗಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಇಂಟರವ್ಯಾ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. — ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರೆಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಒಬ್ಬ ರಾಜರಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಯುವರಾಜಕುಮಾರರು ಮಾರುತಿ ಅಫೇರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಪೋಲು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಿರ್ಧಾರವಾಗಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ? ಅವರು ಹೇಗೆ ಅಧಿಕಾರ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನೂ ಹೇಳಬಹುದಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ನಿಯಮವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಮಿತ್ರರು ಅನ್ಯತಾ ತೀಯಬಾರದು ಎಂದು ಯೀಲ್ಡ್ ಆಗಿದ್ದೇನೆ, ಇದು ಅವರೂಪವಾಗಿರಲಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ಮಾನ್ಯ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್ ಅವರು ಸಂಜೆಯಾಗಾಂಧಿಯವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ. ತಾವು ದಯ ವಿಟ್ಟು ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಓದಬೇಕು. ತಾವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದು ಪಾರ್ಲಿ ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. — ತಾವು ಮಾತನಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಡಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೇಗೆ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ವಿಟ್ಟಲ್ ಅವರು ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲ, ಆದರೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ಯಾಗ್ಯೂ ಇಲ್ಲಿ ನೀತಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಅಡಕವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿಯವರ ವಿಷಯ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರ ವಿಷಯವನ್ನು ತಾವು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬಹುದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ವಿಟ್ಟಲ್ ಅವರು ಸರ್ಕಾರದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವೆನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಆನಂದರಾವ್ ಅವರು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಮೆಳ್ಳೂರು ಆನಂದರಾವ್. — ಮಾನ್ಯ ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಣ ಭಾರತ ದೇಶದ ಹಣವಲ್ಲವೇ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಇವತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕರ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿಯವರು ಇರಬಹುದು ಮತ್ತೊಬ್ಬರು ಇರಬಹುದು ಅದನ್ನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ಸಾರ್ವ

ಜನಿಕರಿಗೆ ಇದೆ, ಇದು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಹಾಗೆ ಕೇಳುವಾಗ ಯಾರ ವಿಷಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿ ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪುನರುಚ್ಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು.—What about the names of Sri B.T. Somanna, Sri M.P. Eswarappa and others which have been raised by your Leader yesterday?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರ ನಮಗೂ ಇದೆ. ನಿಮಗೂ ಇದೆ. ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಏಕೆ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವಿಠಲ್ ಅವರನ್ನು ಆ ಜಂಗೆಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಈಗ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದ ಮಹಾ ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕಾರಣ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಾರ ಆಗಲಿ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇವರನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಸಾಧನವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಇವರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ಜನತೆಯ ಹಣವನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಯಾರೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ, ಆ ಒಂದು ಶಕ್ತಿ ಯಾರಿಗೂ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹಿಂಬಾಗಿಲಿನಿಂದ ತರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ? ಅವಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಹಲವಾರು ಹೇಳಿಕೆಗಳ ಹಗರಣಗಳಿಗೆ ಹೆಸರಾಗಿರುವವರು ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವರು ಈಗ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನಾನು ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಹೆದರುವವನಲ್ಲ; ಆ ರೀತಿ ತಾವು ತಿಳಿದಿದ್ದರೆ.....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟವರು ತಾವು ಎಂಬುದು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೇ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ತತ್ತ್ವ, ನೀತಿ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟಿರುವವನು ನಾನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಆ ಹೇಳಿಕೆಯು ನನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ವಜಾ ಮಾಡಿದ ಸುದ್ದಿಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ಇವತ್ತು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇರಲಿ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ನಂಬಿಕೆಗೆ ಪಾತ್ರರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತಾರೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಇದು ಒಂದೇ ನೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ. ನಾನು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅಥವಾ ಬೇಡವೋ ಎಂಬುದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಮತ್ತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೇ ಅಥವಾ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೇ ಬಿಟ್ಟ ವಿಷಯವಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಮಾಡಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಇಡೀ ಸದನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಿರುವಂತೆ, ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾದ ಆರು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಈ ರಾಜ್ಯದ್ದೇರಿವಂತಹ ಮೂಲೆ ಮೂಲೆ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುವವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಅಂದರೆ ರಸ್ತೆ ಮತ್ತು ಸೇತುವೆಗಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗೃತೆ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ನಾನು ಮಾಡಿಸಿದೆ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ತಯಾರಾಗಿ

ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಲು ನಾನು ಹೊರಟಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ; ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಇದಕ್ಕೆ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಖರ್ಚಾದರೂ ಸರಿಯೇ, ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನೆಗಳ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ವಿಶ್ವಬ್ಯಾಂಕ್‌ನಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಗಲ್ಫ್ ದೇಶಗಳಿಂದಾಗಲೀ ತಂದು ಈ ಒಂದು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಈಗ ನಾನು ಆ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಯಲ್ಲ, ಆದ ಕಾರಣ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನನ್ನು ನಾನೇ ಹೊಗಳಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಏನನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಬೇಕೆಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ವಸಸ್ಥ ಮೂಡಿದರೆ ಎಂತಹ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವವನು ನಾನು. ಈ ನನ್ನ ಒಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಈ ಸದನದ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಕೆಲವರಾದರೂ ಇದೊಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ, ನಾನು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದರು. ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ರುಜುವಾತು ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದಲ್ಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಇವನ್ನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ, ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಸವಾಲು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಆಲ್ಲ, ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರು ರಾಜೀನಾಮೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗಮನವಾಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೇನಾದರೂ ರಾಜೀನಾಮೆಯಲ್ಲಿ ಲವಲೇಶವಾದರೂ ನಂಬಿಕೆಯಿದ್ದರೆ ದಯಮಾಡಿ ಅವರಲ್ಲಿರುವ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿ. ನಾನು ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ, ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ; ಆದಕಾರ ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದು; ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲೂ ಇದೆ ವಿಚಾರವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಪೋಲೀಸಿನವರು ಈಗ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯ ಮೇಲೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆದಕಾರಣ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಪುರಸ್ಕೃತ, ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅವರು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳದ ಕಾರಣ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತವಾಗಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಲ, ಯೂಸುಲ್‌ಸ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್, ಇರಸ್‌ಪಾನಿಬರ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಎಂದು ಸಾಪಾನ್ಯ ಜನರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅದರಂತೆ ಇವರೂ ಸಹ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತವಾಗಿ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಾನೇ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಒಬ್ಬ ವಕ್ತಿಯನ್ನು ನಿಂದನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅವರ ಮೇಲೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದು. ಸವಾಲು ರೂಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಿಗೇನಾದರೂ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಕೈಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಎಲ್ಲ ದಾಖಲೆ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಜನರು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರು ರಾಜೀನಾಮೆಯಿಂದ ನಿರ್ಗಮನವಾಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ವಿಶ್ರಾಂತಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಇವರು ಯಾರು ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ? ಅವರು ಇನ್ನೂ ನನ್ನ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅವರೇನೂ ನನ್ನಂತೆ ನೇರವಾಗಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನತೆಯಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೫೦೦ ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಒಟುಗಳ ಅಂತರದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಮತಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಗೆದ್ದಿರುವ ೪-೫ ಜನರ ಪೈಕಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ೨೫ ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಲೋಟಿನಿಂದ ಜನತೆ ನನ್ನನ್ನು ಆರಿಸಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಮರೆಯಬಾರದು.

೧೦-೩೦ ಎ.ಎಂ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ನನ್ನನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ನಿರ್ಗಮಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಿ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಫೇಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಜನಗಳಿಂದ ನೇರವಾಗಿ ಪೋಟನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ವಿಷಯ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತು? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅವರು ಜನಗಳನ್ನು ವಂಚಿಸಿ ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ತಪ್ಪು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜನಗಳನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಎಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಿನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಆಣ್ಣೆಸೊಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಅಷ್ಟೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಮತ ನಿಮಗೆ ಹೇಗೆ ಸಿಕ್ಕಿತು?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೀಘ್ ಕೋರ್ಟಿನ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳು ಲಂಚಕೋರರು ಮತ್ತು ಜಾತಿವಾದಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮುಖ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ಆ ಸಮಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಈ ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಎರಡೂ ಪದಗಳೂ ಕೋರ್ಟಿನ ಅಪಹೇಳನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಂಟೆಂಪ್ಟ್ ಆಫ್ ಕೋರ್ಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಸ್ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಈ ಕೇಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೈರಾರ್ಡ್ ಯವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಜರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಡಳಿತಾಂಗಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗಕ್ಕೂ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಬಂಧ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾಗಿರತಕ್ಕ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಜಡ್ಜ್‌ಗಳು ಜಾತಿವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಲಂಚಕೋರರು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೇಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಭೇಷರತ್ನಾಗಿ (ಅನ್ ಕಂಡಿಷನಲ್ ಅಪಾಲಜಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು) ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಟೆಂಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಭೇಷರತ್ನಾಗಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಇವೊಬ್ಬ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥಾ ಸಚಿವರನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಷೇಮ್, ಷೇಮ್.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ನಾನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊಬ್ಬ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇವೆಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳೂ ಇವೆ. ಇಂಥಾ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಅಡಳಿತಾಂಗದ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಖ ಬಳಿಯತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೋರ್ಟಿನ ಅಪಹೇಳನ ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಭೇಷರತ್ನಾಗಿ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿ ನಂತರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು. ಇವರು ಅಪಾಲಜಿಯನ್ನು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅವರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಭೇಷರತ್ನ ಕ್ಷಮಾಪಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅವರು ಅಪಾಲಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು The Advocate General must have been coerced to tender that sort of an apology to the court. The unconditional apology tendered by the Advocate General to the High Court of Karnataka is a third-party statement, and therefore I am not a party to it. Let the case be

opened ; I am ready to face it. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಕಾನೂನನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಇದರಲ್ಲಿ ಬಡಾವಾ ಆಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಪಾಲಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅವಕ್ಕೆ ನಾನು ಪಾರ್ಟಿ ಅಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಇವರು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿದ ಮೇಲೆ ಕೊನೆಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದ ಆದೇಶ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಆಡಳಿತಾಂಗ ಹಾಗೂ ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಇವುಗಳಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕ ಸೃಷ್ಟವಾಗಿ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಅನ್ ಕಂಡಿಷನಲ್ ಅಪಾಲಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಎಷ್ಟು ನಾಲಿಗೆಗಳು ಇವೆ ? ಆಡಳಿತಾಂಗ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳಿಗೆ ಬೆಳ್ಳಿಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಹಾಗೆ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬುದೇ ? ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದು ಮಹಾಪರಾಧ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದ ಒಬ್ಬರು ಸಚಿವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮುಖಕ್ಕೆ ಮುಸಿ ಬಳಿಯ ತಕ್ಕವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಚಿವ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಬುದೇ ? ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಶಾಸನ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ತಂದು ದೇಶದ ಜನಗಳಿಗೆ ಇದು ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಇದನ್ನು ಇದ್ದುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಈ ರೀತಿಯ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಡಿಮಾಂಡ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಈ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು. ಇವತ್ತು ಈ ಸಭೆಗೆ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕು. ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಅಪಾಲಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕರೆಸಿ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು. ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕರೆಸತಕ್ಕ ಒಂದು ದಕ್ಕು ಇದೆ. ಅವರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕರೆಸಿ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕೇಳೋಣ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಪಾಲಜಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅವಕ್ಕೆ ನಾನು ಪಾರ್ಟಿ ಅಲ್ಲ. ಅದು ಫರ್ಡ್ ಪಾರ್ಟಿಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಕೂಡಲೇ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೈರಾರ್ಡಿಯವರನ್ನು ಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿದರು.

ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಮೋಗತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ, Sri Byra Reddy, Advocate General, has been held in high esteem by the people of Karnataka, by the Honourable judges of our own High Court and members of the bar. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೈರಾರ್ಡಿಯವರು ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರನ್ನು ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆಸಿ ಕೇಳಿದರು. ಇದೇನೋ ರಾಜೀನಾಮೆ ಬಂದಿದೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನೀವು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡ ಬೇಕು ಅಥವಾ ಅವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿಮಗೇ ಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಹಾವನೂರ್ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಶ್ರೀ ಬೈರಾರ್ಡಿಯವರನ್ನು ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಕರೆಸಿ ಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಗ ಶ್ರೀ ಬೈರಾರ್ಡಿಯವರು ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ಹಿತ್ತಾಯ ಮಾಡಬೇಡಿ, ನಾನು ನಿಮ್ಮಂತಹವರ ಜೊತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಹೈಕೋರ್ಟಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ಮರ್ಯಾದೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿ ಎಂದು ಶ್ರೀ ಬೈರಾರ್ಡಿಯವರು ಹೇಳಿದಾಗ, ಇಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಾ ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸು ತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಯಾಕಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಈ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಮೋ ? ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರ ನೆರಳುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವ ಜಿಜಿ ಶ್ರೀ ಹಾವನೂರ್ ಅವರಿಗೆ ಏಕೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಂದು ಲಿಮಿಟ್ ಇರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಬೇಕಾದರೆ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಡಲಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕು. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಅಡ್ಡೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ರವರನ್ನು ಕರೆಸಬೇಕು. ಹಾವನೂರ್ ರವರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಸದನ ಪುಂಗದ ಮೇಲೆ ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಂಚಿ ಹಾಕಬೇಡಿ. ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸತಕ್ಕದ್ದು ಸರ್ಕಾರಣ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ದೃಢಿಯಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ೫ ನೇ ವಿಷಯ, ಮೈಸೂರು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದ್ದು. ಇದರ ನೆನಪುಮಾಖವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ಹಂಕಾಸಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟದು. ನಾನು ಲಕ್ಷಾಂತರ ವ್ಯವಹಾರದ ವಿಷಯ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಪೋಲಾಗಿದೆ. ಅದರ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಸೂಪಾ ಡ್ಯಾಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಇನ್ನೂ ಮಲಪ್ರಭ, ಮುಖ್ಯವಾದ ಪವರ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಮೇಜರ್ ಇರಿಗೇಷನ್, ಕೃಷ್ಣ ಕಾವೇರಿ ಬೇಸಿನ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದು, ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಚಂದ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಹಾಗೂ ಸೂಪಾ ಡ್ಯಾಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈಗ ಸೂಪಾ ಡ್ಯಾಮ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಎಷ್ಟು ಕೈ ಟೆಂಡರ್ ನ್ನು ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದರು ಎನ್ನ ತಕ್ಕದ್ದು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿಯವರೇ, ತಮಗೆ ಈ ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಸ್.ಪಿ.ಎಚ್.ಡ್ ಕಾಸ್ ಡ್ಯಾಮ್ ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸುಮಾರು ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಟೆಂಡರ್ ನ್ನೂ ಕೂಡ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ೧೯೭೪ರ ಟೆಂಡರ್ ಬಂದಿದ್ದು, ಈ ಸೂಪಾ ಡ್ಯಾಮನ್ನು ಮುಗಿಸಲು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದು ೧೯೭೯ರ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ. ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಇದನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು, ಏಕೆಂದರೆ ೧೯೭೯ರ ಜೂನ್ ನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸ ಪುಗಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಬೇರೆ ೩೦ ಪ್ರೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸ್ಪೀಲ್ ಕನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ಇಲ್ಲಿ ಈ ಡ್ಯಾಮಿನ ಡಿಸೈನ್ ಹೈ ನೆಲ್ಸನ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಟೆಂಡರ್ ನ್ನು ಕರೆಯಲಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಫೌಂಡೇಷನ್ ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಸರಿಯಿಲ್ಲ, ಅದಿಲ್ಲ, ಇದಿಲ್ಲ, ಕಾಸ್ ವೇರೀ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನ್ ಸ್ಪೀಲ್ ಕನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ನವರು, ೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅನೇಕ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಸುಮಾರು ೬ ತಿಂಗಳಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ೭-೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಯನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹಾಕಿರುವ ಮಿಷನರಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಹಣಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಟಾಪ್ ಗೆ ಲೆವರ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಜಿ. ಕೆ. ಮೂರ್ತಿ, ಸಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಪಿ.ಸಿ. ಜೇರೈನ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾಗೂ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಫ್ ಜಿಯಾಲಜಿಕಲ್ ಸರ್ವೆ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಸಿವಿಲ್ ಮೆಂಬರ್ ರವರನ್ನು ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ನೇಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಆಮೇಲೆ ಈ ಕಮಿಟಿಯ ಅಂತಿಮ ವರದಿ ಇಲಾಖೆಯವರ ಕೈಗೆ ಸೇರಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಿಮ ತೀರ್ಮಾನ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಪೋನ್ ಕನ್ ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈ ಆಗಿದೆ, ಸಿಮೆಂಟ್ ಕಾಂಕ್ರೀಟ್ ಹಾಕಲಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ಆಗಿ ಸೂಪಾ ಡ್ಯಾಮ್ ಕೆಲಸ ಸಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈಗ ಅದರ ಡಿಸೈನ್ ಜೇಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕಸಕ್ಕೆ ವೃಥಾ ಖರ್ಚು ಹಾಕತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾರು ಯಾರು ಇದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈಗ ೧೯೭೮ ನೇ ಇಸವಿಯ ನಂತರ ಇರುವಂತಹ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ತಾವು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು ನಿನ್ನೆ ಮಂಡಿಸಿರುವುದು ಒಂದು ವಾಕ್ಯದ, ಒಂದು ಸಾಲಿನ ನಿರ್ಣಯ. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಮಾನ್ಯ

ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರು ೧೯೭೮ರ ಈಚೆಗೆ ನಡೆದಂತಹ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ನೋಡುವಾಗ, ಮೋಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವಾಮಿ ತಾವು ಈಗ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವುದು ೧೯೭೪ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದಂತಹದು. ಈಗ ಕಮಿಷಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತೇವೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ಸರ್ಕಾರದ ವಿಷಯ. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು, ೧೯೭೪ ರಲ್ಲಿ ಟೆಂಡರ್‌ನ್ನು ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗೆ ಕರೆದಿದ್ದು. ಹಾಗೂ ಈ ಕೆಲಸ ೧೯೭೯ ಜೂನ್‌ ೨೫ ಗೆ ಮುಗಿಸಿ ಬೇಕಿತ್ತು ಎಂದರು. ಆದರೆ ಮುಗಿದಿಲ್ಲವನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲ ರಚನೆಯಾಗತಕ್ಕದ್ದು ೧೯೭೮ರ ಈಚೆಗೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಆಗುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ೧೯೭೮ಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ನಡೆದ ಪ್ರವಹಾರದ ಬಗ್ಗೆ. ಅವರು ಈಗ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿರತಕ್ಕದ್ದು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಕಮಿಷಿ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಉದ್ದೇಶ ನಿರ್ಧಾರದ ಪ್ರಕಾರ ಅದು ಇಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ತಪ್ಪು ವರದಿಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರು ನನ್ನ ಮಾತಿನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿರಬಹುದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ತಪ್ಪಾದುದು ಇಲ್ಲ. ನಾವೇನೂ ೧೯೭೮ರ ಸಾಲಿನ ಹಿಂದಿನ ವಿಷಯವನ್ನು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಬರದುಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

Sri K. H. RANGANATH. — Are we within our limits to permit discussion?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಹಾಗಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಸ್ವಲ್ಪ ದಿವಸಗಳ ಕಾಲ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಆದೇಶ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಮುಂದುವರಿದು ಮರೆಯಬೇಡಿ.

11-00 ಎ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಹಿಂದೇನೂ ಕೂಡ ಅವರೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪವನ್ನು ಎತ್ತಿದ್ದಾರೆ

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ನಾನು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ. — ೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅವಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಮುಂದುವರಿದು ಬಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿದ್ದು, ಆ ಸರ್ಕಾರದ ಹೇಳಿಕೆ ಜಾರಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕವರೇ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಅವರನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಹೇಗೆ. ಇದು ೧೯೭೪ ರಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂಥ ಹಿಂದೆ ಕಾಮಗಾರಿ ಕೆಲಸ. ಅದರ ಹೇವಣಿ ೧೯೭೮-೭೯ ರಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಕಾನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಡಿಯಲೀ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಫಿರ್ಮಲ್ ಫ್ರಾಡ್ ಏನಾಗುತ್ತದೆ, ಅಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಮಂಟ್ ೧೯೭೪ ರಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ೧೯೭೮-೭೯ ರಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಹೇಮಂಟ್ ಆಗುವಾಗ ಡಿವಿಷನ್ ಆಫ್ ಲೇಔಟ್, ಫೇವರಿಟಿಂಗ್, ಸೆಪರೇಟಿಂಗ್ ಎಂದು ಏನೂ ದರೂ ಕರೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆತಂಕ ಇರಲಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ ವಾಕ್ಯದ ನಿರ್ಧಾರ ತರುವುದರ ಬದಲು ಸೇರವಾದ ಭಾರ್ಜಿಸ್‌ಪ್ಪ, ಸೈನಿಕರಾದ ಭಾರ್ಜಿಸ್‌ಪ್ಪ ಮುನ್‌ಪಾಸ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ರಚನೆಯಾದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ರೂಪಿತಕ್ಕೊಳಗಾದ ವಾಕ್ಯದ ಅಡಿರಾಸು ನಿರ್ಧಾರ ಇರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ ೧೯೭೪ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದೆ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹೇಳಲಿ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಷ್ಟೇ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಹೇಳಲಿ. ನನ್ನ

ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ಎರಡು ವಿಧವಾದಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಚಾರ್ಜ್‌ಸನ್ನು ಹಾಕಿ ಮಾಡಬಹುದು. ೧೯೭೭ರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ಕೊನೆವರೆಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರೇ ಇದ್ದರು ತದನಂತರವೂ ಅವರೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ೧೯೭೮ ರಲ್ಲಿ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದುದರಿಂದ ೧೯೭೮ ರಿಂದೀಚೆಗೆ ನಡೆದಂಥ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಸಾಕು. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ಪೇಮೆಂಟ್ ಕೂಡ ಈಗ ಆಗುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಪಿ.ದಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಅಂಡ್ ಫೈನಾನ್ಷಿಯಲ್ ಕೋಡ್ ರೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಕಾರ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಮರೆಯುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. Until the final bill is passed by the Government and payment is made by the Government, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹಕ್ಕಿದೆ. ಬರೀ ಪೇಮೆಂಟ್ ವಿಷಯ ಅಲ್ಲ. ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಮೈಸೂರು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಅಂದರೆ ರರಾವತಿ ವ್ಯಾಲಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಈಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಕಾಳಿ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಲೇ ಚಕ್ರ ಸೂಚಿ ಡ್ಯಾಂ, ಸಾವೆಡಕ್ಸ್, ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಏನಿವೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಕೂಡ ಮುಗಿದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೂಡ ಮೈಸೂರು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಏನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಭಾರಿ ದೊಡ್ಡ ಹಣದ ಜಾಲ, ದೊಡ್ಡ ಹಣದ ಲೂಟಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೋರ್ಡ್ ಆಫ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಮನೆಯ ಯಜಮಾನ ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ ಮನೆತನ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಯಜಮಾನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದ್ದರೆ ಮನೆತನ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆಯೇ? Sri K. Rama Rao. He is the dismissed Engineer of Hindustan Construction Company. Income Tax authorities raided his House. Block money was seized by the Income Tax Department and jewellery worth of lakhs of rupees has been seized. He is one of the Board Directors. He is the Chairman for the Civil Works Committee. ಇವರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಮನೆಯನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸಿವಿಲ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಕೂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೊಬ್ಬರು His Co-brother Sri Shama Rao from State Electricity Corporation is one of the Directors.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಅನಂದರಾವ್.—ಅವರ ನೇಮಕ ಆಗಿದ್ದು ಯಾವಾಗ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಆ ತಾರೀಖು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇಲ್ಲ, ಆದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಬಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನೇಮಕವಾಯಿತೋ ಅಥವಾ ನಂತರ ಆಯಿತೋ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದು ಹಳೇ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಇದು ಒಂದು ಮನೆತನದವರ ಸ್ವತ್ತಾಗಿವಾರದು. ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರು ಇದ್ದಾರೆ. Sri D. Devaraj Urs is the Chairman of the State Electricity Board. He has appointed all these persons as Directors of the Board. ರೈಡ್ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಇವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮೈಸೂರು ಪವರ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಚಕ್ರ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಈ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ಸ್ ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಕೆಟ್ ಡ್ಯಾಂ ಅದು. ಈಗ ನಾನು ಸ್ಪೀಕ್‌ದೇ ವರ್ಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂಡಿಯನ್ ಐಟಿಎಸ್, ಮೇಲೆ ಚೆಂಡರು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. M/s Jai Hind Corporation, 9.10 crores, M/s Shankar Construction co. 9.16 crores; M/s Continental Company 9.30 crores; M/s Srinivasa Construction Company 9.32 crores; M/s Gamson Engineer Co. had given high rates.

ಯಾಲಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು, ಸಿಕ್ವಾಪಟ್ಟಿ ಹಾಕಿದರು. These tenders were taken into consideration while deciding to accept the contractors for the part I works, with facilities such as giving Rs 15 lakhs Ca Advance with 9% interest, 75 percent advance on machinery; These Machineries were brought by giving Bank guarantee carrying 5% interest. Total quantity of rubble and rock work is done only to the extent of 18 lakhs CMTR. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ ಅದು ಕಂಪ್ಯಾಕ್ಟರ್ ತಪ್ಪಲ್ಲ, ಕೆಲಸ ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. 2ನಿ ಹರ್ರೆಟ್ ಮೂವನ್ನು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಿಷನರಿಯನ್ನು ಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಸ್ವಾಟಿಗೆ ತರಲು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಡಿಟೇಲ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟೋಟಲ್ ಕ್ವಾಂಟಿಟಿ ಆಫ್ ರೂಬಲ್ ೧೮ ಲಕ್ಷ ಸಿ.ಎಂ.ಟಿ ಆರ್. ಟೋಟಲ್‌ವಾಂತ್ಸ್ ೩೦ ಲಕ್ಷ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಜೂನ್ ೧೯೭೮ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ೫೪೦ ರೀಚ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ರೀಚ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ, ೯೦ ಸಿ.ಎಂ.ಟಿ.ಆರ್. ಕೂಡ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಏಪ್ರಿಲ್ ೧೯೮೦ಕ್ಕೆ ಇದು ಈ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆ ಲೆವೆಲ್‌ಗೆ ಅದು ಬರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಒಟ್ಟು ೨೧೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆಂದರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಕೇವಲ ೩೦ ಹರ್ರೆಟ್ ಕೂಡ ಕೆಲಸ ವಾಗಿಲ್ಲ. ಒನ್‌ಥರ್ಸ್ ಕೂಡ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ ಈಗಾಗಲೇ ಹೂ ಎಷ್ಟು ಬರ್ಯಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಯಾಲಿಗೆ ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಶಂಕರ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಸಮೀರ್ ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಟೆಂಡರ್ ಕರೆದಿದ್ದನ್ನು ಎವ್ವಾಸ್ ಲೈವ್ ಟ್ ಮಾಡುವೇ ಅವರು ಶಂಕರ್‌ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿಯವರಕ್ಕೆ ಅಕ್ವಿಡ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎವ್ವಾಸ್‌ಲೈವ್‌ಟಾ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇವ್ವೇ ಅಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರೀಮಿಯರ್‌ನವರೇ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ೧ನಿ ಲಕ್ಷ ಏನು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅದನ್ನು ಆಗ್ರಮೆಂಟ್ ಆದ ಮೇಲೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಂಥಾದರಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲಕ್ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಹೂವನ್ನು ಶಂಕರ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. 2ನಿ ಹರ್ರೆಟ್‌ನಷ್ಟು ಹೂ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ೧೮೦ ಲಕ್ಷವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸರಿಯಾಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ, ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಸುಮಾರು ೩ ರಷ್ಟು ಹೂವನ್ನು ಹೂಡಬೇಕೆಂದು ಅಂತ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ೧೦೮ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹೂವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವಗೌಡ : ತಾವು ಏನೂ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಬೇಡಿ ಬಿಡಿ, ನಾಳೆ ಲೋಕ ಆಯಾಕ್ತು ವವರು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ :— ಆಮೇಲೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ಟೆಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಿಡುಗಡ್ಡೆಗೊಂಡ ಕ್ವಾಲಿತಿಯನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು ಅದರ ಅದನ್ನು ನಿಲಸಾಕರ್ ಗುಡ್ಡಕ್ಕೆ ಅಂತ ಬೇಯ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್‌ಮೇಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಪರಮ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಈ ಕಂಪನಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಅಡ್ವಾನ್ಸ್‌ಮೇಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹೂವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಲೀಡಿಂಗ್ ಜಾರ್ಜಸ್ ಫಿರೋಜ್‌ಹಾನ್ ಕಲೋದಿಯರ್ ಪರ್ ಸಿ.ಎಂ.ಟಿ.ಆರ್. ಅಂತ ಇತ್ತು ಅದರ ಬ್ಲೈರು ೧ ರೂಪಿ ಹರ್ ಕಲೋಮಿಟರ್ ಹರ್ ಸಿ.ಎಂ.ಟಿ.ಆರ್. ಅಂತ ಬ್ಲೈರು ಕೊಂಡು ಪತ್ರಬರೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ನೋಡದೆ, ವಿಚಾರಣೆ ಸಹ ಮಾಡದೆ ೧.೪೫ ಹಾಗೆ ಶಂಕರ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಕಂಪನಿಯವರೊಂದಿಗೆ ಪುನಃ ರಾಜಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಬ್ಲೈಸಿದಾರೆ. ಇದು ಸಹ ಎಷ್ಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ನೋಡುವುದಾದರೆ ಸುಮಾರು ೩ ಕೋಟಿ ೪೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೂಟಿಯಾಗಿದೆ. ಬಲಿ ಲೀಡಿಂಗ್ ಜಾರ್ಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಸದುದ್ದಿ. ಮೊದಲನಿಲಕ್ ಗುಡ್ಡದ ಬೇಡಾಸಲ್ಲಿ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ ಟೆಂಡರ್‌ನಲ್ಲಿವು ಹುಡುಗಿದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ ನಾನು ಮತ್ತೆನಾಡುತ್ತಾ ಉಲ್ಲಕ್ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅಡ್ವಾನ್ಸ್ ಆಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ತಪ್ಪು ಹೇಳಿದೆ ಅದು ಉಲ್ಲಕ್ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇದು ಆಗ್ರಮೆಂಟ್ ಆಗುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿನವಾಗಿಯೇ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಹೂ.

ಇನ್ನು ಐಟಂವಾರು ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೆಲವೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಬರೀ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ಐಟಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ ಲೂಟಿ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ೩೦ ಪರ್ಟೆಂಟ್ ಕೂಡ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ, ೩ ಕೋಟಿ ರೂ. ಗಳ ಹಣ ಒಂದು ಐಟಂನಲ್ಲಿ ಬರೀ ಕೈರಿ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಲೂಟಿಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಇಷ್ಟು ಹಣ ಲೂಟಿಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ, ಪೋಲಿಸ್ ಆಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇಷ್ಟು ದೇಶದ ಜನ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇವತ್ತು ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ವನ್ನು ಹೇಗೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮನವಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಇಷ್ಟು ಕೋಟಿ ಗಟ್ಟಲೆ ಹಣ, ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಲೂಟಿ ಯಾಗುತ್ತಿರುವಾಗ ಇವತ್ತು ನಾವು ಏನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯಬಾರದೆಂದು ಪುನಃ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣಿಯವರೇ, ಇನ್ನು ಉಳಿದಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡರವರು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಕೊಡಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಮನಗುಳಿ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಎನ್ನತಕ್ಕದ್ದು ಒಂದು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆ ಫೆಲ್ಲಿಂಗ್... ..

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್. — ಎಂಥಾ ಹೆಸರು ಅದು

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ. — ಹೇಗಾದರೂ ಇದು ಒಂದು ಗೂಳಿ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್‌ಯಾಗಿದೆಯಲ್ಲ ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ರಾಮನಗುಳಿ ಅಂತ ಫಾರಿಸ್ಟ್ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೆಲೆ ಬಾಳತಕ್ಕ ಟೆಂಪರ್ ಇಲಾಖೆ ಫೆಲ್ಲಿಂಗ್ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ. — ನಿಮಗೆ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಇದೆಯೇ? ಪಿ.ಎ.ಸಿ. ವರದಿ ತೆಗೆದು ನೋಡಿ ಆಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ.

SRI S. R. BOMMAL. — I am the Chairman of the Public Accounts Committee. I cannot divulge the information. What the Hon. Minister says is not correct.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಮೇಗೌಡ. — ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳುವುದು ೫೦ ಲಕ್ಷ ಸರಿಯೆ ?

† ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ೪೯ ಲಕ್ಷ ಜಿಲ್ಲೆ ಇರಬಹುದೆ ? ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿ ಇರಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿನ ಫೆಲ್ಲಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಯಿತು. ನಂತರ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಯವರು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಡಿ. ಎಫ್. ಓ. ಅವರನ್ನು ಕನ್‌ಸರ್ವೇಟರ್ ಆಫ್ ಫಾರಿಸ್ಟ್, (ಕಾರವಾರ ಸರ್ಕಲ್) ರವರು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರು. ತದನಂತರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಡಿ. ಎಫ್. ಓ. ಅವರ ಸಸ್ಪೆನ್ಷನ್ ಆಡರ್‌ನ್ನು ರಿವೋಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮರಗಳ ದಿಮ್ಮಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಏನಿತ್ತು ಅದು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಆದವರ ಆಡಳಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಪ್ರದೇಶ. ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ರಿವೋಕ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನು ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಿಹರ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಯೂಕಲಿಪ್ಟಸ್ ಬೆಳೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ ಈ ವಿಷಯ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ನಾನು ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಏನು ವಿಷಯ ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾನು ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡುವಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಕ್ಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಮೈಸೂರು ಪೇಪರ್ ಮಿಲರ್, ಭದ್ರಾವತಿಯವರು ಭೂಮಿ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಹರಿಹರ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ನವರಿಗೆ ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ನ್ಯಾಯವೇ ? ಅವರು, ನಾವು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ೫ ಸಾವಿರ, ೫೦ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ

ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ : ಒಬ್ಬರು ಯಾರೋ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಕೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸಾವು ಅರಣ್ಯ ವನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತೇವೆಂದು ಬಿಸು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಬಿಸು ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಅದು ಬೆಳೆಸುವುದು ಕೇವಲ ಬಯಿಗಳನ್ನು, ಕೇವಲ ಬಯಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರೆ ಅದು ಅರಣ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕಂದನಿಯವರಿಗೆ ಬಯಿ ಬೇಕಾದಾಗ ಅದು ಬಿಡಿತ ಅರಣ್ಯವಾಗಿ ಬಿಳಿಯಂ ಪ್ಪದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬೀಳು ಬುರಗಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದ ಮೇಲೆ ಅದ್ಭುತವನ್ನು ಬಯಿಗಳು ಸಂಬಂಧ ಕಡಿಮೆಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಂಪನಿಯ ಬಾಡು ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಅದು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ : ಅದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ಇದ್ದಿಲ್ಲದ ಬಿಸು ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕಂಪನಿ ಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬೋಜನೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಗಳು ಕೂಡ ಬಹುಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ದೇಶದ ಜನತೆ ಮಾತ್ರ ಅದನ್ನು ಬಿಡಿತ ಕಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಬಿಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆತಕ್ಕ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಭಾರೀ ಭಾರೀ ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿದರೆ ಈ ಸದನೆ ಹಾಗೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿ ಕೊಂಡು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ : ದೇಶದ ಜನತೆ ಹಾಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯ ಗೌಡರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ. ತಾವು ಇದುವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಕಂಪನಿಗಳಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇನ್ನು ಒಂದು ಎಕರೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭದ್ರತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಬಹುಮು ಹೆಸರನ್ನು ಗಳಿಸಿ ಎಂಬ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಾವಿರಾರು ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕಂಪನಿಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಬಿಸು ತೀರ್ಮಾನವಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅದು ನಾನು ಮಂತ್ರಿವಾಂಡಲಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಬನಾಯಿತೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೆ ಅಗಿದ್ದರೂ ಅಗಲಬಹುದು : ಅದು ಜನಾಯಿಕೆಯಾದರೂ ಜನಾಭಿಮಾನಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸಬೇಕು. ಗಾಂಧೀಜಿ ಹಾಗೆ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಲೂಟಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿತ್ತು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೈಲಾಸ್ ಜಿಲ್ಡ್, ಆರ್ ಆಗಿದೆ. ಪತ್ರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಸಿಸ್ಟಂನನ್ನು ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಅದರಲ್ಲಿ ದೃಢ ಸಂಯೋಗವಾದ ಕಾರಣ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ರಾಜೀಯಂತವಾಗಿ ಬಾಳುವ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರತಿ ಪ್ರತಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದು ಬೇಕೆಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆ ವಿಚಾರ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದ್ದಿಲ್ಲದ ದಿವಸ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು, ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಿರುವ ಮಕ್ಕಳು ಮನೆ ತಲಾವುದ ಗಾ ರುಚಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಈ ಆದಿಶಾಸ್ತ್ರ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರುವುದಕ್ಕೆ, ಬಂದಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೂ ಮತ್ತೂ ಇವತ್ತಿನ ಆಡಳಿತಕ್ಕೂ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಾಡು ಹಗಲೆ ನಲ್ಲೇ ಯಾವುದೋ ಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಲಾಸದಲ್ಲಿ ಕೊಲೆಗಡುಕರು ಕಾನೂನು ಮಂಚನೆ ಮಾಡಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡುತ್ತಿ ದ್ದಾರೆ. ಕಾನೂನನ್ನು ಕೈಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರ ಜೀವನವನ್ನು ಹಗಲಿರುಳಾದ ವಸ್ತು ಎಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೂರಕವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಮು ಹೋರಾಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಂಬುದು, ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಪೂರೈಕೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಆಡಳಿತ ಕಾನೂನು ಬಿಡುವು ಒಂದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸು ತ್ತಿದ್ದೇನೆ. I am charging this Government for having neglected the Law and Order question in the State. ಇದ್ದಿಲ್ಲದ ದಿವಸ ಕಾನೂನು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ಅದು ಯಾವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋಗಿವೆ ಎಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಇದಕ್ಕೆ ಇರಬೇಕಿತ್ತು, ನೇರವಾಗಿ ಅವರನ್ನೇ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ದೀಪ್, ದೇವಗಿರಿ : ಮೊನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯ ರೊಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಈ ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಸಿಸ್ಟಂನನ್ನು ಸಂಯಮ ಗಾಂಧಿ ಕಲ್ಪಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದರು. ಇದು ಸಂಜಯ ಗಾಂಧಿ ಕಲ್ಪಿ ಆಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ನಟರಾಜ ಕಲ್ಪಿ ಆಗಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ : ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಸದರು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು.—ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳಿಬಿಡಿ ; ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಅನಂದ ರಾವ್.—ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಫಿಸಿಕಲ್ ಆಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿದರು. ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಗೂಂಡಾಗಳು ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅನಂದ ರಾಯರೇ, ಫಿಸಿಕಲ್ ಆಗಿ ಎತ್ತಿ ಹಾಕಿದರೂ ನೀವು ಜೀವಂತವಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರಾಣ ಇಲ್ಲವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ದಯವಿಟ್ಟು ಆ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡಿ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಪ್ರಾಣ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯಂತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ; ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಇದೇ ರೀತಿ ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಟ ಮಾಡಬಹುದು; ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಾದರೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ಏಕೆ ಬೇಕು, ಇತರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ಏಕೆ ಬೇಕು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಎಂಬ ಹೆಸರಾದರೂ ಏಕೆ ಬೇಕು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ವಿಷಯವೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. What does he know about the Law and Order situation in Bangalore City? I am charging the Chief Minister. ಅವರಿಗೆ ಏನು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇವತ್ತು ಸಾಯಂಕಾಲ ಬಂದರೆ ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ವಿಮಾನವನ್ನು ಹತ್ತಿದರು; ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂದರೆ ಮತ್ತೆ ಸಂಜೆ ವಿಮಾನವನ್ನು ಹತ್ತಿದರು. ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಾವು ಕಾನೂನು ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ ?

೧೧-೩೦ ಎ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ವಿಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅದಕ್ಕೇನೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಡುವಾಗ ಕಾಲ ವಿಳಂಬವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಯಾದಗಿರಿ ಪ್ರಕರಣವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಅದು ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯ, ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಅಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಮಿರತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಿಂದುವೂ ಮುಸ್ಲಿಮನೂ ಎಂದು ಪೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರೇ ಜಗಳವನ್ನು ಹಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದೆ ಈ ವ್ಯವಹಾರ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಪೋಲೀಸ್ ಖಾತೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾದ ಲಾ ಅಂಡ್ ಆರ್ಡರ್ ಸಿಸ್ಟಮ್‌ ಅನ್ನು ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕ್ಕಾಗಿ ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೀಕೆರವರ ನಾಯಕತ್ವದ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಈ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಉಳಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಹಾರ್ನಿ ರಾಮ ಸ್ವಾಮಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.—'ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೀತಿಗೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ ನಾವು ನಿಜವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದ್ದೇವೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಯಾರು ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಜೋತು ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುತ್ತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದ ಇತ್ಯರ್ಥಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಹಾರಾಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರಲಿ ಅಥವಾ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರಲಿ ಅಥವಾ ಕಾಲಾಡಿಯಲ್ಲೇ ಬರಲಿ ಆಗ ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ, ಈ ವಿಷಯದ ಇತ್ಯರ್ಥ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಆಗುವುದು ಇದೆ ; ಇದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರ ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಯವರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದಯಮಾಡಿ, ಈ ವಿಷಯದ ಇತ್ಯರ್ಥ ಕೋಸ್ಕರ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾಗೋಣ. ಇನ್ನು ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ನನ್ನನ್ನು ಕೇಳಿದರು. ಹಿಂದೆ ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ

ಈ ಸದನದ ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ. ಆಗಲೇ ನಾನು ಎಲ್ಲಿವನ್ನೂ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳುವುದು ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಇನ್ನೊಂದು ಸಮಯ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಕಾಲದ ಅಭಾವ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ನಾವು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಒಡೆ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕಂಥ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಭಾವನೆ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯ. ತಾವು ಮತವನ್ನು ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ವಿರೋಧವಾಗಿ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ನಾಳೆ ಜನತೆಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಏನೂ ಬೆದರಿಕೆ ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—Madam, hon. Member Sri Bargurappa insisted upon me to produce certain evidence. On that I want to make my submission.

SRI S. BANGARAPPA.—Is it in writing?

SRI L. G. HAVANUR.—I will complete my submission within five minutes. I do not want to enter into a political controversy....

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿ, ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ವಿಷಯಗಳು ಇದೆ; ಅದನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನೀವು ಮುಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರವರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಆವರಣಿರತಕ್ಕಂಥ ದಾಖಲಾತಿಗಳು, ಸಾಕ್ಷಿಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವೆಲ್ಲಾ ನಾಶವಾಗಬಹುದು ಎಂಬ ಶಂಕೆ ಇದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಎಲ್ಲಾ ದಾಖಲಾತಿಗಳನ್ನೂ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿವಿಡೆನ್ಸ್‌ಗಳನ್ನೂ ಅವರೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ; ಅದನ್ನು ನಾವೂ ದಿಸ್ತಾಯ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜೊತೆಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಸಿ. ಒ. ಡಿ. ಎನ್‌ಕ್ಲೈರಿಗೆ ಹುಕುಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಿ. ಒ. ಡಿ. ಎನ್‌ಕ್ಲೈರಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯೇನಾದರೂ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸಭೆಗೆ ಒಂದು ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನಾನು ದಾಖಲಾತಿ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಗದಪತ್ರ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ನನ್ನ ಯಾವ ಹೇಳಿಕೆ ಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿ...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ದಾಖಲಾತಿ ಎಂದರೆ ಕಾಗದಪತ್ರ ಅಂತ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—I shall produce the evidence...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಿಮ್ಮಂತಹವರು ಎರಡು ಜನರನ್ನು ಕರೆದು ತಂದು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನಾನು ಹಾಗಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ದಲುವಿಟ್ಟು ದಾಖಲಾತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬನ್ನಿ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನನ್ನ ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟೇ ಎವಿಡೆನ್ಸ್. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ವಕೀಲರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎವಿಡೆನ್ಸ್ ಎಂದರೆ ಏನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಾವೂ ಸಹ ವಕೀಲರಿದ್ದೀರಿ. ದಾಖಲಾತಿ ಎಂದರೆ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಎನ್ನುವುದೂ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಆ ದಿನ ನಾನು ಟೆಲಿಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಷಾತ ನಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಟೆಲಿಫೋನ್ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೂ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಹಾವನೂರ್ ಹೇಳಿಕೆ ಬಗ್ಗೆ 'ಸಾರಿ' ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಹೇಳಲಿ; ಪೂರ್ತ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಲಿ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರ ಮುಂದೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಇದ್ದರೆ ಅವರು ಹೇಳಲಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಪೂರ್ತಿ ಬಿಚ್ಚಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ದೇವರ ಎದುರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಹೇಳಿಕೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನೇ ಸ್ವತಃ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

(ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ, ನೀವು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಚಾರ್ಜ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿ. ಆದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸುವುದನ್ನು ಮಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದರಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸು ನೋಯಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಯಾವುದೇ ಸಾಕ್ಷಿ ಬೇಕಾದರೂ ಒದಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಇಂಟರ್‌ವೀನ್ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಟೆಪಿಕ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಜ್ಞ. ರಂಗನಾಥ್.—ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ? Hon. Member Sri Bangarappa has made a charge against Sri L. G. Havanur, Hon'ble Minister for Law. Now, the hon. Minister for Law wants to say something on that.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—Hon. Member Sri Bangarappa has got a right to intervene. ಅವರಿಗೆ ಎದ್ದು ನಿಂತು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕು ಇದೆ. ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ನಿಗದಿಯಾದ ವೇಳೆಗೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟು, ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

SRI K. H. RANGANATH.—The Speaker will take care of it. ಈಗ ಹಾವನೂರ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ರುಜುವಾತುಪಡಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದು ಅವರಿಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಹಾಗಾದರೆ, ನಾನೂ ಕೂಡ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ

SRI K. H. RANGANATH.—That is a different thing.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಇದು ಕಾಲದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಭಾಷಣವನ್ನು ನಾನು ಆಗಿನಿಂದಲೂ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಅವರ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರೇ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನೀವು ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವಿರಿ. ಕೊನೆಗೆ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನು ಈ ಸಭೆಗೆ ಕರೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವರೆಗೂ ತಾವು ಹೋಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಆರೋಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಅವರು ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಆರೋಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಮಾಡಿದ ಭಾಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಮೊಕದ್ದಮೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ತಾವೊಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್ ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಈ ಸಭೆಗೆ ಕರೆಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಒಂದು ಭಾಗ. ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಗ: ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಬಹಳ ಶರಾಕುರಿಯಿಂದ ತರುತ್ತಿರುವ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕುವ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಬಹಳ ಹುಪ್ಪರಾಗಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದುವರಿಂದ, ಆರೋಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸದನ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಇದು ಕೇವಲ ಇಬ್ಬರ ಮಾತಿನ ವ್ಯವಹಾರವಲ್ಲ. Entire thing must be disclosed. He cannot suppress it. ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ, ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಅನಾರೋಗ್ಯದಿಂದಾಗಿ ತಡವಾಗಿ ಬಂದೆ. ನಾನು ಬಂದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಕೋಪ ಬಂತು. ನಾನು ಜೂನ್ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಡೆಕ್ಕನ್ ಹೆರಾಲ್ಡ್ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಶ್ರೀ ಮೂರ್ತಿ ಅದರು-ಅವರ ಡೆಸಿಗ್ನೇಷನ್ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿ-ನನಗೆ ರಾತ್ರಿ ೧೨ ಘಂಟೆಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದರು. ಜೂನ್ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಮತ್ತು ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಫೋನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೆವು. ಜೂನ್ ೧೨ ಅಥವಾ ೧೩ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ನನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ, “ಸ್ವಲ್ಪ ಬಂಗಾರಪ್ಪನನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತೀರಾ?” ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಒಳಗೆ ವಿನಿರ್ದಯೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ: “ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ, ಬರುತ್ತೀರಾ?” ಅಂತ. ಅದೇ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಕೆ.ಪಿ.ಸಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು, ಮತ್ತೆ ಆ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಯಾರು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದ್ದಾಗ ಕೆಲವರು ಹಾವನೂರ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಹೇಳಿದೆ.

(Interruptions)

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—‘ಕಳ್ಳನ ಜೀವ ಉಳ್ಳುಳ್ಳಿಗೆ’ ಅಂತ ಎಲ್ಲಾ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಯಾರು ಕಳ್ಳರು? ಯಾರ ಜೀವ ಉಳ್ಳುಳ್ಳಿಗೆ? ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ: ಸ್ವಲ್ಪ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನಾನು ಆಡಿದ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಕ್ಷರ ಕೂಡ ಸುಳ್ಳಾಯಿತೆಂದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕೈಗೊಂಡು ಚಾಕು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ನಾಲಗೆಯನ್ನು ಕತ್ತರಿಸಿ ಹಾಕಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನೀವು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನ ತುಂಡು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೇನೂ ಉಳಿದಿಲ್ಲ, ಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಈ ಸಭೆಯೇ ಆತ್ಮವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಆತ್ಮ ಹೃದಯ ಎರಡನ್ನೂ ಪೂರ್ತ ತೆಗೆದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಮನೆಗೆ ನಾನು ಹತ್ತು ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರು ಹೋದವು. ಹೋದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು ನಾನು ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆಗ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರು, ಬೇಡ, ಬೇಡ ಹಾವನೂರ್ ಅವರೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಆಗ, ಇದೇನು, ಬರುವಾಗ ಆಗಲಿ ಅಂತ ಹೇಳಿಬಿಟ್ಟು, ಈಗ ನನ್ನನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ನೀವು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನುರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ನೀವು ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಮೇಲೆ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ: ನೀವು ಹೋಗಿರೋ, ಬಡ್ತಿರೋ, ನನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಿ ಅಂತ. ಅದಕ್ಕೆವರು, ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದರು. ಅಂದು ೧೨ ಗಂಟೆಗೆ ಅವರು ನನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಗ ೪-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು, ನಂತರ ನಾನು ಸಂಜೆ ಆರೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ಮತ್ತು ಎಚ್. ಆರ್. ಬಸವರಾಜು ಅವರು ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರೊಡನೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ಅಂದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಕಮಿಟಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ನಡೆಯುವ ದಿತ್ವ ಮತ್ತು ಆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನಾದರೂ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ. ರಾತ್ರಿ ಎಂಟೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಅನಾನ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಒಂಬತ್ತು ಗಂಟೆಗೆ ನಾನು ರೇಡಿಯೋ ಹಚ್ಚಿದೆ, ಆ ಸುದ್ದಿ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಂತರ ನಾನು ಮೂರ್ತಿಯವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ. ಅವರೂ ಸಹ, ಇನ್ನೂ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ಪುನಃ ರಾತ್ರಿ ಹನ್ನೊಂದು ಗಂಟೆಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ; ಆಗಲೂ ಇನ್ನೂ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮತ್ತೆ ಹನ್ನೊಂದೂವರೆ ಗಂಟೆಗೆ ಶ್ರೀ ಮೂರ್ತಿಯವರೇ ನನಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಆಗ ತಾನೇ ಬಂದ ಟೆಲಿಕ್ಸ್ ಸುದ್ದಿಯಂತೆ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಿದರು. ನನಗೆ ಆಗ ಕೋಪ ಬಂತು.

ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ನನ್ನ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು; ಅವರು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲೇ ಇದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಜೊತೆಗೆ ಪುರ: ನಂಜುಂಡಸ್ವಾಮಿ ಯವರು, ರವಿವರ್ಮಕುಮಾರ್ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಆರ್. ಸಾಯಿಕ್ ಈ ಮೂವರು ಮಂದಿ ಪ್ರಾಕ್ಟೀಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಮಿಲಿಯನ್ಸ್ ದುಡ್ಡು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅದರೆ, ನಾನು ಒಂದು ಕೋಟಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ ಈಗ "We want to kill two birds with one stone" ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ನಾನಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರು ಹಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ:—ಈ ರೀತಿ ಸುಳ್ಳು ಹೇಳಿ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ನಿಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನನಗೆ ಗೌರವವಿತ್ತು. ಈಗ ನೀವದನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿರಿ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಇದು ನನ್ನ ಮಾತಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸುಮ್ಮನಿದ್ದರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸುಮ್ಮನಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ:—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರಿಗೆ ಮಾನ ಮರ्याದೆ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ಕಳೆದುಕೊಂಡುಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದು ಅಂಡಿದೆ. ಆದರೆ ತಪ್ಪಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್:—ಇಲ್ಲ; ನಾನಲ್ಲ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ಶೆಟ್ಟಿ:—ಅಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಬ್ದವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನಮರ್ಯಾದೆ ಎನ್ನುವ ಶಬ್ದ ಅನ್‌ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಶಬ್ದ ತಾವು ಇಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದೆಂದಿಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ:—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅವರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಿ. ಒಬ್ಬರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅಂತಹ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಸರಿಯಾದುದಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್:—ಇದಾದನಂತರ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಒಂದು ರಾತ್ರಿ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ, ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು. ತಪ್ಪು ತಪ್ಪು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀಯಾ ಸಿದ್ಧಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿಇವೆಯೇ ಎಂದು. ತಾವು ಹಣ ಮಾಡಿದ್ದು, ಸ್ವತಃ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿಯವರು ಎಸ್. ವಿ. ನಾಯಕರವರು ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಎಸ್. ಆರ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರರವರು ಅವರ ಕ್ಲಾಸ್ಮೇಟ್ ಅಂತ ತಿಳಿಯಿತು. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿಯವರು ಎಸ್. ವಿ. ನಾಯಕರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು, ಎಸ್. ವಿ. ನಾಯಕರವರು ಚಂದ್ರಶೇಖರರವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದರು ಇದು ನನ್ನ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ತಿಳಿದುತುಂಬಿತು. ಪುರಾವೆ ಇದೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಇಲ್ಲ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ತಪ್ಪು ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕರಣ ಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ಇದಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾಯಿತು.

ನಾನು ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಉಪನಾಯಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರೂ ಸೇರಿ ಕಂಟ್ರಿಪ್ಪ ಅಫ್ ಕೋರ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಮೊಕ್ಕದ್ದಮ್ಮ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಕಡೆಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಕಾರಣ ನಾನು ಪದೇ ಪದೇ ಟೂರ್ ಹೋದಾಗ ಇಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಬಾರದೆಂದು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರು ಏನು ಆಪಾಲಜಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಫೈಲು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಅವರು ಕಾಗದ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆ ದಿವಸ ದಾವಣಗೆರೆಗೆ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಇನ್‌ಪಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಹೊರಟಿದ್ದೆ. ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರು ನನ್ನ ಪತಿಯಿಂದ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು ಅಂತ ಸುದ್ದಿ ಇತ್ತು. ಮೂರನೇ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೈಕೋರ್ಟಿನವರು ಅಕ್ಸೆಪ್ಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು. ಮೂರನೇ ದಿವಸ ನಾನು ಟೂರ್ ಮುಗಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದು ನಾನು ಅಡ್ವೋಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಕಂಡು ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ನಡುವೆ ವಿರಸ ಬೆಳೆಸುವುದು ಬೇಡ. ತಾವು ಕಾನೂನು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೂ ಅನೋನ್ಯಭಾವನೆಯಿಂದ. ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಅದು ಸುಳ್ಳು. ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಾನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗದ ಮಧ್ಯೆ ಸಾಮರಸ್ಯ ಆಗುವ ಒಂದೇ ಒಂದು ಸಮದೃಶದಿಂದ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಒಪ್ಪದೇ ಇದ್ದರೂ ವಿಶಾಲವಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಮಾತಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆಗ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಿಯಾರ್ಥನಾ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ವರ್ಷಕಾಲ ಇದೆ. ಜನವರಿ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖಿನವರೆಗೂ ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ದೂರು ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬಹುದು. ತಾವು ಮತ್ತೆ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದರೂ ನಾನು ಫೈಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಿಂದ ಬಂದಮೇಲೆ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸನ್ನಿವಿಶ್ವರು ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಇದ್ದರು, ಗುಂಡೂರಾಯರು ಇದ್ದರು. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ನನ್ನನ್ನು ಹಾವನೂರ್‌ರವರೇ ಹೊಳೆನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು, ನಾನು ಸುಮ್ಮನೇ ನಗುತ್ತಾ ಕೊಡುಕೊಂಡೇ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಯಿಬಿಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದವರು ಅಂದರೆ ನಿನಗಿಂತಲೂ ಗಂಡಪ್ಪ ಅಂಥ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು.

ನಾನಾಗಿಯೇ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಜೆ. ಬಿ. ಶಂಕರರಾವರವರು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿದ್ದರು. ಐ.ಫೀಲ್ ಸೋ ಸವಿರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿಯವರೇ, ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಸಚಿವರು ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಗುರುಗಳೂ ಆದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರ್‌ರವರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ಅವರು ವಕೀಲರು ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ದಾಖಲಾತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದರು, ನಾವುಗಳು ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನೇ ಸದನದಮುಂದೆ ಇಡುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ಆದರೆ, ಅವರು ಯಾರಿಗೋ ಹೇಳಿದ ಯಾವುದೇ ಮಾತನ್ನು ಸದನದಮುಂದೆ ಇಟ್ಟು ದಾಖಲಾತಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋರಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಈ ಸಭೆಯನ್ನು ತಪ್ಪು ದಾರಿಗೆ ಎಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ನಾಯಕರವರ ಹತ್ತಿರ ಏನೋ ಹೇಳಿದರೆಂದು ಕಟ್ಟು ಕಲ್ಪಿತ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಂತೆ ಇದೆ. ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿ, ಕಟ್ಟುಕಥೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಅಪಾಲಬಿಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ತಮ್ಮ ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಸ್ವಿ ಮಿತದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಸದನಕ್ಕೂ ಒಳ್ಳೆಯದು. ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತೆ. ರಾಜಕೀಯಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸತ್ಯಧರ್ಮದಮೇಲೆ ನ್ಯಾಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಕಟ್ಟುಕಥೆ ಮಾಡಿ ಚಾಡಿ ಹೇಳಿ ರಾಜಕೀಯ ಬೆಳೆಸಬಾರದೆಂದು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

೧೨-೦೦. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ ಅವರು ನಾನು ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಮಾತು ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಿಗೆ ಟೆಲಿಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ ಅವರು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ, ಮಾನ್ಯ ಜೆ. ಬಿ. ಶಂಕರ್ ರಾವ್ ರವರು ನನ್ನ ಗುರುಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ನನ್ನ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ವಿತ್ರರು ಹೇಳಿದಕ್ಕೆ ಪೂರಕ ವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ನಾಯಕ್ ಅವರೂ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮಾತನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು, ನನ್ನದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಆದೇ ರೀತಿ ಅವರ ಮಾತು ನಂಬಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಅನ್ನುವ ಮಾತಿನಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮೊಯ್ಲಿ ಅವರು ನಿಂತಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿದ ಅಂಥ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ತಾವು ಆಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯ್ಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಆತ್ಮ ಮತ್ಸರ್ಯ ಶುದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜೂನ್ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ರಾಜಕೀಯ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆಯುವಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮೊಯ್ಲಿಯವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸ್ಥಾನ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಯಾವುದಾದರೂ ಛೇರಮನ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡಿಸೋಣ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ಪಕ್ಷಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ೫ ದಿವಸ ಮುಂಚೆ ದೊಡ್ಡ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಯತು. ಈಗ ಅವರು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಎಸ್ ಅಂತ ಹೇಳಿ ಬಂದರು. ಮುಂದೆ ಏನಾಯಿತು ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗ ಗುರು ಮತ್ತು ಶಿಷ್ಯರ ಗಲಾಟೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಹೆಸರನ್ನು ಯಾವೂತೂ ಕೂಡ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಕಿಡಿಸಬಾರದು. ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟು ಇರುತ್ತದೆ, ಬೇರೊಬ್ಬರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಇರಬೇಕು. ಅವರು ಆ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದಾಗ ಇವತ್ತು ನಮಗಾಗಲಿ, ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗಾಗಲಿ ಎಷ್ಟು ನೋವಾಗುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅನಂತರ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದ್ದು ನಿಜ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ತಪ್ಪಾಯಿತು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಹಾವನೂರ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನು ಅಂದರೆ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏತಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವಾ ಭಾವನೆ

ಆಯಿತು, ನಾನು ಆ ಮಾತಿನ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಏನು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಇನ್‌ಕ್ವಿರಿಂಗ್ ದಾಖಲೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ತಮಗೆ ಅಭಾರಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ ಕೊನೆ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವವನು ಅಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಲ್. ಜಿ. ಹಾವನೂರ್.—ನಾನು ವಾಲಂಟಿಯಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕಿಂತಲೂ ಇನ್ನು ಏನು ಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಏನು ದೇಳಿದ್ದಾರೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಆದರೆ ಇನ್‌ಕ್ವಿರಿಂಗ್ ಹಗರಣದಲ್ಲಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕು.

† ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಗುಬ್ಬಿ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ನನ್ನೆಂದು ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪೂರ್ವಾಶ್ರಮದ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆದಂತಹ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರು....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಥೆ ಶುರು ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಹೋದ ಸಾರಿ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ ಆದಾಗ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿದ್ದರು. ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಅದಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾ ೧೫೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಸುದೀರ್ಘವಾದ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ನನಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತು. ಆದರೆ ಅವರ ಮಾತು ಅವರ ಪರಸನಾಳಿಟಿಗೆ ಸಾಕಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ನಿರಸವಾಗಿ ಇತ್ತು. ನಾನು ಅವರು ಬಹಳ ಜೋರಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂತ ಇದ್ದ. ೧೫೦ ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ೧೦೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ನೀವು ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಗೆದ್ದಿದ್ದೀರಿ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಅಂತ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿದರೇ ಹೊರತು ಇನ್ನು ಬೇರೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ೧೦-೧೨ ವರ್ಷದಿಂದಲೂ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಭಾಗಗಳು ಅನ್ನುವುದು ಬರುತ್ತದೆ ಅಂತ ಇದು ಒಂದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಸರಿ, ಒಂದು ಪಕ್ಷದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಚುನಾವಣೆಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕಾದ್ದು ಸರಿ. ಅಂದರೆ ಆ ಪದ್ಧತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಅಂತ ಇದೆ, ಇದು ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಮೊನ್ನೆ ನಾವು ಟೂರ್ ಹೋದಾಗ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದೆವು. ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ಮೊನ್ನೆ ೫೬ಕ್ಕೆ ಏರಿದರು ಮತ್ತೆ ೪೧ಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ಇದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ಉತ್ತರ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಶುರುಮಾಯಿತು ಆಯರಾಮ್. ಗಯಾರಾಮ್ ಅಂತ. ಇದು ಅಟಾಮಿಕ್ ಏಜೆನ್ಸಿ, ಬ್ರೇಕ್ ಫಾಸ್ಟ್ ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಲಂಚ್ ಅವಿರಿಕಾಗಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಡಿಸ್ಕರ್ ರಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಕಾಲ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ. ಗಳು ಬ್ರೇಕ್‌ಫಾಸ್ಟ್, ಲಂಚ್, ಡಿಸ್ಕರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಇವುಗಳೇ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ರೂಢಿಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾರಿ ಯಾರಿಗೂ ಧೈರ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರು ತಪ್ಪಿಸಿಲ್ಲ. ೧೯೬೭ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ನಾಯಕಿಯವರಾಗಿದ್ದಂತಹ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇಂಡಿಯನ್ ಸ್ಪಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾನು ಇನ್ನೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿರಲಿಲ್ಲ. ಇವರನ್ನು ಕಂಡು ನನಗೆ ಬಹಳ ಬೇಸರವಾಗಿತ್ತು. ಅದುದರಿಂದ ನಾನು ಬಹಳ ದೂರವಿದ್ದೆ. ೧೯೬೯ ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಬಡೆದುಹೋದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಆರ್) ಎಂದು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಏನೊಂದು ದಾರಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಆ ದಾರಿಯಲ್ಲೇ ನಾವು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ರವರನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ, ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಒಂದೇ ಸಮನೆ ಪೀಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ರವರನ್ನು ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯಿಂದ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ತಮ್ಮ ರಾಜೀನಾಮೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾವ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಛಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅನಂತರ ನಾನು ಸುಮ್ಮನೆ ಹಾಗೆಂದೆ ಅಷ್ಟೆ, ಎಂದು ತೇಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ

ಮಂಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು, ಯಾವ ಪೇಸ್‌ನ್ನು ಹಲ್ಲುಜಲು ಉಪದೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಗೊತ್ತೇನಿ? ಅಂದರೆ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಬೇಕು, ಯಾವ ಯಾವ ಎಂ.ಎಲ್.ಎ ಗಳು ಯಾವ ಯಾವ ಪೇಸ್‌ ಉಪದೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಬ್ಲೇಡ್ ಉಪದೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಯಾವ ಯಾವ ಎಕ್ಸ್ ಉಪದೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಾವು ಇರುವುದು? ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮೀನಿಯಲ್ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರಿಗಾದರೆ ಬಾತ್ ರೂಂನಿಂದ ಹಿಡಿದು ಬೆಡ್ ರೂಂ ವರೆಗೂ ಏನೇನು ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುವ ಅಭ್ಯಾಸವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಆ ಅಭ್ಯಾಸ ನಮಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ವನುಷ್ಯರು ಉಂಡ ಮನೆಗೆ ಎರಡು ಬಗೆಯೆಂಬವರಲ್ಲ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಅವರ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟ್ ಮಾಡುವವರು, ಅಮರದೇ ಆದ ಒಂದು ಆರ್ಟಿಸ್ಟ್ ಇದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಹಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ತಾಳ ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ತಬಲ, ಹಾರ್ಮೋನಿಯಂ ನುಡಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಎಂದೂ ಪಕ್ಷಾಂತರವನ್ನೇ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲ. ಅವರು ಪಕ್ಷಾಂತರ ದುರಂಧರರು ಅಷ್ಟೆ. ಅವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶಾಂತವೇರಿ ಗೋಪಾಲ ಗೌಡರ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಗದ್ದು ಬಂದವರಂತೆ. ಆಗ ನಾನು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರೂ ಕೂಡ ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇ ಇದ್ದ ರಂತೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕಾಗೋಡು ತಿಮ್ಮಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೋಣಂದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಈ ಮೂವರು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು, ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ವಿಷಯ ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲಾ ಅವರು ಮಾತನಾಡಲು ಎದ್ದು ನಿಂತರೆ, ಇವರು ಮಾತ್ರ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತೇ ಇರುತ್ತಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರೇ ಇವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದರೋ, ಅಥವಾ ಇವರಾಗಿಯೇ ಬಂದರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತೂ ಇವರು ಬಂದಕೂಡಲೇ ಇವರನ್ನು ಒಬ್ಬ ತುಂಡು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರ ಸ್ವಭಾವವೇ ಹಾಗೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮಧೇನು ಕಲ್ಪವೃಕ್ಷದಂಥ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಂತ್ರಿಯಾದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಈ ಪಕ್ಷ ಒಡೆದು ಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದೋ ಏನೋ ಒಂದು ದಿವಸ ಇವರು ನಮ್ಮ ಶಾಸಕರ ಭವನಕ್ಕೆ ಬಂದರು, ಆಗ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರನ್ನು ಕರೆತು ಎನ್ನಿ ನೀವು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರೂ ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನೆಂದರೆ, ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹೇಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ಅಂದರು. ಅನಂತರ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಪರ್ಸನಲ್ ಕೆಲಸವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮನೆಗೆ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ ತಕ್ಷಣ ಬದಲಾವಣೆಯಾದರು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರಲ್ ಅನ್ನು ವರವನ್ನು ಪ್ರೆಸ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಾಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರು. ಇದೆ ಪಂಡಿತ್ ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹ್ರೂರವರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ದ್ವಾಗ ಎಷ್ಟೊ ಜನಗಳನ್ನು ಅಂಬಾಸಿಡರ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿ ಎಷ್ಟೊ ದುಡ್ಡನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೇ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನೀವು ಯಾವಾಗ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಾನು ಅಂಥಾ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ೩ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ಇದ್ದರೆ ಆಮೇಲೆ ಹೇಗೂ ಪೆನ್‌ಷನ್ ಬರುತ್ತದೆ. ಮರ್ಯಾದೆಯಿಂದ ಊರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದ್ದು ಬಿಡೋಣವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಇದು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ? ಅಥವಾ ಬಹಳ ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೋ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಎಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಕೇಳುತ್ತೇನೋ ಎಂಬ ಭಯ ನಿಮಗೆ ಇರಬಹುದು. ದೇವರಾಣಿಗೂ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಎಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇಡೀ ಹಿಂದೂ ದೇಶವೇ ಹೆಮ್ಮೆ ಪಟ್ಟಿದೆ. ನೀವು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನೀವು ಸೋಷಿಯಲಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಏತಕ್ಕೆ ಅವರು ಮಾಡಿದರು ಎಂಬುದು ನಿಮಗೇ ನಾದರೂ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಎಫೆಷಿಯಂಟ್ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಿಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ತಾವು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರು ಹೇಳಿದರೆ, ನನಗೆ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ತಿಂದುಹಾಕಿದ್ದಾರೊಂದು ವರದಿ ಬಂದವು. ಒಂದು ನೀವು ಪಾಠ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಅನಂತರ ಸುಮಾರು ಬಂದೂವರೆ ವರ್ಷಕಾಲ ಫುಲ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಆಗ ನಿಮಗೆ ಕಾರು ಇತ್ತು, ಡ್ರೈವರ್ ಇದ್ದ. ಆಳುಗಳು ಇದ್ದರು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಸ್ಟೆಂಡ್ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ, ನೀವು ಹೊರಗೆ ಬಂದು ನೋಡಿದಾಗ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಗೊಟವ ಕಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಡ್ರೈವರೂ ಇಲ್ಲ, ಆಳುಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಕುಡಿದಾಗ ಒಂದು ಮಾತು, ಬಿಸಾಕಿದಾಗ ಒಂದು ಮಾತು ಎಂದು ನಮ್ಮ ಹಳ್ಳಿಯ ಕಡೆ ಬಂದು ಗಾಡೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದೇರೀತಿ

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ನಾನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ಬಿಟ್ಟು ಬಂದಮೇಲೆ ಏನೇನು ನಡೆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್: ತಮ್ಮ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ಏನೇನೂ ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡನಾಡಿ. ಬಾಯಿ ಇರುವುದು ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ. ದೇವರು ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಂಗಾಂಗಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಎರಡು ಅಂಗಾಂಗಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಮೂಳೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾಲಿಗೆ. ಈ ನಾಲಿಗೆಯನ್ನು ದೇವರು ಅವನ ಸ್ವಾದೀನಕ್ಕೆ ಬಿಟ್ಟುಬಿಟ್ಟ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ 'ನಾಲಿಗೆ ಕುಲವನ್ನು ಅರು ಹುದು' ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ನಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸುಮ್ಮನೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ತಮ್ಮ ಭಾಷಣ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ. ಮುಂದುವರಿಯಲ್ಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕಲ್ಲ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್: ನೀವು ಏನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕೈ ತೋರಿಸಿ ಅವ ಲಕ್ಷಣ ಏನಿ ಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಹೇಳಿದರು ನೀವು ದ್ರೋಹ ಮಾಡಿ ದೀರಿ; ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿರಿ, ೧೯೭೯ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದಿರಿ. ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರೂ ಆದರೆ ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದಾಗ ಉತ್ತರ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಏತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನು ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್‌ರವರು ಆ ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಗೆದ್ದು ಬರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೭೫ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ದೇವತೆ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೊಗಳಿದ್ದು ಹೊಗಳಿದ್ದೆ, ನಾನೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ದೇವತೆ ಎಂದು ಹೊಗಳಿದ್ದೆ. ಆಗ ಜನತಾಪಕ್ಷದ ಶ್ರೀ ಕೋಣದೂರು ಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಅವರು ದೇವತೆಯಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರು ಜೆಡಿ. ಜಾಮುಂಡಿ ಎಂದೆಲ್ಲ ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ನಾವು ಕಂಠಳಿ ಎಂದು ತಬ್ಬಿಕೊಂಡೆವು. ಆದರೆ ಅದು ಕರಡಿಯಾಯಿತು, ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾವು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಿತು ಆಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಸಂಜಯ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಮೇತ ಎಲ್ಲರೂ ನುಣ್ಣಿಗೆ ಹೊರಟೇಹೋದರು. ಅವರು ತಂದುಂಥ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಿಂದ ನೀವು ಗೆದ್ದು ಬಂದಿರಿ ಅಂತ ಅವರ ಅಭಿಮಾನಿಗಳು ಈಗಲೂ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮುಖಂಡರನ್ನು ಬಯ್ಯಬೇಕಾದರೆ, ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು. ಜನರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ತಮ್ಮ ಕತೆ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅರಸನನ್ನು ಕಂಡು ತನ್ನ ಪುರುಷನನ್ನು ಮರೆತಳಂತೆ ಎಂದು ಗಾಡೆ ಹೇಳಿದಂತಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕತೆ ಇದೆ, ಅರಸನ ಅಂಬಾರಿ ಹೊರಟಿತಂತೆ, ಆಗ ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿರಬೇಕಾದರೆ ನೋಡಲು ನಿಂತಿದ್ದ ಸುಂದರವಾದ ಯುವತಿಗೆ ಅರಸನ ಮೇಲೆ ಮಮತೆಯಾಯಿ

ತಂತೆ. ಅರಸನ ಅಂಬಾರಿಯನ್ನು ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಅಂಬಾರಿಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಮಾವುತನನ್ನು ಕೇಳಿದ ಲಂತೆ ಅರಸನನ್ನು ನೋಡಬೇಕೆಂದು, ಆಗ ಮಾವುತ ಸುಂದರವಾದ ಯುವತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಚಾನ್ಸ್ ನೋಡೋಣವೆಂದು ಅರಮನೆಗೆ ಬಾ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ಒಂದು ತಿಂಗಳು ತನ್ನಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡ; ಒಂದು ತಿಂಗಳಾದರೂ ಅರಸನನ್ನು ತೋರಿಸದಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಕುದುರೆಯವನ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಹೋದಳಂತೆ, ಅವನು ಕೂಡ ಅರಸನನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಒಂದು ತಿಂಗಳು ಇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ನಂತೆ. ಇದೆಲ್ಲ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ, ಇದ್ದಾಕೋ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹಳೆ ಗಂಡನೇ ಸರಿ ಎಂಜು ವಾಪಸ್ ಬಂದಳಂತೆ, ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು, ಇನ್ನು ಮೂರು ವರ್ಷ ಅವಧಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸನ್ನಿಧಿಯನ್ನು ಬಲವಂತ ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಹಿಂಸೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಿ.

ಬಬ್ಬು ಸದಸ್ಯರು.—ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೊಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದು ಅವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯಿಂದ ತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ತಂದಿದ್ದೇವೆ, ಆದರೆ ಅದು ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ, ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದವರೇ ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥವರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಠೇವಣಿ ಕಳೆದು ಕೊಂಡಂಥವರು ಏನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ದೇಶದ ಮೂಲ ಮೂಲೆಯಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನರು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಊರಿಂದ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರು ಇದ್ದರೂ ಸಾಕು ಅವರು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಆ ರೀತಿ ಆಯಿತು, ಈ ರೀತಿ ಆಯಿತು ಎಂದು. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕಂಡುತುಂಬುವಾಗ ವಿರೋಧಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೧೨-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

(ಶ್ರೀ ನಾಣಯ್ಯನವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು).

† ಶ್ರೀ ಬಿ.ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ.(ಬಂಟ್ವಾಳ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಕೇವಲ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಬಯಲಿ ಗಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಲೀ ತಂದಿರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತರತಕ್ಕಂಥಪದ್ಧತಿ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂಥಾದ್ದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗಳೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಮತ್ತು ಗುಂಡೂ ರಾಯರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದಂಥ ಖಾತೆಯ ವಿಚಾರಸಾಗಿಯೂ ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಠಿಣವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುವವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಇವತ್ತು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಯಾವ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಏತಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮೊದಲು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿರುವುದು ಪಕ್ಷದ ಒಳಗಡೆ ನಡೆದಂಥ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಇದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಕಳೆದ ವಿಧಾನಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ಪಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷ ೧೬೪ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿತ್ತು. ಈಗ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂಥವರೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಆರಿಸಿ ಬಂದರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸೇರಿ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರನ್ನು ಆರಿಸಿ ಆ ನಾಯಕರನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ನಾಯಕರಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೂ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಅಮಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು, ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೇ ಮುಂದೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಯಾರಾದರೂ ಆಗುತ್ತಾರೋ ಅದು ನಮಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಯಲ್ಲಿ ಬಹುಮತವನ್ನು ಪಡೆದು ಆರಿಸಿ ಬಂದ ಪಕ್ಷದವರು ಅವರ ನಾಯಕರನ್ನು ಆರಿಸಿದರು. ಅವರು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು. ಅವರೂ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಈ ಪಕ್ಷದ

ನಾಯಾಕಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೂ ಸರಸ ವಿವೇಚನೆಯ ಅಥವಾ ವಿರಸವಿವೇಚನೆಯ ಎಂಬುದು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ನಾಯಕಿಯ ಪಕ್ಷ ಬಡೆದುಹೋದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವ ಹಾಗಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಏಳುವ ಪಕ್ಷ ಇದೆ ಅ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಲ್ಲ. ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕಿಯ ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಹೊಸ ದಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ. ನಾಯಕಿಯವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವೇನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾಯಕಿಯ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಡಕುಂಟಾದಾಗ ತಮಗೆಲ್ಲಾ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ನಾಯಕರಾದವರು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾದ ಗೋವಿಂದ ಸಾರಾಯಣ್ ಅವರ ಬಳಿ ಹಲವಾರು ಭಾರಿ ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದರು. ನನ್ನನ್ನು ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೇ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಬೇಕು, ನಮ್ಮದೇ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆಯಾಗಬೇಕು, ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು, ಅವರ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿರುವುದು ಪ್ರತಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದನ್ನು ಓದಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಹುಮತ ವಿರೋಧ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರವಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದು ಯಾವ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಎಂದು ನನಗರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪದೇ ಪದೇ ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಿ ಇದ್ದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಿ ಬಿಡಿ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಸಂಜಿಕೆ ಇದೆಯೋ ನನಗಿಂತಲೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬನ್ನಿಗೆ ನಮ್ಮ ಒಂದಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದವರ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು... ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಾಬರಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೋ ಏನೋ ಎಂದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರು ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡಿಕಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ:—೩೦ ಜನರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪವಾರ್ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ, ೭೫ ಜನ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚರಣ್‌ಸಿಂಗ್ ಅವರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಬೇಕಾದರೆ ನಾವು ಏತಕ್ಕಾಗಲಾರದು? ನನಗೇನೂ ಗಾಬರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರಾದರೂ ಆಗಬಹುದು. ಆ ಕಡೆಯವರು ಯಾರಾದರೂ ಆಗಬಹುದು, ಅಥವಾ ನಾವಾಗಬಹುದು, ಇದು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು. ಇವತ್ತೂ ನಾಳೆಯಾಗಬಹುದು; ಗಾಬರಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕೆತ್ತಲಾಯ:—ನನ್ನ ಅಭ್ಯಂತರವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ಬೇಕಾದರೂ ಆಗಲೇ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಬೇಕಾದರೆ ಆಗಲಿ. ಯಾರೇ ಆಗಲಿ. ಈ ಸದನ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವಾಗ, ಬಹುಮತದ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಯಾರೋ ಒಬ್ಬರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಬೇರೆ ಸರ್ಕಾರ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಸಮಾಪ ಹೋದರೆ ಆ ರೀತಿ ಹೋಗುವವರಿಗೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನೂ ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಶ್ವ ಆದಮೇಲೆ ಈಗ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರು ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿರುವುದು ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದಿನ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಕರೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು, ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡಲೇ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಅದೇ ತಡವಾಯಿತು. ತಡವಾಗಿ ೧೮ನೇ ತಾರೀಖು ಕರೆದಿದ್ದರು. ವಿಧಾನಸಭೆ ಕರೆದ ತಕ್ಷಣ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಬೇಕಾಗಿದ್ದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ಈಗ ಅಧಿಕಾರ ದಲ್ಲಿರುವಂಥ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಹುಮತ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು. ಅದನ್ನು ಇವತ್ತಿನ ದಿನವ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಯಾರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಆಳುವ ಅಧಿಕಾರ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಘಿಪ್ರಾಯ ಇತ್ತು, ಯಾರಿಗೆ ತಾವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು ಅಥವಾ ರಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಎಂಬ ಧೈರ್ಯ ಇತ್ತು ಅಂಥವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ನಮಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ

ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಈ ಕದನ ಸೇರಿದಾಗ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಂದಿದ್ದರೆ ಚನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ತಂದಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಬೋಡಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ಜನ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಮಗೆ ಇಷ್ಟು ಜನ ಬೆಂಬಲ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದವರಿಗೆ ಸದನ ಸೇರಿದಾಗ ೪೦-೪೦ ಜನರು ಮಾತ್ರ ಅವರ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಹಿಂದಿನಿಂದ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಮುಂದೆ ಯಾವ ಚಿತ್ರವನ್ನೂ ಇಡುತ್ತಾ ಬಂದರು ಆ ಚಿತ್ರ ಸಾಧುವಾದುದಲ್ಲ, ಸತ್ಯವಾದುದಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಈ ಸದನ ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರು ಕೊನೆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ತಂದರು ಎಂಬುದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೂ ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಇದು ಬಂದಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗಟ್ಟಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ ಅವರು ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ಮಾತುಗಳಿಗೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಒಡೆದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದರು ಆ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಮತ್ತು ಇತರ ಪುರೋಗಾಮಿ ಪಕ್ಷಗಳು ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ಅವರು ಮರೆತರು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದರೆ ಅವರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಕ್ಷೀಕರಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಮತ್ತು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವ ಅಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕೆ ಜನರು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು. ಮತ್ತು ಇನ್ನೇನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಮತ್ತು ೭% ಗುತ್ತೇದಾರಿ ಮನೆತನದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಮುರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟೆವು. ಅವರ ಈ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯಲಿ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೇ ಒಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ೧೯೬೭ ರಿಂದ ೧೯೭೧ ರವರೆಗೂ ಕೂಡ ಪ್ರಧಾನಿಯಾಗಿ ಏನು ಇದ್ದರು ಅವಾಗಲೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅಲ್ಲಿ ಬರೇ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಪರವಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ ಅವರು ಯಾರ ಪರವಾಗಿ ಇದ್ದರು ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಪುರೋಗಾಮಿಗಳ ಪರವಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ೧೯೬೯ ರಿಂದ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ೧೯೭೨ರ ನಂತರ ಅವರ ಪರವಾಗಿ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಉಳುವವನೇ ಭೂಮಿಯ ಒಡೆಯನಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರು ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿದರು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ವ್ಯಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಬಗ್ಗೆ, ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಬಗ್ಗೆ, ಅವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಯೋಜನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಎಂದರೆ ಅವರನ್ನು ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಯೋಜನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದವರೇನೇ ಒಂದು ವಿಭಾಗ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅವಾಗ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಏನು ಇದ್ದರು ಆ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದಾರಿಂದ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಅವರು ಹೋರಾಡಿದ್ದು ದರಿಂದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಅಪೊತ್ತು ಆ ಪಕ್ಷ ಒಡೆಯಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ನಾವು ೧೯೬೯ರಂದಲೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ೧೯೭೧ರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲೂ ಸಹ ನಾವು ಬೆಂಬಲ ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟೆವು. ಏತಕೆಂದರೆ ಅವರು ದಾಕ ಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಒಂದು ಅದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ನಮ್ಮ ಜನ ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತರಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ

ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬಂಡವಾಳ ವರ್ಗದ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೇ 1928ರಲ್ಲಿ ಏನು ಬಂದು ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಈಗ ಮತ್ತೆ ಬಂದಿದೆ. ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಲಿ ಅನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಮೆಚೊಮ್ಮು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮೃದ್ಧ ಪಕ್ಷದ ಬಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಏನೆಂದರೆ ಭೂಮಾಲೀಕತ್ವ ಉಳುವವನಿಗೆ ದೇಶದ ಬೇಕು ಅನ್ನುವ ಬಂದು ಸದುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಒಟ್ಟಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಂಥಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ ಏನು ಇತ್ತು ಎಂದರೆ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಸ್ಟ್ಯಾಂಪ್ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ದೇಶದ ಬಂದು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನ ಏನು ಹದಗೆಡುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಗೇಣಿದಾರರ ಮೇಲೆ ಏನು ಬಂದು ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು ಇವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಇದು ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು ಎಂದು ಅನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತು. ಅಲ್ಲದೆ ಹಿಂದೆಯೂ ಕೂಡ ಇವರು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದು ದಿಂದ ಅದೇ ರೀತಿ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗಬಹುದೆಂದು ಮತ್ತೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು. ಆದರೆ ಆ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರುವವರು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು ನಾವು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಈ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿತ್ತೋ ಅದು ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಯಿತು. ಅದನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ತರುತ್ತೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪಕ್ಷದವರು ಈ ಪಕ್ಷದವರು ಎಲ್ಲಾ ಸೇರಿ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ದೇಶದ ಜನರನ್ನು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಅಪರಾಧವನ್ನು ದೇಶದ ಜನರು ಎಂದಿಗೂ ಮರೆಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾಯರು ದೇಶದ ಜನತೆಗೆ ಅಗಿರತಕ್ಕಂಥಾ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವೂ ಕೂಡ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತಿನ ಏನು ಬಂದು ದುಷ್ಟ ಕೂಟ ಇದೆ ಅವರು ಈ ದೇಶದ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುವಂಥಾ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೊಣೆಗಾರರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈವೊತ್ತು ನಾವು ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ದುಷ್ಟ ಕೂಟದಿಂದ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೋ ಅವರನ್ನು ತಡೆಹಿಡಿಯಬೇಕು ಹೋದರೆ ಈ ಮೇಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿ ಬಹುದು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯೂ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಫೋಟೋ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ನಮಗೆ ಒಬ್ಬ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ಎಂದು. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಜನರಿಗೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ವಿನಃ ನಾಳೆ ದಿವಸ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯಲಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ರಾಸನಸಭೆಯ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆದರೆ ಅವಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೇಶದ ಜನತೆ ಅಷ್ಟು ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಡಿ. ದೇಶದ ಜನತೆ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಎದುರಿಸುತ್ತಾರೆ ಅನ್ನುವುದು ಮುಂದೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ಅದರಿಂದ ಗಂಡಾಂತರ ಇದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಅವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಸೂಚನೆ ಏನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಆ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಒಂದು ಪಕ್ಷದವರೇನೇ ಬಹುವಂತ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಳವಡಿಸಬೇಕೋ ಆ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾನೂನನ್ನು ಅಳವಡಿಸದೆ ವಿಳಂಬವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನು, ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ವಿಚಾರಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದು ಜಾರಿಯಿಟ್ಟು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಗೆ ರಿಫರ್ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾನೂ ಕೂಡ ಆ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ ಅವಾಗ ನಾವು

ಒಂದು ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರೀಫಾರಂಸ್ ಕಮಿಟಿಯ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಆಗಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹುಚ್ಚುಪ್ಪಾ ಗೌಡರ ಮಂಖಾಂತರ ಮಂಡಿಸಿದಂಥಾ ಮಸೂದೆಗೆ ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಷನ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಮಾಡಿದಂಥಾ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗದೆ ಉಳಿದುದಕ್ಕೆ ಈ ಸಭೆ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಅಂಗೀಕೃತವಾಯಿತು. ರಾತ್ರಿ ಹಗಲು ಅನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆಯೋ ಅಂತಿ ಈ ಮಸೂದೆ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿದೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಆ ಮಸೂದೆ ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿದೆ ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಉಳುವವನೇ ಹೊಲದ ಒಡೆಯನಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಷರತ್ತು ಏನು ಹಾಕಿತ್ತು ಅದು ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಭೂಮಿ ಬಿಡಿಸುವ ಅವಕಾಶ ಇತ್ತು, ಮತ್ತು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಕಲಂ ೧೪ ಏನು ಇತ್ತು ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಡಿಲಿಟ್ ಮಾಡುವ ಅಂಶ ಅದರಲ್ಲಿ ಇದಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವಂಥಾದ್ದೂ ಕೂಡ ಅದರಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಗೇಣಿದಾರರ ಜಮೀನು ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥಾ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ಇದು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ಅದು ಪ್ರಾಸಾರ್ಯತೆ, ಜಂಟಿ ಪರಿಶೀಲನಾ ಸಮಿತಿಯವರು ಈ ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ತಂದಿದ್ದರೋ ಅದು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದುದ್ದರಿಂದ ನಾನೂ ಸಹ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಕಡೆಯೋ ಈ ಕಡೆಯೋ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಇರಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರನಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರರವರು ಇದ್ದ ರೇನೋ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ನೋಡಬೇಕು. ಸನ್ನೆ ಈಪೂತ್ತು ನಾನು ಒಬ್ಬಬ್ಬರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ನೀವು ಯಾವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಒಂದು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಕೀರ್ತಿ ಅವರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೇನೇ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಕೀರ್ತಿ ಅಲ್ಲ. ಆ ಕೀರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಭಾಗಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಇಂಪ್ರಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಮತ್ತು ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಎಲ್ಲರೂ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಅವರ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತನ, ಅವರ ನಿಷ್ಠೆ ಅವರು ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲಾ ಭಾಗಿಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಫೋಟೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಊರಿಗಿಲ್ಲಾ ಹೋಗಿ ನಮಗೆ ಓಟು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಪೂತ್ತಿನ ದಿವಸ ದೇಶದ ಜನತೆ ನಾವು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಬೇಕೇ ಎನಿಸಿ ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೊರಟರೆ ಅದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಅವರ ಸ್ವಂತ ಊರಿನಲ್ಲೇ, ಅವರ ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಶಾಸನವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲಾ ಮೇಲಾಗಿ ಅಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಅವರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಯಾವ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೇ ಓಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ.

ಇಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಅಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಡೀಸ್ಟಿಬಿಲೈಸ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಯಾರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ, ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಗೆ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಕಾದಿಟ್ಟು ಮಾಡುವಂಥ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕರ್ಪೂರಿ ರಾಕೂರ್ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಮಾಡೋಣ ಎಂದು ಇವರು ಹೇಳಿರುವಂಥಾದ್ದು ಬಡವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೇ? ಈ ಕೆಲಸದಿಂದ ಬಡವರ ರಕ್ಷಣೆಯಾಗುತ್ತದೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಖಂಡಿತಾ ಒಪ್ಪುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಮಾನ್ಯ ಕರ್ಪೂರಿ ರಾಕೂರ್ ಅವರ ಹಿಂದೆ ಇರಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ಏಕೆ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ? ಇವತ್ತು ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಡಲವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ

ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಕೆಲವು ತಪ್ಪುಗಳು ಇರಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ; ಈ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಇವರು ಏಕೆ ಡೀಸ್ಟಬಿಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು? ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವಾಗ ಇವರುಗಳು ಬರೀ ಫೋಟೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನತೆಯನ್ನು ಒಟು ಕೇಳಿ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಇವರು ಬಗಲಾ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಇಂಥ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಇದ್ದುದರಿಂದಲೇ ಇಂಥ ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನೂ ಅವರು ಡೀಸ್ಟಬಿಲೈಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿರುವುದು. ನಿನ್ನೆಯದಿವಸ ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಿತು? ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದಂಥ ಆಯೋಗದಿಂದ ಇವರ ಮೇಲೆ ಅಪರಾಧಗಳು ನಾಲ್ಕು ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಬೀತಾಗಿರುವಾಗ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ಪಡೆಯಿತು. ಏಕೆ ಪಡೆಯಿತು? ಒೀಗಾದರೆ ಇವರಿಗಿರುವ ಉದ್ದೇಶವೇನು? ನಮ್ಮ ಮೇಲಿರುವ ಕೇಸುಗಳು ಹೋಗಬೇಕು, ಸ್ಟೇಷನ್ ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು ಬರಬಾರದು ಎಂದಲ್ಲವೇ? ಇಡೀ ದೇಶದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ನಾಯಕಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಇದು ಮುಖ್ಯವೇ? ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ, ಆರ್ ಎಸ್ ಎಸ್ ಮತ್ತು ಜನಸಂಘದ ಬೇಬಲ ಪಡೆದು ದೇವಲಾಲ್ ಸರ್ಕಾರ ಹೋಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಇವರುಕೂಡಿ ಮಾಡಿರುವ ಇದ್ದೂರು ಪರದಾಸ. ಇವರ ಮೇಲಿರುವ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ವಾಪಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಿಹಾರದಲ್ಲಿ, ಹರಿಯಾಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾವುಗಳು ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಜನರ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಪೋಟು ಕೇಳಬಹುದಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಗಂಭೀರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನೂ ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಪೋಟು ಕೇಳುವುದರೆ ಬದಲು ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಚಿಕ್ಕಿಚಿಕ್ಕಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟರೆ ಇದರಿಂದ ತಮಗಾಗಲೀ, ದೇಶಕ್ಕಾಗಲೀ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿತು. ೭೧ರಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಚುನಾವಣಾ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಿತು. ೭೭ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ, ೭೮ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಬಂತು. ಇವತ್ತು ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ನಾವಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಏನು ಏನುವುದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಒಂದಿನ ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗೂ ಈಗಿನ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗೂ ಏನಾದರೂ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆಯೇ? ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳೂ ಈಗ ಕೊಡಲಿರುವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳೂ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ನಾಯಕರುಗಳು ಮಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರೆ ಅವರ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಗಳೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸ್ಟೀಫನ್ ಅವರು, ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಏನೆಂದರೆ, 'ಏನ್ನಿ ಪ್ರಿನ್ಸಿಪಲ್ ಈಸ್ ಟು ಬ್ರಿಂಗ್ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಬ್ಯಾಕ್ ಟು ಪವರ್'. ಇದು ಒಂದೇ ಫೋಷಣ್ ಅಪರಧ ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಯಾರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಬೇಕೋ ಯಾರ ಯಾರನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕೋ ಅವರು ಎಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಸಹ. ಅವರನ್ನೂ ಸಹ ಬಿಡವು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಇವರು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಈ ನಿಮ್ಮ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಜನತೆಯ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತೀರಾ? ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನಾಯಿತು? ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಒನಿಷ್ಠವೇತನ ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಚುನಾವಣೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತಿನದಿವಸದವರೆಗೂ ನೀವು ಯಾರೂ ಯಾವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವೇ ಆಗಿರಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಯಾವ ಹೆಸರೇ ಇರಲಿ ಆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಗಲಿ, ಇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆಗಲಿ, ಎಸ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇರಲಿ, ಮೈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇರಲಿ, ಯಾರೂ ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಏನು ಇದೆ? ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದೆ. ಸುಮಾರು ೧೦ ಕೋಟಿ ಜನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಏನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ದಂಗೆಗಳು ಎದ್ದು ಕೋಮು ಗಲಬೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು? ಆರ್ ಎಸ್ ಎಸ್, ಜನಸಂಘ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವಂಥ ಚಿಂತೆಯೇನು? ಸರ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಉರುಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವವರು ಮುಸ್ಲಿಂ ಬಾಂಧವರಿಗೆ

ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿರಾ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಇವತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನಿಗೆ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಬಡವರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮೇಲಿನ ಜನಾಂಗಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಡವರಿಗೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಗ್ರೂಪ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಧೋರಣೆ ಏನು ಹೇಳಿ? ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಏನು ಹೇಳಿ? ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಯಾರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಅನ್ನೋ ನೀವು ಹೇಳಬೇಕು. ನಿಮಗೆ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಹೊರತು ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಕಳೆದ ೩೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಬರೀ ಘೋಷಣೆಗಳನ್ನೇ ನಾವು ಕೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಡ ಪಕ್ಷಗಳು ಹಲವು ಇದ್ದಾವೆ; ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಹಲವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಪೂರಗಾಮಿ ಶಕ್ತಿಗಳು ಯಾರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಗಳು, ಇವರು ಜಾತ್ಯಾತೀತ ಮನೋಭಾವವುಳ್ಳವರು ಇಂಥವರು ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀವು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೇ ಹೊರತು ಇವರ ಬೆಂಬಲ ಬಿಟ್ಟರೆ ಇದು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಪಕ್ಷಗಳು ನಿಮ್ಮ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ನೀವು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಡ ಪಕ್ಷಗಳವರು ಯಾರು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವಾದಿಗಳು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರ ಹುಟ್ಟಿದ ತಾರೀಖು ಏನು ಎಂದು ನಾನು ಬಲ್ಲೆ. ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣ ಹುಡುಗ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿದ್ದೆ. ನೀವು ಆಗ ಇನ್ನೂ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಏನೋ, ತಾವು ಹಿಟ್ಟರನ ಬಗ್ಗೆ ಅಪ್ರಿಷಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳುವಾಗ ನಾನು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಓದಿದ್ದುದು ಜ್ಞಾಪಕಕ್ಕೆ ಬಂತು. ಎರಡನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಹಿಟ್ಟರನ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ನಿಮಗೆ ಪುಸ್ತಕ ಓದಿ ಪಡೆದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಆದರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದವರ ಪೈಕಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಫ್ಯಾಸಿಸಂ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದವರಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಏನು ಮಾಡುವುದು ನಾನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

೧-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡು ನಾನು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕೆ ಬಂದವನು ನಾನು. ಆದಕಾರಣ ನಿಮ್ಮಿಂದ ನಾನು ಪಾಠ ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿಗಾಮಿಗಳ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಪುರೋಗಾಮಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಹಿಟ್ಟರ್ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಡೆದಂಥ ಈ ಅಕ್ರಮಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಲೂ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇವರ ನಾಯಕರು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಈ ಬರೆದಿದ್ದ 'ಆರ್-ಡಾಕ್ಯುಮೆಂಟ್' ಎಂಬ ನಾವೆಲನ್ನು ಓದಿದ್ದರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆ ನಾವೆಲನ್ನು ನಾನು ಮೊನ್ನೆ ತಾನೇ ಓದಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ ಯೆಂದರೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಾಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ಪೋಲೀಸ್ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದಂಥ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಗುಪ್ತವಾಗಿ ರಚನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅದರ ಮೂಲಕವಾಗಿ ಇಡೀ ದೇಶದಲಿರು ವಂತಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಬಾಳಮೇಲು ಮಾಡುವಂತಹ ಮತ್ತೆ ಅಮೇರಿಕಾದ ರಾಷ್ಟ್ರಾಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಒಂದು ಸಂಚಿನ ಕಥೆ ಆದಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಬಡಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಹರಿಜನರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇವರು ಹೇಳುವಂತಹ ಮಾತುಗಳು ಏನು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅರ್ಥವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ಜಾತ್ಯಾತೀತ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಇವರ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇನೆಯಾದನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕು. ಡೆಮಾಕ್ರಾಟಿಕ್ ಮ್ಯುನ್-ಸಿಪಲ್ ಮೇನ್ಶಿಪ್ ಬನ್ನಿ, ಆಗ ನಿಮಗೆ ಸ್ಥಾನಿತವಿದೆ; ಈಗಲೇ ಫಾಲಿಂಗ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಚುನಾವಣೆ ಇನ್ನು ೨-೩ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ತಾವು ಸಾವಧಾನದಿಂದ ಇರಿ; ಜನರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ನೋಡೋಣ. ಮತ್ತು ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಈಗ ಇವರು ಎನು ಒಂದು ಅನಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಕೇವಲ ಒಬ್ಬ

ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೇಲೆ. ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಮೇಲೆ, ಇಲ್ಲವೇ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಲವಾದಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ತೋರಿಸುವಂತಹ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿದೆ. ಆದಕಾರಣ ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ನಾನು ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಇತರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಹಿಂದಿರುವ ಅಪಾಯವನ್ನು ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೂ ಮನನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಡಿ. ಸೋಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ನನಗೆ ಒಂದು ಥೈಟಿನಿಂಗ್ ಪತ್ರ ಬಂದಿದೆ. ನನಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಓದಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ತಾವು ಓದುವುದು ಬೇಡ. ಅದನ್ನು ನನ್ನ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಿ.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Madam, there is danger to the life of the hon. Member Sri J. D. Somappa by the Karnataka Congress Workers. It might be serious in nature. Therefore, I request the Chair to protect the life of the Members of this House.

SRI S. R. BOMMAL.—If it is a letter threatening a Member and his life, it is the duty of the Chair to give protection to the Members.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—I will look into that. Now I call hon. Member Sri C. M. Arumugham to commence his speech.

SRI C. M. ARUMUGAM (K.G.F.).—Madam Deputy Speaker, the former Opposition Leader of the Janata Party played a very important role in allowing Sri Gundu Rao to move the No-Confidence motion against the Government. In fact I have all appreciation for Sri H. D. Devegowda because he is a very stout politician. I like Sri Gundu Rao and he is my good friend too.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—Madam Deputy Speaker, hon. Member Sri Arumugham started his speech with insinuating remarks against the then Leader of Opposition Sri S. R. Bommai. It is not correct. Let him not bring the names of persons here. Let the hon. Member confine his remarks to the subject matter which is before this House.

SRI K. H. RANGANATH.—Madam, when hon. Member Sri Bommai himself has not taken exception to the remarks why does hon. Member Sri Veerappa Moily is taking exception to the remarks of hon. Member Sri Arumugham. ತಮಗೆ ಇಷ್ಟು ತಾಳ್ಮೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ.—ಓರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಆಮುಂಗಂ ಅವರೇ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪಮೊಯಿಲಿ ಅವರಿಗೆ ಇದು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು, ಇಂತಹ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

†SRI C. M. ARUMUGHAM.— Madam Deputy Speaker, I was saying that Sri Gundu Rao is my friend. If I had known that he is moving a No-Confidence motion against the Government I would have advised him not to do so. Because for the last 7 years the Opposition Party headed by Sri H. D. Deve Gowda has not moved any such motion against the Government. But the Opposition Party headed by Sri R. Gundu Rao has done that. The Congress (I) party has been formed on 18th and Sri Gundu Rao was elected as the Leader of the Congress (I) party in the Legislative Assembly and also the Leader of the Opposition. Soon after the formation of Congress (I) Party in the Legislative Assembly they have chosen to move the No-Confidence Motion against the Government. I think hon. Member Sri Veerappa Moily, who has been elected to the Assembly twice and who was Minister for some time should have advised his partymen not to move the No-Confidence Motion against the Government.

SRI M. VEERAPPA MOILY.— You should have been on the other side.....

SRI C. M. ARUMUGHAM.— Even now you may go that side. You need not tell me on which side I should remain. I know you will definitely go that side.

I would only say that the Janatha party should have moved it. They were in the opposition and they should have moved it. You were with them and what is it that you can say against them? Is it possible for you to say anything since you were part and parcel of them and a party to the decisions taken by them. As somebody put it very correctly, the no-confidence motion is a vote to check the Government. As Abraham Lincoln has put in his famous speech, democracy is by the people, for the people and of the people. Normally a democratic Government goes to the people once in five years. That is called general election. They go and tell the people that these are our programmes and policies and these are the things that we have done and will ask them to elect them again so that they can vote for a government and look after their interests. A democratic Government also provides a veto and that is called the Opposition. The Opposition must be there to control the Government. If it is Autocracy you cannot control it. If it is rule by a king then it becomes hereditary. That is not the case in a democratic Government. So, the no-confidence motion brought by Sri Gundu Rao who is the Congress-I leader is in order to check the Government. As I said, I heard his speech for 150 minutes. This is the first time that he has made a maiden speech as Leader of the Opposition. When he was the Minister for Transport or Tourism he never spoke so much. In these 150 minutes what is it that he has made out? He tried to make out

that Sri Devaraj Urs was elected with the help of Smt. Indira Gandhi and with her blessings he became the Chief Minister. In this connection, I wish to bring to the notice of the House the votes secured by the Congress from 1952. In 1952 the Congress secured in Karnataka 53.43% of the votes. In 1957 it rose to 55.52%. In 1962 it came down to 52.60%. In 1967 it came down to 49.02%. In 1971 the Indian National Congress (Jagjivan Ram group) secured 70.87% and in 1977 it came down to 56.80%. So, from 1967 to 1977 Smt. Indira Gandhi was the Prime Minister of India and also the President of the Indian National Congress. The vote secured by the Congress Party came down in 1978 because of the very strong opposition from the Janatha Party. Therefore, the votes polled in favour of the Government are not due to an individual but due to party programmes and performance of the Government. I have lot of respect for Smt. Indira Gandhi but if you say that by showing the hand symbol and the photo of Smt. Indira Gandhi you have won the seats I cannot agree. If so, why was she not able to secure even one seat in U. P. So, it is not simply due to an individual. Personality cult should not be there. The people will go by the performance of the Government. Sri Devaraj Urs has been there as Chief Minister for the last 6-7 years and there is no ex-M.L.A. in his constituency because he has been continuously elected from his constituency.

SRI R. GUNDU RAO;— I pity my friend. What a bad case he is arguing ?

ಬಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.— ಕೆಜಿಎಫ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಅಲೆಯನ್ಸ್ ಬಾರದಿದ್ದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರಂಪುಗಂ ಅವರಿಗೆ ಡಿಪಾರ್ಟಿಜ್ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ.

SRI C. M. ARUMUGHAM.— I won the election in spite of Smt. Indira Gandhi coming to my constituency and canvassing against me. When I entered politics he was a baby and he is saying all these things. In the last election in those days Sri Jagjivan Ram, the present prime Minister Sri Charan Singh and the present Finance Minister Sri Bahuguna and other top leaders visited K.G.F. That alliance was there. I may, however, tell him that even without them I can get myself elected half a dozen times provided I live for such a long time.

SRI R. GUNDU RAO.— I agree with him that Sri Jagjivan Ram visited in 1978, Sri Charan Singh visited and also Mrs. Indira Gandhi visited.

SRI C. M. ARUMUGHAM.— Smt. Indira Gandhi may be a leader for you. I am not denying that she helped you not only now but also when you were with Sri Devaraj Urs. You were depending upon Smt. Indira Gandhi and you have not changed your stand. But how many others are like you I do not know. I cannot accept the statement

that Sri Devaraj Urs got the majority or was elected as Chief Minister because of Smt. Indira Gandhi. I was also completely disappointed with the speech of the Leader of the Opposition Sri Gundu Rao because he did not bring out the failures of the Government. He did not criticise the policies of the Government.

SRI R. GUNDU RAO.— It is my Government policy, Indira Gandhi policy.

SRI C. M. ARUMUGHAM.— He did not analysis the performance of the Devaraj Urs Government. He only demanded that Sri Devaraj Urs should resign and face election. I am, however, opposed to the dissolution of the House.

Dissolving the House is a costly affairs and one cannot suggest it. None the less, are they saying that they would form an alternative Government. Sri Bangarappa and others met the Governor, but none of them had said a single word about the formation of an alternative Government. All of them had said that Sri Devaraj Urs has lost the majority; where as he is in majority. The no confidence motion is a severe test but may have not proved that they could form an alternative Government. So, Sri Devaraj Urs has the majority and today if the no confidence motion is rejected, I do not know how they are going to face the electorate in the mid-term polls. Once he is elected, you must allow him to continue for 5 years. It cannot be reduced for one year or seven months. Some body said that the House should be dissolved. Why should I ask for the dissolution of the House? Why should I demand that Sri Devaraj Urs should seek a mandate only because he is not supporting Smt. Indira Gandhi? He is the only Chief Minister who was in power and authority supporting Smt. Indira Gandhi when she lost her elections. You know it, and I know it. He supported her. Why not you support him? I know it is only because he is not with Smt. Indira Gandhi. The argument that he should resign or he must seek a dissolution of the House, or he must seek a fresh mandate is not correct.

SMT RENUKA RAJENDRAN.— For his own existence he has supported her.

SRI C. M. ARUMUGHAM.— I say with all respect to you that no doubt she is a big leader and a top leader, but once I met her and asked her to go back to politics. In reply she said that 'this fascist rule is not allowing me to enter politics'. Don't think that I have not known her. I have seen her twice. You must remember that Sri Devaraj Urs was expelled from the party when he was seriously ill. Now also what are you doing? Why I said is, when he was seriously ill and when the press and the people were talking about his illness,

he was expelled. Today also you must have sympathy for him because he is not well; he is not able to come here; and Sri Gundu Rao wants to move a no-confidence motion. Therefore, demanding that Urs should resign is not logic and by no stretch of imagination will it cold water. It is merely a political speech which Sri Gundu Rao made yesterday over a period of 150 minutes. Nobody will vote for that speech if you make a record of it. Election speech must be different. This Government has done a wonderful performance for the last 7 years. For instance, we have passed the best Land Reforms Act, best I think equally to Kerala; and under Land Grant Rules, landless have been given lands and Scheduled Caste and Scheduled Tribe people have got 60% of the available lands. About Janata Housing Scheme, I had the privilege of visiting certain colonies of Northern and Southern States, but this Housing scheme is not there anywhere in India. I can throw a challenge to Sri R. Gundu Rao and he will agree with me. The Housing Scheme is not only beneficial for houseless Scheduled Caste and Scheduled Tribes and minorities, but for all people. Then, this Bhagya Jyothi, light has been provided to thousands of people who have not seen electric light, and who were only having kerosene light. Bhagya Mandir, construction of houses in urban areas, the Government is thinking of enacting a law giving 50 houses to every Municipality at a cost of Rs. 3 crores. Old age pension; it was not there is 20 point economic programme. Employment affirmation scheme, we must be proud to say that our State is the second State to introduce employment affirmation scheme for the adult unemployment in rural areas.

SRI MANIK RAO PATIL.— The employment Affirmation scheme is not sponsored by the state Government; it is the scheme of the Government of India and it is under implementation throughout the country.

SRI B. BASAVALINGAPPA.— I am in charge of the Employment Affirmation Scheme. I am sorry, my hon. friend has ignored the other aspects of the scheme as well as the sources of the scheme. It is the Government of Karnataka that has brought this scheme into practice and implemented it and the hon. Member can go to the areas where the Employment affirmation scheme is implemented and can see the happiness that is visible on the faces of the people.

SRI MANIK RAO PATIL.— Maharashtra Government is performing this scheme better than the Karnataka State. Under food for work programme huge stocks of food is being released every month by the Government of India. I want to know whether you are getting the same and are you releasing to the poor? Under employment affirmation scheme you are implementing only a part of it.

SRI B. BASAVALINGAPPA. The Maharashtra Government is not implementing the scheme properly, whereas we are implementing it properly.

SRI H. D. DEVE GOWDA.— In Hassan District, in Malur Taluk Rs. 13 lakhs were spent under the scheme, but even 3 lakhs worth of work is not being implemented.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸ್ಥಾನತೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಜೊಗೆ ತರುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಂ. ಇಬ್ರಾಹಿಂ.—ಯೋಜನೆ ತರುವುದು ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸ. ಆದರೆ ಯಾರು ಬೇಕಾದರೂ ಈ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ದಂಡನ್ನು ತಂದುಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಮಾಣಿಕ್ ರಾವ್ ಪಾಟೀಲ್.—ಕೊರಟಗೆರೆ ಮತ್ತು ಶಿರಾದಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಟೈಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಭಾಗವನ್ನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಆರ್ಯಗಮ್ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬಹುದು.

SRI C. M. ARUMUGHAM.—The other point is about the irrigation projects. Probably the irrigation potential has been doubled in the last seven years. The other is about the stipendary scheme for the unemployed graduates; debt relief. I must compliment Sri S. Bangarappa for preparing the Master Plan for roads and bridges. The proposal envisages taking loans or grants from the World Bank. Naturally to secure such a loan the consent of the Chief Minister is necessary. Therefore, it is only because of these good measures that Sri Devaraj Urs was elected with a thumping majority as the Leader. In this connection I would like to say that when the Leader of the Opposition moved this No-Confidence Motion, there is no indication about the alternative Government. They have not given out the reasons whether the strength is reduced or any thing likethat. Therefore I must say that this motion has been brought here with a political motive, that he must face election on the plea that he is a defector from Congress (I). When the Government has done so much good for the people of Karnataka, I submit that they must think about the Government servants. In the Government service there are two kinds of servants, one set who work up to 58 years and another upto 55 years of age. Except in the State of Karnataka the Government employees in other States can work upto 58 years. In Tamilnadu, Andhra Pradesh, Maharashtra Gujarat the retirement age is 58 years. In the Central Government also the age of retirement is 58 years. My submission to the Government is, since they have done so much good to the people, let them do this also. In fact in the question of

D.A. and other things our Government is giving on par with the Government of India. I submit in this connection the Karnataka Government, Sri Devaraj Urs, must increase the retiring age of Government employees to 58 on par with the I.A.S. and Government employees of the States I mentioned.

One other point that I wish to submit is about the elections. We are going in for parliamentary election in about two months or three months time from now. Of course the Assembly election will be after 3½ years from now.

SRI S. R. BOMMAL.—Does the hon. member assure that the Assembly election will be only after 3½ years?

SRI C. M. ARUMUGHAM.—Why not?

SRI S. R. BOMMAL.—The Chief Minister has to answer that. Our Chief Minister on this side is saying,

SRI C. M. ARUMUGHAM.—As a member I say it shall not be earlier. Therefore in this connection I am appealing to the Hon. Minister for Municipal Administration that he must order for elections to Municipalities. When you are ready to go in for parliamentary election, why should you not hold elections to Bangalore City Corporation and other Municipalities? You are listening to the advice of your officers and postponing elections.

Yesterday Sri Gundu Rao was stating about the appointment of Chairman to various Corporations and Boards and non-representation to Scheduled Castes. He also made a reference to me. I am not here to defend all actions of all the Ministers. If there is no adequate representation to Backward Communities, or Scheduled Castes it is for the concerned Minister who must do it. In fact he was the Minister for Road Transport. I requested him to appoint some non-officials on the Board of KSRTC. In spite of the fact he agreed, he could not take a decision. The Government took a decision which in their wisdom thought was correct. Though it is the desire of the Government to help the people the bureaucratic set up in the Secretariat does not implement it. For example the reservations in promotion order was issued in April 1978. In many departments it is not implemented. For that can I blame the Government? Some bureaucratic set up is there for this delay. Therefore, my appeal to the hon. member is that the no confidence motion is rejected by the House, because it is not timely and it is moved without sufficient materials. I request him to withdraw the no-confidence motion.

With these few words I oppose the no-confidence motion.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—The House will now adjourn and meet again at 3 P.M.

The House adjourned at Thirty Five Minutes past One of the Clock to meet again at Three of the Clock.

ಸಭೆಯು ಪುನಃ ೩-೦೦ ಘಂಟೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸೇರಿತು.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಮತಿ ಬಿ. ಮಡಿಮನ್ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷಣೀಯವರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದ್ದರು.)

†ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್ (ಹೊಸನಗರ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷಣೀಯವರೇ, ಈ ಒಂದು ಅವಿಶ್ವಾಸನ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾದ ವಿವರಣೆ ಒಂದು ಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ನಾನು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸಾರವರ ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಪೋಜ್ ಮಾಡಿದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಾಗೂ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ನಾಯಕರು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅದನ್ನು ಪ್ರಪೋಜ್ ಮಾಡಿ ಸೆಕೆಂಡ್ ಮಾಡಿದವನೂ ನಾನು ಪ್ರಪೋಜ್ ಮಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಾದರೂ ಇದ್ದಿದ್ದು ಏನು ? ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಅರಸಾರವರು ಇವತ್ತಲ್ಲಾ ನಾಳೆ ನಮಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಉಸಿರನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಜೊತೆಗೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ನಮಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಅದು ಆಗದೇ ಹೋಯಿತು. ಅವರು ಹಳೆ ತಪ್ಪಿದ ರೈಲು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ಹೋಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ನಮಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅರಸಾರವರ ಮೇಲೆ ನಗೆ ಎಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಮಮತೆ ಗೌರವ ಅವತೂ ಇತ್ತು, ಇವತೂ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಏನೆಂದರೆ ನಾನು ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿದ್ದೇನೆ. ನನಗೆ ಅವರು ರಾಜಕೀಯ ಉಸಿರು ಕೊಟ್ಟವರು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆ ನನಗಿದೆ. ೧೯೬೨ರಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪೆ ಮಾಡಿದೆ, ಅಪ್ಪೆ ಅಪ್ಪೆ ನೋ ರಿಪ್ಲೈ ಆಯಿತು. ಆ ನಂತರ ಎಲೆಕ್ಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸೀಟ್ ಸಿಕ್ಕಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದವನು. ಪ್ರಥಮವಾಗಿ ನಾನು ೧೯೬೭ರಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವಾಗ ನನ್ನ ೧೫ ವರ್ಷಗಳ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಕೇರೀರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸಾರವರೇ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ನಾಯಕ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಭಾವನೆ ಮತ್ತು ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರೇ ನನ್ನ ನಾಯಕಿ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಭಾವನೆ, ಇವರಿಬ್ಬರನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಯಾರೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ಅರಸಾರವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣೀಯವರೇ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬಹಳ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ, ಇವತೂ ಕೂಡ ಆ ಕಡೆ ಕುಳಿತಿರತಕ್ಕಂಥ ಸದಸ್ಯರ ಅಂತರಾತ್ಮದಲ್ಲಿ ಅದು ಇದೆ, ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ತಪ್ಪಾಯ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಇರತಕ್ಕಂಥದ್ದು, ೧೯೭೭ರ ಚುನಾವಣೆ ಯಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸಾರವರೇ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರೇ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ.ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಹ ಆಗ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿದ್ದೆವು. ಆಗ ಒತ್ತಾಯ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಇವರೇ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರು.

ಅವತ್ತು ಮಾಡಿದಂತಹ ಭಾಷಣ ಇವತೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಮರಳುತ್ತಿದೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ, ನಾಳೆ ದಿವಸ ಚುನಾವಣೆ ಬಂದರೆ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂದ ರೆಡ್ಡಿಯವರ ಫೋಟೋ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಅಥವಾ ಚುನಾಣರ ಫೋಟೋವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದೇ ಎಂದು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದ ಮಾತು. ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕತ್ವ ಇದ್ದರೆ ಮಾತ್ರ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದರು. ನಂತರ ಬಾಲಬ್ರೂಹಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಭೆ ಆಯಿತು. ಆಗ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲಬೇಕೆಂದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವ ಇದೆ ರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ ಎಂದರು. ಆಗ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದೆ, ಹಸು-ಕರು ಚಿನ್ನಯನ್ನು ಏನು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು. ಹಸು-ಕರು ಚಿನ್ನ ಏತಕ್ಕೆ ? ಒಂದು ಕಡೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಫೋಟೋ ಹಾಕಿ

ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆವಿನು ಬೇಕಾದರೂ ಯಾವ ಚಿನ್ನ ಬೇಕಾದರೂ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುತ್ತೇವೆ ಅಂದರು. ಇಂಥಮಾತನ್ನು ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಸೇರಿದ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದವರು ೧೯೭೮ರ ನಂತರ ಏಕೋ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗುತ್ತ ಬಂದರು. ಕಾರಣವೇನೋ ಇರಬಹುದು. ನನಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೊಂಡೆ. ನಾನು ಊಹಿಸುವುದೂ ಕಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಹಳ ಸಂಕಷ್ಟದಿಂದ ಹೇಳತಕ್ಕ ಮಾತು. ಏಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸುರವರು ಈ ಇಬ್ಬರೂ ನಾಯಕರುಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಒಬ್ಬರೇ ನಾಯಕರನ್ನು ನಾನು ಕನಸಿನಲ್ಲೂ ಕಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರೊಡನೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ರೆಂಬುದೇ ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಆದರೆ ಯಾವಾಗ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಫ್‌ಸಿ. ಸಭೆಯನ್ನು ಕರೆದರೋ ಆಗ ನನಗೆ ತಡೆಯಲಾಗದೆ ಹಿಂಸೆ. ಎಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಸೇರಿಸುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಶಂಕೆ. ಆಗ ಇವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜೊತೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಯಿತು. ಆ ದಿನ ಅವರ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾದರೂ ಬಂತೆ ಇಲ್ಲ, ಅವರ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಖಂಡಿತಾ ಹೋಗಬಾರದೆಂದು ನಾನು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೂಡ ಕಾಲ ಮಿಂಚಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಾಂತ ಶಿಖಾಮಣಿ ಎಂದು ನಾನೇ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸುರವರನ್ನು ಪ್ರೊಫೆಸರ್ ಮಾಡಿದವನು. ಏಕೆ ಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಇವತ್ತೆಲ್ಲ ನಾಳೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸುರವರು ಒಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅರಸುರವರ ನಾಯಕತ್ವ ಇರುತ್ತದೆಂದು ಮಾಡಿದನೇ ಹೊರತು ಅರಸುರವರಿಗೆ ದೋಷ ಬಗ್ಗಿಲ್ಲ. ಎಂತೆಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಅವರ ಬೆಂಬಲಿಗನಾಗಿ ನಿಂತೆವನು. ಕೇವಲ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗಲೂ ಸಹ ನಾನು ಅವರ ಬೆಂಬಲಿಗನಾಗಿ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಇಬ್ಬರೂ ಒಂದಾಗಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇಬ್ಬಾಗ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲೇ ನನ್ನನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಅರಸುರವರು ಕನ್‌ವೇನರ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಕಾಲದಿಂದ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದೆ. ಅವರು ನನಗೆ ಉಸಿರು ಕೊಟ್ಟವರೆಂದು, ಅದೇ ಭಾವನೆ ಮಾನ್ಯ ಅರಸುರವರಿಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರಬೇಕಿತ್ತು ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಕಳಕಳಿಯ ಮನವಿ. ಇವತ್ತು ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಿದ್ಧವೀರಪ್ಪನವರು ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು ಇವರಲ್ಲಿರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದರಲ್ಲ; ಆ ಒಂದು ಒಂದಿನ ನಾಯಕತ್ವ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಯಿತಲ್ಲ ಎಂಬುದು ನನಗೆ ದುಃಖವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಇವರಷ್ಟು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದವರು ಇನ್ನು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಕೂಡ ಇವರು ಅವರೊಡನೆ ಪುನಃ ಸೇರುವುದು ಕಷ್ಟವೇನಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಕಮಲಾಪತಿ ಶ್ರೀಪಾಲಯವರು ಹೇಳಿದರು, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬಲಗೈಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸುರವರು ಇಂಥವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ? ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ತಕ್ಷಣ ಕಿಟಿಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಇಂಥವರನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಏಕೆ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ ಎಂದರು. ನಂತರ ಹೇಳಿದರು, ಇವರು ಕಾರ್ಯಕಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ದೆಹಲಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರೇ ಭಾಗವಹಿಸಿದರಲ್ಲ ಎಂದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಭಾಸ್ಕರ ನಾಯ್ಡು.—ನಾವು ಒಂದು ರೆಸಲ್ಯೂಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. That we want the president to be elected ಎಂದು ಮಾಡಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದೆವು. ಆ ಅಮ್ಮನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಏನು ಇತ್ತು ಅದನ್ನು ಅರಿಯದೆ : Who are these Jonnys ; why should I listen to them. ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರಾಮದೇವ್.—ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಜನರಲ್ ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದ್ದದ್ದಾಗಿ ಇದೆ ಈ ಚರ್ಚೆ. ಇಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕದ್ದು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ.

ಉಪ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆಯವರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ಇಂಟರ್‌ಫಿಯರ್ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಟೈಂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಮ್ಮ ನಾಯಕರನ್ನು ಚಿನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿ ದಾಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವ ಇಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ನಾಯಕತ್ವ ಬೇಕೇ ಬೇಕು ಎಂದರು ಮಾನ್ಯ ಅರಸುರವರು. ಆದರೆ ೧೯೭೮ರ

ಚುನಾವಣೆಯ ನಂತರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆಗಲೇ ಸ್ವಲ್ಪ ನಮಗೆಲ್ಲ ಅನುಮಾನ; ಏನೋ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು. ನಾವೇನು ಪ್ರಪಂಚ ಸುತ್ತವುದಿಲ್ಲ, ಭಾರತ ದೇಶ ಪರ್ಯಟನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಾನಾಪುರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ಏನೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ, ಭಾವನೆ, ಭಯ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಏತಕ್ಕಿಂದರೆ, ಇಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಅಭಿಮಾನ ಇರುವವನಿಗೆ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದು ಮುಂದೆ ಹಾಗೆ ಆಯಿತು. ಯಾರೋ ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಏಕೆ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು, ನೀವೇ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಮಟ್ಟದ ನಾಯಕರಾಗಬಹುದಲ್ಲ ಎಂಬ ಗಾಳಿ ಹಾಕಿದರು ಎಂದು ಅನುಮಾನವಾಯಿತು. ಎರಡು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ್ನು ಒಂದು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಒಳಗೊಳಗೇ ರಾಜಕೀಯ ನಡೆಯ ತೆಂಬುದು ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ಓದುವವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನೇ ಒಪ್ಪುವವನು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಾಗ, ಎಫ್‌ಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವರೇ ಆಗಿರುವಾಗ ನೀವೇ ನಮ್ಮ ನಾಯಕ ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲವೇ ? ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಮಾಡಬಾರದು ? ಒಂದೆ ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತು ಇವತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನನಗೆ ಯಾವ ವಿರೋಧವೂ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ನನಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಗುರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸದಾ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡಂತಿ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ವಿರೋಧವೇ ವಿನಹ ಬೇರೆ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಅಲ್ಲ. ತಾವು ಮಾಡಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ನಿಮಗೆ ಜನ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟರು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನ, ತಾವು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿದ್ದೀವೆಂದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಂದಲೇ ಆಯಿತು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಕಾರಣ ಇಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಮಾಡದ ಹೊರತು ಮುಂದೆ ಬರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವತ್ತೂ ಮಾರ್ಗ ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟವರ ಹೆಸರು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಶಾಂತವೀರ ಗೋಪಾಲಗೌಡರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರೇ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕೈಕ ನಾಯಕಿ ಎಂದು ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಕ್ಕಿಲಾಯ ಅವರು ಇಲ್ಲ; ಅವರು ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿ ಏನಾಯಿತು ? ಅಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಸಾವಿರ ವರ್ಷದ ನಂತರ ಚರಿತ್ರೆ ಬರೆಯುವವರು ಕೂಡ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರೇ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಕೈಕ ನಾಯಕಿ ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಶಾಂತವೀರ ಗೋಪಾಲಗೌಡರಾಯರು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಯಾವ ಯಾವ ಭಾಷಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದರೋ, ಯಾವ ಯಾವ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಬಂದರೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಆಚರಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೀಗೆ ಆಚರಣೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತ ಏಕೈಕ ನಾಯಕಿ ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಕೆಲವು ಮಿತ್ರರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮಾತು ಎತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು ಮಾನ್ಯ ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ೧೯೭೮ರ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಗಾದೆ ಇದೆ; ಒಲ್ಲದ ಗಂಡನಿಗೆ ಮೊಸರನಲ್ಲಿ ಕಲ್ಲು ಸಿಕ್ಕಿತಂತೆ ಎಂದು. ಕೆನೆ ಮೊಸರು ಹಾಕಿದರೂ ಕಲ್ಲು ಇತ್ತು ಎಂದು ಕಠಾಳಕ್ಕೆ ಹೊಡೆದನಂತೆ. ಹಾಗೆ ಇಷ್ಟು ಇಲ್ಲದಾಗ ಮಾತು ಎತ್ತಿದರೆ ಸಾಕು ಮಾನ್ಯ ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದು ಪರಿಪಾಠವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿ ಅವತ್ತು ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ? ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ರಿಸೀವ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೀದರ್‌ಗೆ ಹೋಗಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಂದ, ಮಾನ್ಯ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರಿಂದ ನಮಗೆಲ್ಲಾ ಬುಲಾವಾ ಬಂದಿತ್ತು. ೧೯೭೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ. ಅಷ್ಟೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಮೆರಸಿದವರೇ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದವರು. ಅವತ್ತು ಸಂಜಯ್ ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಮೆರಸಿ ಇತ್ತು ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿ ಹೆಸರು ಓದಿದು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಬೈಯತಕ್ಕಂಥ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಹೀನಾಯವಾದ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೊಂದು ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್, —೨೭-೨೭ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ ತಮಗೆ ಏನಾಗಿತ್ತು ? ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನಾಗಿತ್ತು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚೆಂದ್ರಶೇಖರ್, —ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಅದನ್ನೇ, ತಾವು ಇರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅವತ್ತು ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಇರಲಿಲ್ಲವೇ ತಮಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಅಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತೆ ನಾಳೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಒಂದಾಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದೇ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇದ್ದೇನೇ ಹೊರತು ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜೊತೆ ಸೇರುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಅದು ಮೊನ್ನೆ ಶೀರ್ಮಾನವಾಯಿತು. ತಾವು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಯಾವತ್ತು ಎಂದರೆ ೨೬, ೨೭ನೇ ತಾರೀಖಿನಂದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಆಗಸ್ಟ್ ೧೫ನೇ ತಾರೀಖು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವತ್ತು ಡೆಲ್ಲಿಗೆ ನಾನು ಭೇಟಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು, ನನ್ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇತ್ತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್.ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ.—ನೀವು ಪ್ರಮಾಣವಚನ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಅದನ್ನೇ ಹೇಳಿದನಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಅವರ ಪ್ರಮಾಣವಚನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ, ನಾವು ಅವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾಯಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದಾಗಲೂ ಸಹ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರು. ಅವರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೇ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ.

SRI H. T. KRISHNAPPA.—You are totally ignorant of the facts. Let Sri Devegowda speak, I shall answer.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷನವರು.—We are not interested in what you have decided earlier. ಮಾನ್ಯ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರರವರೇ, ಇನ್ನು ನಿಮಗೆ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ಇದೆ, ನೀವು ಮಾತನಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅವತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಂಥವರು ಸಹ ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷವನ್ನೇ ನೇರವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪಕ್ಷದೊಡನೆ ಒಪ್ಪಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದವರೂ ಸಹ ಇವತ್ತು ಟೀಕೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಈ ರೀತಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇವತ್ತು ನಮಗೂ ನಿಮಗೂ ಏನಾದರೂ ಸಂಬಂಧ ಇದ್ದರೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಆದರೆ...

ಶ್ರೀ ಪಂಪಾಪತಿ.—ನಾವು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ನ ಸರ್ಪೋರ್ಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಾವು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಎಂ. ಶೀರಾಳಿ ಚಂದ್ರಶೇಖರ್.—ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯ. ನಾವು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದರೆ Smt. Indira Gandhi symbolises socialism in this country; she symbolises democracy, she symbolises the polices and programmes in this country. That is why we accept her as our Leader. She is the first to give support to the socialism in this Country. She is not merely an individual but she symbolises something, she symbolises principles. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಏನೇನನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಬೇಕೋ ಅದಲ್ಲಾ ಇವತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಸಮಿತಿಗಳಿಂದ ನಮ್ಮನ್ನು ತೆಗೆಸತಕ್ಕಂಥ ಏರ್ಪಾಡುಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಾವು ವರಾಹಿ ಮುಳುಗಡೆ ಪರಿಹಾರ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತೆ, ಅದನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಏರ್ಪಾಟಂತೆ, ನನಗೆ ಶೀರಾಳಿ ಎನ್ನುವ ಹೆಸರು ಮಾತ್ರ

ಉಳಿದೆಯೇ ಹೊರತು ನನ್ನ ಮನೆ ಮಠ ಮುಳುಗುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಅವರಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ ತೆಗೆಸಲಿ, ಆಮೇಲೆ ಜನ ಚುನಾವಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರೇ ನೋಡಲಿ. ನಾನು ಒಬ್ಬ ಅಡಿಕೆ ಬೆಳೆಗಾರನಿದ್ದೇನೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ನನ್ನ ಮನೆತನಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ದೊಡ್ಡ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕಿವ್ವೋ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನೂ ಕಾರಣಕರ್ತನಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯಾರನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ ? ಯಾರಿಗೆ ಒಂದು ಎಕರೆ ಕೂಡ ಅಡಿಕೆ ತೋಟ ಇಲ್ಲವೋ ಅಂತಹವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಟಿಬ್ಬನಲ್‌ನಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ತೆಗೆಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೇ ಇದ್ದರೂ ಜನ ಓಟು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಎರಡೂ ಒಂದೇ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ತಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಕಟುಮತು. ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಇವತ್ತೆಲ್ಲ ನಾಳೆ ನೀವೆಲ್ಲರೂ ಈ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಜೊತೆಗೆ ಬರುವವರೇ—ಇದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳದ ಮಂಜುನಾಥನ ಮೇಲೆ ಅಣೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ವೀರಪ್ಪ ವೊಯಿಲಿ (ಕಾಕಳ) — ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಿಯವರೇ, ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಮಾನಕ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮತ ಹಾಕುವುದು ಹಾಗೆರಲಿ; ಆದರೆ ಈ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ವರ್ತನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಮರ್ಯಾದೆ ಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇತ್ತು. ಅಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂಥ ಒಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದಾಗ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆರ್ಮುಗಂವರರು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯವಾದ ಅಸ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹುಶಃ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರೂ ಅದೊಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತು ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಆದರೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಲಿ ಅಥವಾ ಬೀರದೇ ಇರಲಿ ಈ ಒಂದು ಸಂಸತ್ತಿನ ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದು ಮೌಲ್ಯವನ್ನಾದರೂ ಈ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಅರಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಇರುತ್ತಿತ್ತು. ಇವತ್ತು ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಪರಂಪರೆಯ ಅಡಳಿತವನ್ನು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯುತವಾಗಿ ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ನಾವು ಸಂಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿದೆ. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಧಿಮಾನಕ್ಕೂ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿಭಜನೆ ಆದದ್ದಕ್ಕೂ ಬಹಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ವಿವರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಒಂದೇ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ೧೯೬೯ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಅಥವಾ ೨೧ನೇ ತಾರೀಖಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ)ನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೋದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೆಲವರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಭಾವನೆ ಬಂತು ಎಂದರೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ವಿಭಜನೆ ಆಯಿತು ಎನ್ನು ತಕ್ಕಂಥ ಭಾವನೆ ಬಂತು. ಬಹುಶಃ ಅದು ಆಗದೇ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಒಂದು ವಾದವನ್ನು ಅವರು ಏನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಾದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪುಷ್ಟಿ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರಿಂದ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದಿಂದ ತಾತ್ಕಿಕವಾಗಿ ದೂರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಪಕ್ಷದಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಯಿತೋ ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು, ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರಿಗೆ ಯಾವ ಪಕ್ಷ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿತ್ತೋ, ಮತದಾರರು ಯಾವ ಪಕ್ಷವನ್ನು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಮತವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಮತದಾರರಿಂದ ತಿರಸ್ಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಸೇರಿ ಆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶರಣಾಗತರಾಗಿ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಜನತೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಗೌರವವನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುವಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

೨-೨೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತದ ಚುಕ್ಕಾಣಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಂಥ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತದಾರರಿಗೂ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಒಂದು ರೀತಿಯಂಥ ಘರ್ಷಣೆಯುಂಟಾಗಿದೆ. ಯಾವ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಜನನಾಯಕನೆಂದು ಜನಮನದಲ್ಲಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಕೇವಲ ಶಾಸಕರ ಮುಖಂಡರಾಗಿ ಉಳಿದ ದುರಂತದ ಪ್ರಸಂಗ ಕೂಡ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯಿತ್ತು ಇದು ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಶ್ರೀ ಬಂಗಾ ರಪ್ಪನವರು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಒಂದು ಮನವಿಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರು ವಿಧಾನಸಭೆಯನ್ನು ವಿಸರ್ಜನೆ ಮಾಡುವ ಸಂಭವವಿದೆ; ಅವರು ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನೈತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅದರಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ರಾಜ್ಯಪಾಲರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದ ಆದಿವಸ ಮತ್ತು ಆ ಸಂದರ್ಭದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರು ಬಹುಮತವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಪುರಾವೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲು ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದೇಶವಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ; ಅದನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಹೊಣೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷ ಕ್ಕಿದೆ; ಆದುದರಿಂದ, ನಾವು ಪರ್ಮಾನಂ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ನಾವು ಹೋದದ್ದು ನಿಜ. ಆದರೆ, ನಾವು ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಮಿಗಂ ಅವರು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರು ಮತ್ತು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬಂದರು, ಅದು ಮುಖ್ಯವಲ್ಲ. ನಾವು ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಬಳಿಗೆ ಹೋದ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರು ಬಹುಮತವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪುರಾವೆಗಳು ಆಗಲೂ ಇದ್ದವು; ಈಗಲೂ ಇವೆ. ಆದರೆ, ರಾಜ್ಯಪಾಲರ ಮುಂದೆ ಶಾಸಕರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತಲೆ ಎಣಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿರತಕ್ಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ತ್ಯಜಿಸಿದರು; ಅದು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಬೇಕೆನ್ನುವ ಗುರುತರವಾದ ನೈತಿಕ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ನಾವು ಕಾಯ್ದಿದ್ದೆವು. ಯಾವ ಕಾರಣದಿಂದ ಆ ಕಡೆಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋದರೆಂಬುದನ್ನು ಮುಂದೆ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಾನದನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಕಥೆ ಚರಿತ್ರೆ- ಎಲ್ಲ ಮುಂದೆ ಹೊರಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಕಾದು ನೋಡೋಣ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಮೂರು-ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಮತದಾರರಿಗೆ ಮೋಸ ಮತ್ತು ವಂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ- ಅವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ- ಅವರಿಗೆ ಮತದಾರರೇ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ತೀರ್ಪು ಕೊಡುವ ಹಕ್ಕು ನಮಗಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ನಾನು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ದೇಶದ ಅಥವಾ ಈ ಪ್ರಪಂಚದ ಸಂಸತ್ತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಎಲ್ಲಿ? ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ; ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್ ದೇಶದ ಸಂಸದೀಯ ಇತಿಹಾಸ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ ಅವರು ಎರಡು ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. According to the Constitutional propriety I would like to pin down the Ministry, ಎರಡು ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬಹುದು; ಆದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಎರಡು ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಸ್ವಾರ್ಥ ಸಾಧನೆಯಾಗಬಹುದೇ ಹೊರತು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಡಳಿತ ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ, ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ ದೇಶ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಜನರ ಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ತಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ರಾಜ್ಯಪಾಲರೇ ನಿಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದ ಮೇಲೆ ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಪರಂಪರೆ ಈ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿದೆ. ರಿಫೋಸೆ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಶ್ರೀ ನಂಬೂದ್ರಪಾಡ್ ಅವರಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ಪಿ.ಪಿ.ಐ. ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರೂ ಸಹ ಆಗಿದ್ದರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ—ಆಗಲೂ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕಿಯೇ ಆಗಿ ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ದ್ದರು. ಅವರು ಚುನಾಯಿತವಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕಿದರು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಪರಂಪರೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೀವು ನಮಗೆ ಹೇಳಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ—ತಾವು ಇಂದಿರಾ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಏತಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ವ್ಯರ್ಥ ಆಲಾಪ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ—ನಾನು ಒಬ್ಬರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಗೆದ್ದು ಬಂದಿಲ್ಲ ; ನಾವು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಂದ ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ—ಕೇರಳದ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ನಂಬೂದ್ರಿಪಾಡ್ ಅವರ ಪಕ್ಷದ ಕಛೇರಿ ಕೂಡ ಕೇರಳದ ಹೆಡ್ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ; ದೆಹಲಿಯಲ್ಲೇನೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಪಾಲರು, ಎರಡು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡರೆ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಕುಸಿಯುತ್ತದೆ, ಜನರ ಹಿತಸಾಧನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸಿದರು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ—ಆ ಕಾರಣದಿಂದ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ—ನೀವು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾಗಿದೆ. ನಾನು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬಾಯಿ ಹಾಕುತ್ತೀರಿ ? ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವವರು ಬೇರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ನೀವೇಕೆ ಮಧ್ಯೆ ಬರುತ್ತೀರಿ ? ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಕುಂದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ವಿ. ಕಕ್ಕಿಲಾಯ—ನೀವು ಹೇಳುವುದು ಸತ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ—ರಾಜ್ಯಪಾಲರು ಸಂವಿಧಾನಾತ್ಮಕ ನಿರ್ದೇಶನಗಳಿಗನುಸಾರವಾಗಿ ಪದಚ್ಯುತಗೊಳಿಸುವ ಅವಸ್ಥೆವರೆಗೂ ತಾವು ಕಾಯಬೇಡಿ. The constitutional propriety requires that you must resign and face the electorate again. ಈ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿವೆ. ಕಾಮರಾಜ್ ಅವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿದರು. ಮಹಮದ್ ಅಲಿಯವರು ರಾಜ್ಯದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದಾಗ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರು. ಹಾಗೆಯೇ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಸಹ ಮಂತ್ರಿ ಪದವಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪದವಿಯನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಈಗ I am referring to the U.K. Parliamentary Debates, Volume III, 324/36-7. It is like this :

“No other Minister is permitted to earn money in that way. If we pay a Minister a salary according to the present scale, we take it that we are entitled to the whole of his time and we do not allow him to occupy his time which could be done equally well by persons outside and to earn in that way 12,000/- a year. We do not allow any other Minister to spend even an hour in writing an article for the news papers.”

ಇವತ್ತು ನೀವು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಂಬಳ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. Our State demands you must avail your full time for this job of Chief Minister. ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ನೀವು ಎರಡು ಅಧಿಕಾರಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಂಬಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಹಿತಸಾಧನೆಯನ್ನೂ ನೀವು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇತ್ತ ಕಡೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲೂ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ದೊರಕಿಸಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ, ತಾವು ಉತ್ತರ ಹೇಳುವಾಗ, ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಪರಪ್ಪ ಕಳ್ಳಿಗುಡ್ಡ—ಅವರು ಎಂದು ಬಿಡಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ—ಮಾನ್ಯ ರಂಗನಾಥ್ ಅವರನ್ನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬಿಡಿ. ದೇವ ರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿಯೇ ಇರಲಿ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರವರೇ, ಕಾನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರೊಪ್ರೈಟಿ ಮೇರೆಗೆ ಎರಡು ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಲಿಕಾಪ್ಟರ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರಂತೆ. ಎ.ಐ.ಸಿ.ಸಿ. ಎಷ್ಟು ವಿಚಾರಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಮಿಲಿಯನ್ ಲ್ಯಾಕ್ ಪ್ರೋಜೆಕ್ಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದೆಲ್ಲಾ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬರುತ್ತೆ? ಅದು ಕೂಡ ಬಾಲಬಲ್ಯಾಯಿ ನಿವಾಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಕಛೇರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಇದೆಯೇ? ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಕಾರ್ಗಿ—ಮೊನ್ನೆ ನೀವು ಮಾಡಿದಿರಲ್ಲಿ, ನಿಮಗೆ ಹಣ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂತು?

ಶ್ರೀಮತಿ ರೇಣುಕಾ ರಾಜೇಂದ್ರನ್.—ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ, ಛೀ ಇಂಜಿನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಂದ ಬಂತು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ —ಭೂ ಮಸೂದೆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಚುನಾ ವಣೆಯನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಿದಾಗ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವು ಗೆದ್ದು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಹೊರಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಇದು ಬಂದು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಭೂ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜಾರಿಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿಪೂರಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಿದ್ದೇನೆ. ಭೂ ಮಸೂದೆ ಪ್ರಕಾರ ಗೇಣಿದಾರ ಡಿಕ್ಲೇರೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತಾನೆ, ಜುಲೈ ೭೯ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಹಕ್ಕುಪತ್ರದ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ೭,೯೭,೯೪೬ ಜನ ಗೇಣಿದಾರರು ಡಿಕ್ಲೇರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ನೀವು ೫೦,೬೪೨ ಜನರಿಗೆ ಆಕ್ಯುಪೈ ರೈಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಿಮ್ಮ ಸಾಧನೆ ಎಷ್ಟು ಅಂದರೆ ಆರುಕಾಲು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ. ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಮಾಡಿರಬಹುದು. ಕೇಸ್ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದಕೂಡಲೇ ಅಧಿಕಾರ ಪತ್ರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್ ರಂಗನಾಥ್ —ಇತ್ಯರ್ಥ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ, ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನು ಕೂಲವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯಲ್ಲ. ಎವಿಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆ ಹೊರ ಡಿಸಿದ್ದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಮುಂದು ನಡೆಯುವ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಭೂ ಮಸೂದೆ ತೀರ್ಮಾನ ಸಾಕಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ, ಆದರೆ, ಯಾವ ಗೇಣಿದಾರ ಇದ್ದಾನೆ, ಅವನಿಗೆ ಹಕ್ಕು ಸಿಗುವಂತಾದ್ದು ಮುಖ್ಯ. ಇವತ್ತು ನೀವು ಮಾಡಿದಂಥ ಕಾನೂನಿನ ಮೇರೆಗೆ ಅನೇಕ ಕೇಸುಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ವಾದವಿವಾದದಲ್ಲಿವೆ. ಒಟ್ಟು ೪೨,೫೭,೦೦೦ ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಬರೀ ೧,೪೦,೦೦೦ ಎಕರೆ ಮಾತ್ರ ಹಕ್ಕುಪತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಜಮೀನನ್ನು ಭೂ ಹೀನ ರಾದಂಥ ಆದರಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಹಂಚುವುದೇ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಕ್ರಮ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಏನು ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ. ೭೫,೯೧,೦೦೦ ಜನ ಡಿಕ್ಲೇರೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟರು. ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಬಂದಂತ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಂತ ಜಮೀನು ಬರೀ ೩,೮೯೮ ಜನರಿಗೆ ಹಂಚಿದ್ದೀರಿ. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ಈ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವರು ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಟೈಬ್ಯುನಲ್ ರಚನೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟು ಬಂದು ಜನವರಿ ೧೯೭೯ರಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತಿನವರೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಇನ್ನೂ ಸರಿಯಾದಂತಹ ಆಡಳಿತಗಾರರಾಗಿ ಇರುವುದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಒಬ್ಬರೇ. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಮಾನ ಇಲ್ಲ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅವರು ದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿಯ ಬಂದು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಈ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಆಡಳಿತ ಯಂತ್ರ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕುಸಿದಿದೆ, ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಭೂ ಮಸೂದೆ ಸಾಧನೆ ಅಂದರೆ ಆರುಕಾಲು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ.

ಅರ್ಬನ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ಸಾಧನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇ, ಆದರೆ ಅರ್ಬನ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ಆ್ಯಕ್ಟ್ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಡಿಕ್ಲೇರೇಷನ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವಾಗಿದೆ. ಈ ಅರ್ಬನ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ಆ್ಯಕ್ಟ್ ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಕಾನೂನು ತಂದು ಜಾರಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡುವ ಮನೋಭಾವವಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ. ಸಮಾಜವಾದದ ತತ್ವದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ನಿಷ್ಠೆ ಇದೆ ಅಂತ ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಇವರು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ. ಅನೇಕ ವೆಸ್ಟೆಡ್ ಇಂಟರೆಸ್ಟ್ ಅವರು ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಜಾರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗದಂತೆ ತಡೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ವಿಚಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಸುಮಾರು ೪೦೦ ಚಿಲ್ಲರೆ ವರೆಗೆ ಜಾಗ. ಅದರಲ್ಲಿ ತೆಂಗಿನ ಮರ ಇದೆ, ಭೂ ಮಸೂದೆಗೆ ಕೂಡ ಅನ್ವಯಿಸಬಹುದು. ಭೂ ಮಸೂದೆಗೆ ಅನ್ವಯ ಮಾಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅರ್ಬನ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ಆ್ಯಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದಿತ್ತು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಏನಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಬೆಂಗಳೂರು ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ಯಾವುದೋ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಹದುವು ಬಿಸ್ತು ನಲ್ಲಿದೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂತೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, That is the centre for horse-trading. ಇವರು ಈ ಪ್ಯಾಲೇಸ್ ವಿಚಾರವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ನಿಜವಾದ ಶುದ್ಧ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದರೆ ಭೂ ಮಸೂದೆಯ ಕಾನೂನಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅರ್ಬನ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ಆ್ಯಕ್ಟ್ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಆಗಲಿ ಈ ಎರಡಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾನೂನು ಅನ್ವಯ ಮಾಡಿ ಆ ಜಾಗವನ್ನು ಸ್ವಾಧೀನ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಈ ಒಂದು ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾದಲ್ ಬಿಲ್ಲು ತಯಾರು ಮಾಡಿರುವುದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ ಅದರಿಂದ ಈ ೪೦೦ ಎಕರೆ ಹೊರತೆಗೆದು ಏನೋ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ, ಕೆಲವೇ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಸ್ವರ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನಾನು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಅವರು ಯಾವ ಒಂದು ಮಾದಲ್ ಬಿಲ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ನೀವು ಸದನದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಡದೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಅನುಮತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಈ ಕಾನೂನಿನ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಮೊಟಕು ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮ ಇದು, ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ದ್ರೋಹ, ವಂಚನೆ ಕೆಲಸ ಅಂತ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ಅದನ್ನು ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದುದು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿಯ ಚುನಾವಣೆ ನಂತರ ಹಿಂದಿನ ಟರ್ಮಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಶಾಸಕರು ಇದ್ದರೋ ಅಷ್ಟು ಇವೊತ್ತು ಇಲ್ಲ ಇದಕ್ಕೆ ನೀವು ಹಿಂದುಳಿದವರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನೀವು ತೋರಿಸಿದ ಅಸಹಿಷ್ಣು ಎಂದು ಆಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪ ನವರು ಇದ್ದರು, ಘಾಳಪ್ಪ ನವರು ಇದ್ದರು, ಅವರು ಇವೊತ್ತು ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಯಾರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಹಾಪನೂರ್ ಅವರು ಇರಬಹುದು ಅವರು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಗೆ ಸೇರಿದವರು, ಹಿಂದುಳಿದವರು ಬಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಚಾಂಚಲ್ಯವೇ ಏನೇ ಅಂತ ಹೇಗೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ ಅದು ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಭತ್ತಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಹೋದರು ಅಂತ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇದ್ದವರನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತಹ ದುರಂತ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಅಂತ ದೇಶದ ಮುಂದೆ ಇಡಬೇಕು ಅಂತ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಆಫ್ ರೋಡ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಡೀನ್‌ನಾಷನಲ್ ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ೧೯೭೪ರಿಂದ ೧೯೭೯ರವರೆಗೆ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಜಾರಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದ್ದಂತಹ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಜಾರಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಇವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಏತಕ್ಕೆ ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಯಾರಿಗೆ ಲಾಭ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಲೈಸೆನ್ಸಿಂಗ್ ಪಾಲಿಸಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹಿಂದೆ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಇದರಿಂದ ಈ ಸಭೆಯ ಒಂದು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಚ್ಚು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮಾತ್ರ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೋ ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಸೊಸೈಟಿ

ಗಳನ್ನು ಶೋಷಣೆಯ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಕಾರ್ಕಳದ ಬಜ್ಜೋಲಿಯಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬಬ್ಬರು ಲೂಟಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮನೆ ಕೂಡ ಜಪ್ತಿಯಾಗುತ್ತತ್ತು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನೀವು ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮೇಲೆ ಕ್ರಿಮಿನಲ್ ಮಾಡಿ ಬೆಳ್ತಂಗಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಬಡವರ ಆಹಾರವನ್ನು ಮೇಯುವಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಶಿಕ್ಷೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಿರಿ. ತೃಪ್ತಿ ಆಯಿತು. ಅನಂತರ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಬಿಂಬಾಲಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಅವನು ಇನ್‌ಕೋಸ್ಟೆಟ್ ಜನ ಅಂತ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದಿರಿ. ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಆಡಳಿತ ಸರಿಯಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ತಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ತಮ್ಮಿಂದ ಉತ್ತರ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

SRI V. M. KUSHNOOR.—We have not taken back that case. The Investigation is going on. This is too much.

SRI VEERAPPA MOILY.—I know that you have not failed the case and you have not taken action.

4.00 PM.

ಈ ರೀತಿ ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿರುವಂಥ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳನ್ನು ತಾವು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಇದೇ ಅಲ್ಲದೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಿ ? ಹಾಗೂ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕೆಲವೇ ಜನರು ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಲಕ್ಷಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮೇಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಬೇಕಾದರೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದೆಹಲಿ ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪದವೀಧರರು ಬೇಕೆಂದು ಬಂದು ಜಾಬರಾತು ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ except students from the Viswesvariah College of Technology, ಎಂದು ಇತ್ತು. ಅಂದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಮಾಹಿತಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲದಿರುವಾಗ ನೀವು ಆರ್ಜಿಟ್ರಿಯಾಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಿನಿಸ್ಟರ್‌ಗಳಿಗೂ ೫-೫ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಆರ್ಪ್‌ಷನ್ ಎಂದು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಯ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ನಡೆದಿದೆಯೆಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಗುರುತರವಾದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—You had agreed to conclude your speech within ten minutes. Please conclude your speech, I have to give chance to other Members.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—I have a list of charges. I need another 15 minutes.

DEPUTY SPEAKER.—Yesterday when I reminded the Leader of the Opposition about the allotment of time, he has agreed to adjust the timings. He has taken 150 minutes. I do not have time.

SRI D. DEVARAJ URS.—I have been pointing out time and again that the whole debate should be over to-day by 5'0 clock. I should be allowed to reply. Therefore, I request the Chair to kindly bear in mind while allowing time for members to speak.

SRI S. R. BOMMAI.—Madam, my submission is, none of my party members have spoken. We are equal number when compared to Congress (I) Legislature Party. Therefore, I request you kindly to do justice while allotting the time.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—I Just like to bring to the notice of this House the time taken. Congress (I) has been given 305 minutes, C.P.I.—30 minutes, Karnataka Congress—70 minutes. The Janata Party has not been given a chance. I had asked hon. Member Sri Bommai to speak in the morning But he told me that he will speak in the afternoon.

SRI QUMARUL ISLAM.—Madam, what about Muslim League ? I am the lone member representing that party. I request the Chair to give a chance to speak on the motion of No-Confidence brought by the Leader of the Opposition.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—ಸ್ವಾಮಿ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಿಲಿಯನ್ ಎಜುಕೇಷನ್ ಸೊಸೈಟಿಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುವಂತೆ ಅದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆಯವರ ಸಂಸ್ಥೆ. Some Sort of political chocolates were given.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಂ. ಖಾರ್ಗೆ.—ಅದು ನನ್ನ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಾನು, ನನ್ನ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು, ನಿಮ್ಮ ವಿಧಾನಸಭಾ ಸದಸ್ಯತ್ವಕ್ಕೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ನಾನು ಹೇಳಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

SRI MALLIKARJUNA KBARGE.—Since I am legislator so many Scheduled Caste people are coming to me. It is my duty to represent their case to the Government.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—I have said this according to the information given by the people hailing from that district. ಇನ್ನೊಂದು ತುಮಕೂರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕೆ.ಎಲ್.ಇ. ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಗೋಲ್ಡ್ ಮೈನ್ಸ್ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಾರದೆಂದು ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇದ್ದರೂ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದು ಟೀಚರ್ಸ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕೂಡ ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ನಾನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಂಥ ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಸಮೈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ನ್ಯಾಷನಲೈಸ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, eighty percent of the charges to run a Medical College is met under funds provided for the Clinical facilities. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹೊಸದಾಗಿ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯಾದರೂ ಏನಿತ್ತು. ಅದೇ ಅಲ್ಲದೆ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಸ್ವಾಮಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಒಂದು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅರ್ಜಿ ಬಂದಾಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಕೊಡ ಕೊಡದೆಂದು ಅವರ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಅದರೂ ಕೂಡ ಮತ್ತೆ ಅವರಿಗೆ ಈ ವರ್ಷ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ.

ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಹರಣಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿ ದೂರುಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಇವತ್ತು ಒಂದೊಂದೇ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಬಿಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಅರ್ಹತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಲು ನನಗೆ ಅಸಹ್ಯ ಕೊಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ANNOUNCEMENT

MR. SPEAKER: I have received a letter dated 25th September, 1979 from Sri M. Nagappa (Kanakageri) Member, Legislative Assembly stating that he has joined Karnataka Congress Legislature Party.

SRI BASAVARAJ PATIL, Member, Legislative Assembly from Lingasugur Constituency has written to me in his letter dated 25th September, 1979 that he has joined Karnataka Congress.

Seating arrangements will be made accordingly.

SRI B. SUBBAYYA SETTY (Minister for Education).—Madam Certain wild allegations have been made by the Hon. the Deputy Leader of the Opposition Sri Veerappa Moily regarding increasing the seats in engineering colleges. We have increased the seats in engineering colleges but those increases have been made after getting the report from the competent authorities i. e. the Director of Technical Education regarding the facilities available in the colleges. We were constrained to increase the number of seats in the engineering colleges here. When we went strictly according to marks in the general pool, it stopped at 89% and below 89% no student could get a seat in the engineering colleges in Karnataka. One student who got 87% marks came and stood before me and asked for a seat. We told him the fact that it has stopped at 89%. He wept and asked how much more he had to read. This is the state of mind of those boys. Many students had such a state of mind so much so there was a sort of desperation in the minds of the students. So, we increased the seats and by increasing the seats all the Scheduled Caste and Scheduled Tribe students who had applied for engineering seats got seats and in the general pool it came to 82% and most of the students were accommodated. Many of the M.L. As from this side as well as from the other side have asked for seats in the engineering colleges and they have given in writing to me that such and such friend should be helped because though the Government put in certain restrictions in regard to donations, the complaint was that the managements took more donation. Naturally, the M.L. As asked me to

intervene in the matter and see that only minimum donation was charged. So we recommended such cases of M. L. As and some cases are pending and we are recommending them also. These M. L. As have tried to help their constituency people to get seats with payment of minimum donation.

About new colleges which have been started Government have found that there is need for them in Karnataka. While giving new colleges we have seen to it that they are given to that section of the people who have not got an opportunity so far in Karnataka in running such prestigious institutions like engineering colleges. For instance we have given a new engineering college for Vokkaliga Association of Karnataka, another one to an association which is purely run by the Scheduled Caste in Karnataka and another one to an association which is purely run by the Muslims in Karnataka and I don't know why my hon. Friend Sri Veerappa Moily takes objection to this. We have seen to it that we got the expert committee's report saying that there are enough facilities for starting these engineering colleges and then only we have given them. He also said that the Minister has got 5 seats at his discretion. I may say that none of my relatives have got seats. It is all wild allegation.

The hon. Member also said that Rs. 50 lakhs have been collected I challenge the hon. Member to prove this baseless allegation. The Lokayukt Act is being passed and I challenge him to place this allegation before the Lokayukt and prove it. I also challenge the hon. Member to prove what was his asset before he became Minister or an M. L. A. and what is his asset today. Mine is an open book. I am prepared to prove what was my asset before I joined the Ministry and what is my asset today. Let him also prove whether he was an income-tax payer before and whether he is an income-tax payer now.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—I was an income-tax payer earlier and even now I am an income-tax payer.

SRI B. SUBBAYYA SETTY.—I may tell him that I am prepared for public scrutiny so far as my asset is concerned. As to what properties he has in his mother's name and in his own name and what industries he runs in this State let him stand a public scrutiny. I also challenge Sri Gundu Rao to prove what his asset was before he became an M. L. A. or Minister and what are his assets are today. They must disclose them to the public.

SRI M. VEERAPPA MOILY.—He has not declared so whereas I have declared.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಭೂ ಸುಧಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ೭.೯೮ ಲಕ್ಷ ಅರ್ಜಿಗಳು ಫೈಲಾಗಿದ್ದವು. ಅದರಲ್ಲಿ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆಗಿರತಕ್ಕದ್ದು ೪.೯೧ ಲಕ್ಷ ಅರ್ಜಿಗಳು. ಅಂದರೆ ೩೨ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಡಿಸ್‌ಪೋಸ್ ಆಗಿವೆ. ೪.೯೧ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಜುಲೈ ೧೯೭೭ರ ವರೆಗೆ ಗೇಣಿದಾರರ ಪುನರ್ವಸನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕದ್ದು ೨.೯೮ ಲಕ್ಷ. ಅಂದರೆ ೬೦ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ವರ್ಕಾಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಸ್ವತ್ತು ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು ಆಕ್ಕುಪೆನ್ನಿ ರೈಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಅನಂದರಾವ್.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಬಂದರು ಎಂದು ಅನಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಒಂದು ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಪಕ್ಷ ವಿರೋಧಪಕ್ಷವಾಗಿ ಉಳಿದಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದಲ್ಲಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಟೈಂ ಇಲ್ಲ. ನೀವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ (ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ).—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ, ಕಳೆದ ಎರಡು ದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಮತ್ತು ವಿಶ್ವಾಸದ ಮಂಥನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ನಮ್ಮ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ, ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ, ಈ ಎಲ್ಲವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಮಂಥನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಂಥನ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಮಂಥನ ನಡೆದ ಹಲಾಹಲ ಬರಬಹುದು ಅಥವಾ ಅವ್ಯತ ಬರಬಹುದು, ಯಾರಿಗೆ ಶಕ್ತಿ ಇದೆಯೋ ಅವರು ಪಾಪಾಹಲವನ್ನು ನುಂಗಿ ನೀಲಕಂಠರಾಗಿ ಜನತೆಯ ಆಶೀರ್ವಾದವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಇನ್ನೆರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಹತ್ವವಿದೆ. ಇವತ್ತು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಇವತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಾಂತರಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ. Defection or split ೧೯೬೯ ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಹಿಂದೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಆಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಇತ್ತು. ರಾಜಕಾರಣಿಗಳಲ್ಲಿ ಲೋಕ ಸಭಾ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಶಾಸಕರಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮಟ್ಟ ಇತ್ತು. ೧೯೬೯ ರಿಂದೀಚೆಗೆ ಈ ಪಕ್ಷಾಂತರದ ಪಿಡುಗು ರಾಷ್ಟ್ರದ ತುಂಬಾ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ದಿಲ್ಲಿಯಿಂದ ಹಳ್ಳಿಯವರೆಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಈ ಪಿಡುಗಿನ ಮೂಲ, ಈ ಪಿಡುಗಿನ ಕಾರಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಈ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಪಕ್ಷಭಾಗ-ಇದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸ್ವಾರ್ಥದ ಸವಿಕನಸನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಒಂದು ರೂಪವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೋ ಆಗ ಅದಕ್ಕೆ ತತ್ವದ ಆಧಾರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದಂಥ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಜನ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ದಿವಸದ ಮಾತುಗಳಿಂದ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಕೆಲವರು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಗುಂಡೂರಾವ್ ಅವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ವಿಟ್ಟವರು. ಅವರು ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಮತ್ತು ಅವರ ಬೆಂಬಲಿಗರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ಸ್ಪಷ್ಟ ಚಿತ್ರ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಜೂಸ್ ತಿಂಗಳಿಂದ ತಪ್ಪುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಿಲ್ಲ. ಅವರ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ತಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ೧೯೬೯ ರಿಂದ ೧೯೭೭ ರ ವರೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಆಡಳಿತ ಅದರಲ್ಲೂ ೧೯೭೫ ರಿಂದ ೧೯೭೭ ರಲ್ಲಿ ನಡೆಸಿದ ಆಡಳಿತದ ವೈಖರಿ, ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕಲ್ಲ, ಇಡೀ ವಿಶ್ವಕ್ಕೇ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕತ್ತನ್ನು, ಹಿಕ್ಕುಕಿ, ನಾಗರಿಕ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹರಣ ಮಾಡಿ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಜನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಬೆಳಕನ್ನು ಪುನಃ ಕಾಣುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಭಯ. ಕತ್ತಲೆ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಿತ್ತು.

(ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಮೇಜರು ಕಂಚ್ಚಿ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು)

ಜನತೆ ಮತ್ತು ಆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಾನು ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಜನತೆ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಒಂದು ಮಾತ್ರ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ, ಇವತ್ತು ಗುಂಡೂರಾಯರ ವಿಶ್ವಾಸ ವಿತರಿಸಿದ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ.....ಅವರು ಇನ್ನೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹಿಂದೆ ಮತದ ಒಂದು ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ, ರಿಸರ್ವ್ ಫಿಕ್ಸ್ಡ್ ಡಿಪಾಸಿಟ್ ಇದೆ ಎಂದು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹತ್ತಿರ ಇರುವುದು ಎಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ಕೈಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಇವರು ಕೈ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಈಗಿರುವ ಒಂದು ಚಿತ್ರ. ನಾನು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ, ವಿರೋಧಪಕ್ಷದವರು ಮಂಡನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೊನೆಯ, ಮಹತ್ವದ ಅಸ್ತು ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಕೂಡಲೇ ಸರ್ಕಾರ ಬಿದ್ದುಹೋಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇದು ಒಂದು ಅವಕಾಶ, ಅನೇಕ ಅವಕಾಶಗಳಿವೆ. ಆದರಲ್ಲೂ ಇದು ಮಹತ್ವದ ಒಂದು ಅವಕಾಶ. ಇವತ್ತು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಸರ್ಕಾರದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದರಲ್ಲಿ ಜನತೆಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದು ಮುಖ್ಯ. ಪಕ್ಷಾಂತರ ಎಂದು ನಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ತಯಾರಿ ಮೇಲೆ ಪಕ್ಷ ಇಬ್ಬಾಗವಾಗಿದೆ, ನನ್ನನ್ನು ಪಕ್ಷದಿಂದ ಹೋರಗೆ ಹಾಕಿದಮೇಲೆ ನಾನು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷ ವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ದೇವರಾಜ ಅರಸರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ಯಾರದು ಸರಿ ಯಾರದು ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ಜಟಿಲವಾದುದು. ಇವತ್ತು ಜನರ ವ್ಯಕ್ತಿನಿಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದ, ರಾಜ್ಯದ ಒಬ್ಬ ನಾಗರಿಕರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿಂತನೆ ಇದೆ. ಏನೆಂದರೆ ಈ ಆಡಳಿತಗಾರರ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಈ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಉಳಿದೀತೇ, ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕೀರ್ತಿ ಉಳಿದೀತೇ ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜೀವನ ಮರಣದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳ ಪರಿಹಾರ ಆದೀತೇ, ಇದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ನಾವು ಯಾರನ್ನು ನಂಬಬೇಕು ಎಂಬ ವಾತಾವರಣ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಿದೆ.

೪-೨೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಈ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತಾವು ನೋಡಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರೂ ಸಹ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. Dictatorship shall be destroyed ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನದೇನೂ ಅಭ್ಯಂತರ ಇಲ್ಲಾ. ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿ ಅನೇಕ ಜನ ಆಗಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ನಡೆದಿದೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಮಿಂಚುಮಾಯ ರೀತಿ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಅಷ್ಟೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ವಲ್ಪಹೊತ್ತು ಮಿಂಚು ಬಿಟ್ಟು ಕೊನೆಗೆ ಮಾಯವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊದಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತು ಮಿಂಚಿದಾಗ ಆಗಾಧವಾದ ಬೆಳಕು ಕಾಣುತ್ತದೆ ನಂತರ ಅದು ಕೊನೆಗೆ ಮಾಯವಾಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಆ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಇವರದು. ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಪುನಃ ಬೆಳಕು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಮುಂಚೆ ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿದ್ದು ಈಗ ಅವರು ಆ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಮೊದಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ಟೆರ್ಮಿನಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದರು ನಂತರ ಕೂಡಲೇ ಪಕ್ಷಾಂತರವಾದರೂ, ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಮತ್ತು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಮತವನ್ನು ಪಡೆದು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನೂ ಸಹ ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರ ಪಕ್ಷಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾನೂನು ಇಲ್ಲಾ ಅಲ್ಲದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ಕೂಡ ಬಂದಿಲ್ಲಾ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಅಭ್ಯರ್ಥಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಕ್ಷದಿಂದ ಆರಿಸಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಅದು ಲೋಕಸಭೆಯ ಸ್ಥಾನವೇ ಆಗಲಿ ಅಥವಾ ಶಾಸನಸಭೆಯ ಸ್ಥಾನವೇ ಆಗಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಹೋದರೆ ಇಲ್ಲವೇ ಆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಶಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಟ್ಟು ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕು ಅದರ ಅರ್ಥ ಯಾವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೇ ಆಗಲಿ ಒಂದು ರೈಟ್ ಆಫ್ ಡಿಸೆಂಟ್ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಅವನಿಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ಹಕ್ಕನ್ನು ಯಾರೂ ಕಸಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲಾ. ಇದು ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಏನೆಂದರೆ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಎಂದರೆ ಏನು ? ಮತ್ತು ಪಕ್ಷದ ವಿಭಜನೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಅನ್ನುವುದು. ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವರೀತಿಯಾಗಿ ಯಾದರೂ ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ

ವಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಬಂದರೆ ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಬಿಡತಕ್ಕಂಥಾ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಗೂ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಪಕ್ಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಖ್ಯಾನ ಏನುಇದೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಂಠಕ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಪೂರ್ವ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷ ಇಬ್ಬಾಗುವಾಗಿ ಈಗ ಸರ್ಕಾರ ಉರುಳಿ ಹೋಗಿದೆ. 'ಈಗ ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಮೊದಲು. ಏನೇಂದರೆ ೧೯೭೯ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಂಜೀವರೈದಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಉಮೇದುವಾರಿಕೆ ದಾಕಿದಾಗ ಅವಾಗ ಅದನ್ನು ಅನುಮೋದನೆ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಗೆ ಅವರನ್ನು ಸೋಲಿಸಲಾಯಿತು. ಆ ಪಕ್ಷದ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯನ್ನೇ ಸೋಲಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ಆ ಪಕ್ಷದ ವರ್ತನೆ ನೋಡಿದರೆ ಯಾವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೂ ಯಾವ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೂ ಇಂತಹದು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಟೀಕೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದು ಸರಿ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಹೇಳಿದರು. ಈಪೂರ್ವ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯ ಇದೆ. ಅವರು ಅವಾಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನು ತಂದರು ಅದನ್ನೂ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ಅವಾಗ ಏನು ಇತ್ತು ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಶ್ರೀ ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದು ನನಗೆ ನೆನಪು ಇದೆ. ನಾನು ಅವಾಗ ಕಾನ್ಸಿಲರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಯಕನಾಗಿದ್ದಾಗ ಶ್ರೀ ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿಯವರು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವಾಗ ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಬೆಂಬಲಿಗರನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲೇ ಇರತಕ್ಕಂಥಾವರನ್ನು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಮುನ್ನೆಚ್ಚರಿಕೆಯ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಫೋಲೀಸ್ ಸ್ಟೇಷನ್‌ಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ಟೈಂನಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದು ಅನ್ನುವುದೂ ಸಹ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಕಾನ್ಸಿಲರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಹಾಕಿದೆ. ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿಯವರು ಏನಾದರೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಬರತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಇಷ್ಟು ಫೋಲೀಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಏತಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣ ಏತಕ್ಕೆ ವರ್ಚ ಮಾಡುವುದು ಅಂತ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅಂದರೆ ಆಪೂರ್ವ ಅವರು ಹೇಳಿದಂಥಾ ಮಾತು ಇಂದಿಗೂ ನನಗೆ ನೆನಪು ಇದೆ ಏನು ಹೇಳಿದರು ಎಂದರೆ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣರವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿತ್ತು ಅನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಅಂದರೆ ಅವರನ್ನು ಜಯಪ್ರಕಾಶ ನಾರಾಯಣರವರಿಗೆ ಹೋಲಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಅದು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿದೆ ನೋಡಿ. ಈಪೂರ್ವ ಸಂಜಯ್‌ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕಂಥಾ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ರೀತಿ ನೀತಿಗಳನ್ನೂ ನೋಡಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಒಬ್ಬರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಚುನಾಯಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಪಟ್ಟು ಓಡಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ನಾನೇ ನೇಮಿಸುತ್ತೇನೆ ಅಂತ ಹಟ ಓಡಿದರು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರು. ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಕೂಡ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬಂದರು. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಡವಾಗಿಯಾದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗೆ ಈ ಬುದ್ಧಿ ಬಂತಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಸಂತೋಷ ಆಪೂರ್ವ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅಡಿದರು ಎನ್ನುವುದು ಆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಈ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅವರು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಅವರ ಅವಾಗ ಮಾಡಿದಂಥಾ ವರ್ಣನೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅವಾಗ ಎಷ್ಟು ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿದರೋ ಈವಾಗ ಅವರು ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಆಪೂರ್ವ ಅವರು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದ್ದರಲ್ಲಾ ಅವಾಗ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಗತಿ ಏನು ರಾಜ್ಯದ ಗತಿ ಏನು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೇ ? ಕೆಲವು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸರವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಯಾವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದ ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮತ್ತು ನನ್ನ ಇತರ ಮಿತ್ರರೂ ಕೂಡ ಅವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೭೨ ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಆ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಆಗಲಿ ಅವರು ಕೆಲವು ಪ್ರಗತಿ ಪರವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತಂದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಇರಲಿ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಆಫ್ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಇರಲಿ ಅಥವಾ ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ಆಫ್ ಎಸ್‌ಸಿ ಅಂಡ್ ಎಸ್‌ಟಿ ವಿಷಯದಲ್ಲೇ ಆಗಿರಲಿ ನಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡದೇ ಬಹಳ ಆತ್ಮೀಯದಿಂದ ಮತ್ತು

ಅನಂದದಿಂದ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಗೌರವವೂ ಕೂಡ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅವರು ಆವಾಗ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ಶಬ್ದವನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು ಈ ವ್ಯಕ್ತಿಪೂಜೆ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಅಸ್ಥವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರಲ್ಲಾ ಅನ್ನುವುದೊಂದೇ ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆ. ಈಗ ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನನಗೆ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅಭಿರುಚಿ ಇದೆ. ಆ ಅಭಿರುಚಿ ಏನೇ ಇರಲಿ ಈಗ ನನಗೆ ಒಂದು ನೆನಪು ಬರುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಯಾವರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಮೊದಲು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಇದ್ದಾಗ ಸೆಂಟ್ರಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಾದಷಾ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದನು. ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಮಾಂಡಲೀಕರು ಮತ್ತು ದಳವಾಯಿಗಳು ರಾಜ್ಯಭಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ನಂತರ ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಬಾದಷಾ ರಾಜ್ಯಭಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋದಾಗ ಈ ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮಾಂಡಲೀಕರು ಮತ್ತು ದಳವಾಯಿಗಳು ಏನು ಇದ್ದರು. ಅವರೇ ಸ್ವಯಂ ಆಗಿಬಂದು ನಾವೇ ರಾಜರು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿ ಡಿಕ್ಕಿ ರೇಷನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಹಾಗೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧಿಕಾರ ಬಿದ್ದು ಹೋದಮೇಲೆ ಈ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾನೇ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೆ ಇವರು ಈಗೂ ಶ್ರೀ ದಿವಸ್ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಂಡಲೀಕ ರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೆಯೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಘುಪತಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಯ ದಳವಾಯಿಗಳಾಗಿ ಇದ್ದು ಇಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಸೈನ್ಯದ ಬಲವನ್ನು ಅವರು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಸೈನ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಚಿತ್ರ ಈಗ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮುಟ್ಟಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ರವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷ. ಅವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ನಾನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಬದಲಾವಣೆ ಅಷ್ಟಕ್ಕೇ ನಿಂತು ಬಿಟ್ಟಿದೆಯೇ ಅಥವಾ ಈ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಕಡೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಅವರ ಬಲವು ಬಂದಿದೆಯೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಒಂದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ದುರ್ದೈವ, ಇವತ್ತು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಯಾವತರದ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರ ದಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾರ ನಡೆಸಿದರೋ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೂ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮೊಗಲ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿಯ ತರದ ದರ್‌ಬಾರ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. There is no change in the style of the functioning of the Government; that is why I rise to speak; it is one man's Cabinet. ಈಗಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಇದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ರೆಕೊರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ವಿಷಯ ಇರಲಿ, ಒಂದು ಟ್ರಬ್ಯುನಲ್ ಮೆಂಬರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏನಾ ದರೂ ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆಯೇ? Everything must go to the Chief Minister ಇವರಿಗೆ ಏನೊಂದು ಅಧಿಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಪುನಃ ಹೇಳುವ ಅವಶ್ಯ ಕತೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇವರಿಗೆ ಇದೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ, ವಿಧಾನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಎತ್ತುವುದು. ಅವರವರ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಬ್ಬ ಸಣ್ಣ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ವರ್ಗಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇವ ರಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಇಲ್ಲ. ಇದುವರೆಗೂ ಇದು ಒನ್ ಮಾನ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಆಗಿದ್ದು ಈಗ ನೋ ಮಾನ್ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಆಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದುಕೊಂಡು ಅಖಿಲ ಭಾರತದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಭಾರತದ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಇಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇವರ ಆಡಳಿತ ಕೆಸರಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಆಡಳಿತಾಧಿಕಾರವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವ ಮಂತ್ರಿವಾಡ್ಯ ಲವೂ ಇಲ್ಲ. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದ ಸರ್ಕಾರ ಇಲ್ಲಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸರಿದ ಈ ಅಖಿಲಾಸ ನರ್ಣಯ. ತಾವುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಅಖಿಲಾಸದ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಇರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಇಂಡಿಯನ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಕಾಂಗ್ರೆ ಸ್ ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅನೇಕ ಮಹತ್ತರವಾದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪಕ್ಷ ಮುಳುಗಿ

ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಹೊಣೆಯನ್ನೂ ಇವರು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಗಳು, ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಕೆಟ್ಟವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮಗೆ ಏನು ಸರಿಯೆಂದು ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅನೇಕ ಸಲ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಬೇಕಾದ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾಡಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆಮೇಲೆ ಇವರು ಬಂದು ಒ.ಕೆ. ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂತ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಇವೆ. ಯಾವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳಿತ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಅವನ್ನು ತಾವು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳ ಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಯೂ ತನ್ನ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಜನತೆಯ ಪಿತೃತ್ವವಿರುವ ತಾನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಸಡಪಡಕ್ಕೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಏನೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಇಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಸರಿಯಾದ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲ. ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಅದನ್ನು ನಿರ್ವಹಣೆಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಅರೋ ಅವರ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಕೆ ಇರತಕ್ಕ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಆಮೆರ್‌ಗಂ ಅವರೂ ಕೂಡ ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಮಿತ್ರರು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸಾಧನೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೂಡ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಅರಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಂಥ ಜನಾಭಿಮುದ್ದಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಏನು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಯಾವ ಸರ್ಕಾರವೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಇಷ್ಟು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣಿದ್ದು ಕುರುಡರಾಗಬೇಡಿ, ಕಿವಿಯಿದ್ದು ಕಿವುಡರಾಗಬೇಡಿ. ಬಾಯಿದ್ದು ಮೂಕರಾಗಬೇಡಿ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಏನೇನು ಮಾಡಿದೆ? ಅರ್ಧಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಕಾನೂನು ರಂಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯೆಂದು ನೀನೇ ಹೇಳಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ದಯವಿಟ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಟೀಕೆಮಾಡಬೇಕು ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಕಟಣೆ ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದವರೂ ಸಹ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ತೆಗೆದು ಓದಬೇಕು. ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾನು ಈ ಸರ್ಕಾರದ ಸಾಧನೆಗಳ ಹಾಗೂ ಲೋಪ ದೋಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಭೆಯ ಸಮಯವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿಯವರು ಈ ಕಡೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಯನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ೧೯೭೦ರಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪಕ್ಷಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಸಗಣನ್ನು ಮಾಡಿವೆ. ಟಿಲ್ಲರ್ ರಾಡ್ ಬಿ ದಿ ಓನರ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಉಳುವವನೇ ಒಡೆಯನಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವ ತತ್ವವನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಏನೋ ದುರ್ದೈವ. ನಾನು ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದಿಂದ ಬರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದಿನ ಮಾಜಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ದ್ವಿಮೊರಾರ್ಜಿಯವರು ಆಗ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ನಿನಗೆ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾಂಥ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಸುದೈವವೂ ದುರ್ದೈವವೂ ಸಾವು ಈಗ ಈ ಕಡೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ಆಯಿತು, ಅದು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಆಗ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಇದು ವರೆಗೂ ಕೂಡ ಜಾರಿಗೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅವರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರೋ ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸೀಲಿಂಗ್ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ವಯಸ್ಸಾಗಿ ೫೪ ವಕರ ಮತಿ ಇದೆ. ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಇದ್ದರೆ ಅವನಿಗೆ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದರೆ. ಸುಮಾರು ೨೦೦-೨೫೦ ವಕರ ಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಆದರೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಮುಂಬೈ ಸರ್ಕಾರದ ಕಾನ್ಸರ್ನಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫ್ಯಾಮಿಲಿಗೆ ೪೪ ವಕರ ಮಾತ್ರ.

SRI V.M. PATTAR.—So far as I know, according to the Bombay Tenancy and Agricultural Land Act, the tenant would be the owner of the land only from the date of declaration. The same provisions are embodied in our Land Reforms Act. Please do not say that the tenants have become the owners of land on 1-8-1966 under the Bombay Act.

SRI S.R. BOMMALI.—While Sri Nijalingappa was the Chief Minister he had constituted a committee under the Chairmanship of Sri B. D. Jatti. According to the Jatti Committee report, the maximum ceiling that a family could own was 114 acres the member of the family being limited to 5 members. If the co-parteners were much more than 5 members, the maximum ceiling was 208 acres. ಆದರೆ ಇದ್ದುತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಯಸ್ಕನಿಗೂ 30 ಎಕರೆ ಎಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮೊಯಿಲಿ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ವ್ಯವಸಾಯದ ಜಮೀನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲವು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಜಮೀನು ಇಲ್ಲದವರಿಗೆ ಜಮೀನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನತೆಗೆ ವಚನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಹಂಚಿರುವುದು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈ ಮೊದಲು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

According to the facts and figures, the surplus land available is 1.44 lakhs. Since 1972 you have distributed 37,033 acres of land; the total beneficiaries are 6959. ನೀವು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದ ಕಳೆದ 2 ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಜಮೀನು ಪಡೆದವರ ಸಂಖ್ಯೆ ಕೇವಲ 6959.

The Harijan population including STs is 50 lakhs. Only 6,000 people have been distributed land. ಭೂಸಾಧಾರಣ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವಮೇಲೆ ಕೇವಲ 6 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಜಮೀನನ್ನು ಹಂಚಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಇದು ಒಂದು ಸಾಧನೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ ನಾವೆಲ್ಲಾ ನಾಚಿಕೆ ಪಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ಈ ಮೊದಲು ತಾವೂ ಸಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದಿರಿ. ಈ ಆಕ್ಟ್ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದು 1972ರಲ್ಲಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ವಿವರಿಸುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನಾನು 10 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಮಾತ್ರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ನಾನು ಇಂಡಿಪೆಂಡೆಂಟ್ ಆಗಿದ್ದೆ. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಜಾಯಿಂಟ್ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಕಮಿಟಿಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಏನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ರಂಗನಾಥ್.—ನೀವು ಬರೆದ ವಿಚಾರ ಈಗ ಬೇಡ. ಇದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಧೋರಣೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಇತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ಈಗಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಸಹ ಭೂಮಾಲೀಕರಾದವರು ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಟ್ರಾನ್ಸೀನು ಇತ್ತು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಟೆನೆಂಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಭೂಮಾಲೀಕರು ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದರು ಅವುಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡುವ ಒಂದು ಆಧಿಕಾರವನ್ನು ಮುನ್ಸೀಫ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು. ತಾವು ಬೇಕಾದರೆ ಈಗಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುನೋಡಿ. ಆಗ ಬಂದಿದ್ದ 31 ಲಕ್ಷ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್‌ಗಳ ಪೈಕಿ ಸುಮಾರು ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಅರ್ಜಿಗಳು ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿದ್ದವು. Only 5% was decided in favour of the landlords, 95% of the cases were decided in favour of

tenants. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಕೋರ್ಟಿಗೆತ್ತು. ಜೊತೆಗೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದವು. ಆದಕಾರೂ ಆ ಭಾಗದ ಟೆನೆಂಟ್‌ಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಗಳ ಚೆನ್ನಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಕಾನೂನಿನ ಒಂದು ಲಾಭ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈಗಿನ ಹೊಸ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪುನಃ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿಪರವಾದಂಥ ಇನ್ನೊಂದು ಸೆಕ್ಷನ್ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಇದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ಬಾಯಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅರ್ಜಿ ಕೊಡುವ ಒಂದು ಅವಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಸೀಲಿಂಗ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. Unless you amend the present Act, surplus land will not be available. ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸ್ವತ್ತನ್ನು ಬಡಜನರಿಗೆ ಹಂಚುವುದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಭೂವಿವಾದಗಳನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಭೂನ್ಯಾಯ ಮಂಡಲಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದು ಕೊಂಡು ನ್ಯಾಯದಾಸ ಮಾಡುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಾನು ಬಯ್ಯದೆ. ಈ ಭೂನ್ಯಾಯಮಂಡಲಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಅದರಂತೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಗೇಣಿದಾರರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರನ್ನೂ ಭೂನ್ಯಾಯಮಂಡಲಿಗಳ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಏನೆಂದರೆ ಕಳೆದ ೨-೩ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಅಧಿಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕಿದೆ. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಹೋದರು ಎಂಬ ಕಾರಣ ದಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಕಡೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಷಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದವರನ್ನು, ಟೌನ್ ಪ್ಲಾನಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಇವರ ಪಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟರೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಬಹಳ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಯಾವುದೇ ಸದಸ್ಯರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿ ತಪ್ಪು ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಆ ಜಾಗದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಬಿಟ್ಟು ತ್ರೇನೆ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ೨-೩ ತಿಂಗಳುಗಳಿಂದ ಕೆಲವರು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿದರೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ತೆಗೆದರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಇವರ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಲು ಬಿಟ್ಟಲ್ಲಿವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಯಾರನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿಲ್ಲ. ನನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಕೂಡ ಕೆಲವರನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಯಾದರೂ ಏನು ? ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಕೇಳಿಲ್ಲವೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ, ಇದೆ ಸರ್ಕಾರದ ಧೋರಣೆಯಾದರೆ, ಇದು ಬಹಳ ದಿವಸ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರವೇ ಪ್ರಾಯಶ್ಚಿತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಮೊದಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಅಖಿಲ ಭಾರತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ ಅವರು ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಮೇಲೂ ಸಹ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಮುಂದುವರಿದಿದ್ದಾರೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ, ಸಹಕಾರಿ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ, ಭೂನ್ಯಾಯಮಂಡಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಗೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಯಾವ ಪಕ್ಷದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಅವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಎಂಬುದು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಸರ್ಕಾರದವರು ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಗೆ ಸ್ಪೀಕಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ದೊಡ್ಡ ಸಾಧನೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇದನ್ನು ನಾವೂ ಸಹ ಸಾಗತೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಕಳೆದ ೭ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇ ಆದರೆ, ನೀವು ಕೊಟ್ಟ ಮಾಹಿನಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದಂತೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ, ನಡೆದಂತೆ ನಡೆಯಲಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಜನತೆಗೆ ಏನು ಒಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಅದರಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಆನೇಕ ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ನಡೆದಂತೆ

ನಡೆದುಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೂ ಸಹ ನಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿ ನಾವು ಆರ್ಥಿಕ ಸಮಗ್ರ ಚಿತ್ರವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಅನೇಕ ಸಲ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅಂದರೆ ೭ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯಾದ ರೀತಿ ಇತ್ತು, ಈಗ ಯಾವ ರೀತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

೫-೦೦ ಪಿ ಎಂ.

(ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಟಿ. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪನವರು ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು)

ಸ್ವಾಮಿ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೧೯೭೧-೭೨ರಲ್ಲಿ ೨,೭೦,೦೦೦ ಜಿಲ್ಲೆ ಇತ್ತು ಅದು ಹೋದ ವರ್ಷ ಎಂದರೆ ೧೯೭೮-೭೯ರಲ್ಲಿ ೮.೫ ಲಕ್ಷಕ್ಕೆ ಹೋಯಿತು. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಯಾವ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳೋಣ. ಇದಕ್ಕೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು ಆದರೆ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ರೇಷಿಯೋ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆ ಬೃಹದಾಕಾರವಾಗಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಗರಿಷ್ಠ ಹಠವೋ ಚುನಾವಣೆ ಘೋಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವರೀತಿಯ ಪ್ರಗತಿ ಪರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೃಷಿಗಾರರ ನಿರುದ್ಯೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆರ್ಟಿಜನ್‌ಗಳ ಸಮಸ್ಯೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಿನವರಿಗೆ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ನಾನಾ ಕಡೆ ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರಿಗೆ ರಿಜರ್ವೇಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮೊನ್ನೆ ೧೦೦ ಜನ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ನಮಗೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಲೋಕಲ್ ಕ್ಯಾಂಡಿಡೇಟ್ಸ್ ಆಗಿ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರು, ಈಗ ನಾವು ಈ ತಿಂಗಳು ೩೦ನೇ ತಾರೀಖು ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಐಬಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಮಿಷನ್ನಿನಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಬಂದಮೇಲೆ ೧೫೦ ಜನ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಹರಿಜನಗಿರಿಜನ ಪಂಗಡಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಡಾಕ್ಟರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಇಂಜಿನಿಯರುಗಳು ಇದ್ದಾರೆ? ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಆರ್ಥಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಜನತಾ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್, ಭೂಸುಧಾರಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗೂ ಅವನ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಗೂ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ನಿರುದ್ಯೋಗ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಹೊಟ್ಟೆತುಂಬಾ ಊಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಯಂವರಿಗೆ ಎರಡೂ ಕೈಗಳಿಗೆ ಕೆಲಸ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸವನ್ನು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಂಪತ್ತನ್ನು, ಮಾನವ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಬಳಕೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಏನಿದೆ? ಫುಡ್ ಫಾರ್ ವರ್ಕ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಏನಿದೆ ಅದರಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕ ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒದಗಿಸತಕ್ಕಂಥಾ ಒಂದು ನೀತಿ ಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಈ ಫುಡ್ ಫಾರ್ ವರ್ಕ್ ಏನು ವಯೋಜನೆಯನ್ನು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಂದಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದು ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ. ಆದರೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ೫-೬ ವರ್ಷ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜಅರಸ್ ಅವರೂ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಿಲ್ಲ?

ಈ ರಾಜ್ಯದ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಿ ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಕರಭಾರ ೧೦೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ, ಸೇಲ್ಸ್ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಹೊಸ ಕರಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜಅರಸ್.—ನಾನು ಇರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಹೋಗಬೇಕೇ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿ.—ನೈತಿಕವಾಗಿ ನೀವು ಏನು ಜನತೆಗೆ ಮಾತುಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಇರುವಾಗ ಹೆಚ್ಚು ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಮುಂದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದು ಕೆಲವರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳು, ಮತ್ತು ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ೧೯೭೭ನೇ ಇಸವಿಗಿಂತ ಮೊದಲು ಏನಿತ್ತು ನಂತರ ೧೯೭೭ರಿಂದ ೧೯೭೯ರ ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೂ ಎನಿತ್ತು ಈಗ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ. ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳ ಬೆಲೆ, ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಕಾನಮಿ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ, ಪರೈಕ್ಯಾಪಿಟಾ ಇನೇಕಂ ಎಷ್ಟಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕು. ಜೀವನಾವಶ್ಯಕ ವಸ್ತುಗಳ ಬೆಲೆ ಬಂದಕ್ಕೆ ಮೂರರಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಉದ್ದಿಮೆ ರಂಗದಲ್ಲಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ರಂಗದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ವಾಮಿ ಇನ್ನು ಅಂತೋದೆಯು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಾ ಸ್ವಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೮ ಸಾವಿರ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿಯೂ ೫ ಕುಟುಂಬಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿ ೫ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಉದ್ಯಮ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಜೀವನ ಮಾಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರಂಗಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಧನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾಡಬೇಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಅನೇಕ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಆಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ. ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಬಹುಮತ ಇದೆ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆ, ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ನಿಮಗೆ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲ ಯಾಕೆ? ನಾನು ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ದೇವೇಗೌಡರು, ಹಾಗೂ ನನ್ನ ಅನೇಕ ಮಿತ್ರರು ಚಾರ್ಜ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರು ನಿಮ್ಮ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಏನು ಲೋಪದೋಷಗಳಿವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್‌ನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ತಂದಂತಹ ಕಮಿಷನ್ ಇದು. ಇದು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ ಆ ಮಾತು ಬೇರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಯವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಿತ್ರರಾದ ದೇವೇಗೌಡರಂ ಬಹಳ ಸಲ ಕೋಟ್ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬಿಹಾರ್ ರಾಜ್ಯದ ಹಿಂದಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅಬುಲ್‌ಗಫಾರರವರು ಹೇಳಿದರು, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅವರು ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು. ಆದರೆ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡಿತು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮುಂರಾರಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಏನು ಮಾಡಿದರು ; ಅವರು ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಬಹುಮತ ಇಲ್ಲದಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ ಮಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನೀವೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನಾವೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆ ಇದ್ದೇ ಇದೆ. ಇವತ್ತು ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಮೇಲ್ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ನನ್ನ ಮೇಲಿನ ಆಪಾದನೆ ಯನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮವನ್ನು ಕಾನೂನು ಬದ್ಧವಾಗಿ ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದರು. ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಗಳು ಇವೆ. ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಎರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯಿತು ಎಂದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರ ಪರವಾಗಿ ಆತ್ಮಂತ ಸಮರ್ಥರಾದ ವಕೀಲರು ಇದ್ದರು. ಅಡ್ಡ್‌ಕೇಟ್ ಜನರಲ್‌ರವರೂ ಕೂಡ ಇದ್ದರು. ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ಲೀಡರ್ಸ್ ಸಹಾ ಇದ್ದರು.

ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಅದರ ಫೈಂಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಕರಪ್‌ಷನ್ ಚಾರ್ಜ್‌ಸ್‌ನ್ನು ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಕರಪ್‌ಷನ್ ಚಾರ್ಜ್‌ಸ್ ಎಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಫೈಂಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಕರಪ್‌ಷನ್ ಚಾರ್ಜ್‌ಸ್ ಆರ್ ಪೂವ್ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ತಾವು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಕೊಟ್ಟ ಮೆಮೋರಾಂಡಂನಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೈಯಿಂದ ಕೈಗೆ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ದುರುಪಯೋಗ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ, ಸ್ವಜನ ಲಾಭ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್‌ರವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

“The Commission, however, was handicapped, not only by reason of non-production of material files and documents before it, but also by reason of the condition in which some of the files were produced before it. Pages, particularly in the correspondence portion of many of the important files that were produced before this Commission, had been found to have been re-numbered sometimes once, sometimes twice and sometimes thrice. File No. ALN SR 11/74-75 does not contain original pages 7 to 67, and the subsequent pages have been re-numbered. In F. No. ALN SR 12/74-75 page 64 was initially re-numbered as 45 and later on as 43; page 76 was initially renumbered as 17, then as 16 and finally as 55. There were similar re-numberings in almost all the pages. It was not possible to find any intelligible criteria in accordance with which the numberings of these pages had been altered and no reason was also assigned by the State Government for the alteration of the page numbers”.

ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರೋವರ್ ಕಮಿಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಅದರ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡುವುದು ಯಾಕೆ ಸ್ವಾಮಿ? ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ತನ್ನ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಸಬ್‌ಜೆಕ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಅಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ನೈತಿಕ ಹಕ್ಕು ಇದೆಯೇ? ಇದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕಮಿಷನ್ ಅವರು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ನೈತಿಕ ಹೊಣೆ ಇರಬೇಕು. ಪ್ರಜಾ ಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬರುತ್ತಾರೆ, ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಮೇಲೆ ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಇನ್ನೊಂದು ಪಕ್ಷ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ಇಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಯಂತ್ರ ಅವರ ಕೈಗೊಂಬೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೇ ಒಂದು ಸ್ವಪಲ್ ಆಗಿ ರೂಲ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂದು. ಸರ್ಕಾರೀ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ, ಹಾಳೆಗಳನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಇಂತಹ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು, ಮನುಷ್ಯನ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಕೆಲವು ಫೈಂಡಿಂಗ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫೈಂಡಿಂಗ್ಸ್‌ನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತೇನೆ.

SRI D. DEVARAJ URS.—I would like to know how long we are going to sit. According to our understanding, it should have been closed at 5 O'Clock. I am not prepared to sit here after 6 p. m. Even if I sit after 6 O' Clock, it is not going to be finished. Every

time is fixed and every time it is not adhered to. Yesterday that was the understanding. Hundred times we have come to an understanding and hundred times it has been broken.

SRI S. R. BOMMAI.—I have restricted my number to only four. Out of 40 I, requested that others need not speak. Only four names I have given, because I thought that time should be saved.

ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಇದ್ದಾಗ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿಂದ ಪ್ಯಾಡಿಯನ್ನು ತಂದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಮುಂದೆತಹ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

“It stands conclusively established that it was owing to acts of favouritism and misuse of governmental power on the part of the Chief Minister that 1000 tonnes of paddy from out of 5,000 tonnes of paddy allotted by the Government of Tamil Nadu to the Government of Karnataka on Government-to-Government basis was allowed to be marketed by a private party viz. Shri H. R. Atheeq Ahmed, who sold the same in open market and presumably gained pecuniary advantage thereby”.

[ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನಲಂಕರಿಸಿದರು]

Section 5(1) (a) of the Prevention of Corruption Act says as follows:—

A public servant is said to commit the offence of Criminal misconduct.

(a) if he habitually accepts or obtains or agrees to accept or attempts to obtain from any person for himself or for any other person, any gratification (other than legal remuneration) as a motive or reward such as is mentioned in Section 161 of the Indian Penal Code...

So, that is criminal misconduct. ನಾನು ಐಪಿಸಿ ೧೬೧ ಏನಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕರಪ್‌ಷನ್ ಅಂದರೆ ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಹೂ ಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲ, ಸ್ವಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಏನಿದೆ ಅದು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರ. ಈ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ರಾಜೀನಾಮೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ-ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ್ದೇನೆ. ಮಾರ್ಚ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೈಸೇರಿತು, ಸೇರಿದ ಮೇಲೆ ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಕೈಕೆಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವುದು ಸಮಂಜಸವಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದಂಥ ಒಂದು ವಿಚಾರಣಾ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕೊಡುವುದು ನ್ಯಾಯ ಸಮ್ಮತವಾದುದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ, ಇಬ್ಬ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸಮರ್ಥರಿದ್ದಾರೆ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಚಾರ್ಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಒಂದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದರು, ನಂತರ ಈಗ ಸದನ ಸೇರಿದಾಗ ಈ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಇದುವರೆಗೆ ಏನೇನು ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈ ಸದನಕ್ಕೆ, ನಮಗೆಲ್ಲಾ, ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವ

ಭಾವನೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ತಿಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಗವರ್ನರ್‌ರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಟೇಟ್ ಪಿ.ಬಿ.ಡಿ.ಗೆ ಒಪ್ಪಿಸಿದಿರಿ. ನನಗೆ ಪಿ.ಬಿ.ಡಿ ವಿಚಾರಣೆ ಮುಗಿದಿದೆ ಎಂದು ಇನ್‌ಫರ್ಮೇಷನ್ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಅದು ಏನಾಗಿದೆ ಅವರು ನಿರ್ದೋಷಿಗಳು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಅಪಾದಿತರು ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಒಂದು ಪರ್ಷನ್ ಒಂದೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಹೌಸಿನಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ ಮಾತು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಫೈಂಡಿಂಗ್ ಆಪಾದನೆ ಬರಲಿ, ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೈತಿಕವಾಗಿ ತಮಗೆ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥ ಹಕ್ಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ತಾವೇ ಹೇಳಿದಿರಿ ಗೆಜೆರ್ಟ್ ಆಫ್ ದಿಸ್ ಸ್ಟಿಗ್ಮ ಎಂದು. ಆಪಾದನೆಯ ಕಳಂಕವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ಇನ್ನೂವರೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಹೋದ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ಕೈ ಮೇಲೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು, ಕೈ ಮೇಲೆ ಮತ ಪಡೆದು ಕೈ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಾಸ್ತವ ಇದೆ, ಆ ವಾದದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಾಬ್ಸು ಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅದರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ. ಏನೆಂದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಾಯಕತ್ವ, ವ್ಯಕ್ತಿ ಪೂಜೆ ಅಲ್ಲ, ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತತ್ವ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ-ಆದರೆ ಆದಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ ಪಡೆಯ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ರೀತಿನೀತಿ ಎಂದು. ಅದೊಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಮತ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾತಿನಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ಪ್ರಣಾಳಿಕೆ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಮೂಲಭೂತವಾದುದು ಇವತ್ತು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಹೇಳಬಹುದು. ವಚನಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲ, ಸಾಧನೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದೆಯೇ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದುದು. ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಪರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ; ಜನಮನ ನೋಂದಿದೆ. ಏನಾಗುತ್ತದೋ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾವೆಲ್ಲಾ ಇವತ್ತು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಲೋಕಸಭಾ ಚುನಾವಣೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ವಿಶ್ವವೇ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ನನ್ನ ಎಲ್ಲಾ ಸನ್ಮಾನ ಸ್ಮಾರಕ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಕೈಮುಗಿದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಗಾದೆ. ಲೇಬರ್ ಪಾರ್ಟಿ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯಾದಾಗ ಒಬ್ಬ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್ ಥಿಂಕರ್ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾನೆ.

“Politician has an eye on the next election and the statesman has an eye on the next generation”.

ಮುಂದಿನ ಚುನಾವಣೆ ಬಗ್ಗೆ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ರೀತಿನೀತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ, ಮುಂದಿನ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಮಾತನಾಡಲು ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವೇ ಗೌಡರು ಒಬ್ಬರೇ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಇಗೆ ೪ ಜನ ಮಾತನಾಡಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬರು ಅಥವಾ ಇಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಸಂಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಾನು ಆಗಲೇ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದೆ ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. In the morning I had requested Sri Bommai to speak but he said there was some understanding between him and others and even before calling Sri Bangarappa, again I asked him to speak. If he had spoken at that time, the other would have got a chance. If every member

takes about one hour and half, where will be time? It was agreed that by five O'Clock we may ask the Hon. Chief Minister to answer but the problem is the discussion is not yet completed. In the morning, there were some interruptions and even now it is there. So, I cannot help it.

SRI QUMURAL ISLAM.—I am the lone Member of the Muslim League. I should be given a chance to speak.

SRI S.R. BOMMAL.—ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ, ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಬೇಕು ಎಂದಾಗ ಸಂಖ್ಯಾಬಲದ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಮಾತನ್ನೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವೇಕು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಪ್ಪಿ ಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ಎಂದು ಗಂಟೆ ಹಚ್ಚು ಕೂತುಕೊಂಡು ಮುಗಿಸೋಣ.

SRI D. DEVARAJ URS.—I will not be able to answer all the questions if the discussion continues at this rate. Let them go on as they like and as long as they like. I don't mind. But I can only answer tomorrow.

SRI S.R. BOMMAL.—We agree for that.

SRI D. DEVARAJ URS.—Before the House is adjourned tomorrow, they will have to allow me to reply and also to take up the bill, and to pass it. ನಮಗೆ ಎಥಾ ಕಷ್ಟ ಬಂತು, ಇವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಬೋದರೆ. how to conduct our business here?

SRI MANIK RAO PATIL.—From our side there are two more members to speak. The Hon. Chief Minister is expected to reply to the debate after everybody speaks. Lot of time has been consumed by the other side and Ministers on every point.

SRI D. DEVARAJ URS.—If that principle is laid down, I am afraid no business can be transacted here.

SRI MANIK RAO PATIL.—That is none of our responsibility.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—Everybody is responsible in this House. You cannot say that you are not responsible.

5-30 P.M.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—When we fix up some time you don't follow that. Yesterday the Leader of the Opposition has taken nearly 150 minutes. Now, you say there are many more speakers. Now, it is your responsibility to conclude the debate to-day itself. You cannot argue like that.

SRI R. GUNDU RAO.—Madam, since the Hon'ble Chief Minister has agreed to give his reply tomorrow morning we can continue the debate to-day for some more time.

DEPUTY SPEAKER.—I will just read the time taken by the members of each party who have spoken till now. Congress-I-305 minutes. C.P.I.-30 minutes, R.P.I-35 minutes. Karnataka Congress-70 minutes.

SRI R. GUNDU RAO.—I request the Chair to allot at least 10 minutes each for some of my party members.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—Now, I call Sri H.D. Devogowda.

† ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ — ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷಣೀಯವರೇ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮಂಡನೆಯಾದ ಮೇಲೆ ನಾನಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೭ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ಏನು ಸರ್ಕಾರವಿತ್ತು, ಆ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಾನು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮಂಡಿಸಿದನಾಗಿರಲಾಗಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೊರತೆ ಒಂದೇ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದಿಲ್ಲ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಯಾರೂ ಹೊಂದಬಾರದು. ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ಸಹ ಯಾರೂ ಲಘುವಾಗಿ ಕೂಡ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದು ಜನ ತಂತದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಂದು ಘನವಾದ ಅಸ್ತ್ರ, ಇದನ್ನು ತಾವು ಎಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಳೆದ ೧೭ ವರ್ಷಗಳ ಅನುಭವದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡನೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು, ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಏನಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಅದು ಸುಮ್ಮನೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮಹತ್ವ ಏನಿದೆ, ಆ ಮಹತ್ವ ಕೂಡ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೭ನೇ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ, ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ಆದರೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದು ಬೇಕು ಅಂತ ಕೂಡ ನನಗೆ ಅನ್ವಿಸಿರಲಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಭೆಯ ನಿಯಮಾವಳಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹಲವಾರು ಅಸ್ತ್ರಗಳು ಇವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ, ಈಗ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ದೋಷಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅಥವಾ ಈ ಸಭೆ ಏನು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಆಗ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲಾ ಘಟನೆಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತರಲಿಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಭಾ ನಿಯಮಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಮಗೆ ಹಕ್ಕು ಇದೆ ಏನು ವುದನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಪರಿಮಿತಿಯೊಳಗೆ ಬಹುಶಃ ನಾನು ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೭ರ ವರೆಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಘಟನೆಗಳನ್ನು, ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ದೋಷಗಳನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದರಿಂದಾಗಿ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ದೇವೇಗೌಡರವರು ಬೇರೆಯವರು ತಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಏತಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕ ಆರೋಪಣೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬಹುದು. ಆರೀತಿಯ ಆರೋಪಣೆ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಿವಸ ಅಡ್ಡಪರಿ ಕಮಿಟಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ೩ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಭೆಯ ನಾಯಕರು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಅವರು ಒಪ್ಪಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಆರೋಪಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದುದರಿಂದ ಸೀಂಪಲಿಟಿವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಯಾರ ಮೇಲೂ ದೋಷ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಕೆಲವು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೋಮವಾರ ೫ ಗಂಟೆಗೆ ಸಭೆ ಅಂತ್ಯವಾಗಬೇಕು ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದರು, ನಿಮಗೆ ಬೇರೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗಿವೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಯಾವುದೇ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಬಹುದಾಗಿದೆ

ಇದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ಇತಿ ಮಿತಿ ಇಲ್ಲ, ಇದೇ ಕೊನೆಯ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದು. ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದ ಜನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ)ನವರಿಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ಆಳಿರಿ ಅಂತ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನವರಿಗೆ ಈ ದೇಶ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಜನತೆಯಿಂದ ಪೂಜ್ಯಾರಾತಿಯಾಯಿತು. ನಮಗೆ ಜನತೆ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದವರು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಕೂತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಅದರ ಅಡ್ಡ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಗುಂಡೂನಾಯರು ನಮಗೆ ಜನತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರದನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ ಅವರ ಹೇಳಿಕೆ ನಾನು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಇದತ್ತು ಇಲ್ಲಿ ಜನತೆಯ ಪೂಜ್ಯಾರಾತೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅದನ್ನು ಇದರು ನಮ್ನಿಂದ ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳು ಇವೆ, ಅವನ್ನು ಈ ಹುದ್ದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಜನತೆ ನಮಗೆ ಅದೇಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಜನತೆ ನಿಮ್ಮ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೮ರ ಜನತಾ ಆದೇಶ ಏನೆಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟ್ (ಪಂಚ) ಹೊರತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ)ನವರೊಡನೆಯೂ ಸಹ ಹೋದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೋರ್ಟ್ (ಪಂಚ) ಅಂತ ಯಾರೂ ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ೧೯೭೮ರಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಆದೇಶ ಏನೆಂದು ನಮ್ನಿಗೆ ನಮ್ನೆಯ ರಿಪಬ್ಲಿಕನ್ ಪರ್ಟಿಯು ಕಾಲ ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಎರಡೂ ಗುಂಪನ್ನೂ ವಿರೋಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅ ಕೊನೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಂದು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ನು ನಾಯಕರು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಜರ್ಜಿ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಬದುಕು ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಗಡನವಾದ ಅರ್ಥಿಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಬೇಕಾದಂಥದ್ದು ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ಅತ್ತ ಕಡಿ ನಮ್ನು ಜಿಲ್ಲೆಯವರೇ, ಬಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರಾಕ್ಷಂಥ ಪ್ರೀತಿಪಾತ್ರರನ್ನೇ ರಾಜಸ್ಥಾನಿಯು ಕ್ರಿಯಾಲೋಪ ಎತ್ತಿದ್ದರು, ರಾಜ್ಯದ ಯೂ ಫಾನ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಡ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ರಾಜ್ಯದ ಯೂ ಫಾನ್ಡ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಿದೆ, ಬಂದು ಪಕ್ಕದ ಗಲ್ಲಿಗೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದು ಪಕ್ಕದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಬಗ್ಗೆ ಜರ್ಜಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದಿಂದ ಬಂದು ಪ್ರಮಾಣವಾದ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಸರ್ಕಾರ ಕಾಣದಂತೆ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಅದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಿಕ ಲೋಪ ದೋಷಗಳು ಏನು ಅವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಜರ್ಜಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಬಂದು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನನ್ನನ್ನು ಸೋಡಿಯಲ್ಲಿ ರಿಲೆ ಹಣೆ ಬಂದು ಕರೆದು ಬಂದು ನಾವು ಮಾಡಿದ ಅ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಕದಿದುಕೊಳ್ಳಲಿ. ಆದರೆ ನನ್ನ ರಕ್ತವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಬಹುಶಃ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ವಿಧಾನ ಸಭೆಗಳಿಗಿಂತ ಮಾದರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೇನು ಮಾಡುವರೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಘಾತ ಅಗುವ ಯಾವುದೇ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪ ಮಾಡದ ರಿತಿವಿಲ್ಲ. ಜಾರಿ ಯ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಂತೆ ವಾಗಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರು ಬ್ಲಾಕ್ ಮೇಲೆ ಪ್ರವಾಹವಾದ ಅಪಾದನೆ ಅಂತ ಒಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಂದಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅರಿವು ಹೇವಾರು ಆರೋಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ. ಬಂದ ಇದ್ದು ಬಂದ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಕಷ್ಟ ಕಾಡಿ ಅ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹೊಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ೧೯೭೩ರಿಂದ ಈಚೆಗೆ ಹಲವಾರು ಮಂದಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಂದ ಕೂಡ ಕಷ್ಟಗಳು ನಡೆದವೆ. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸತಕ್ಕ ಮೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಆಯಾಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಇದತ್ತು ಏನು ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂನಾಯರು ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಆ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅದು. ಬಂದಿರುವ ಎಲ್ಲರೂ ಏನು ಅಪಾದನೆಗೆ ಬಳಗವಿಲ್ಲವೆಂದುವಾಗಿ. ಅಥವಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಅರಸಂದವೂ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ದೋಷ ಇದೆ, ಅಪಾದನೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆತ್ತು ; ಅ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ, ನಮ್ಮ ಅಪಾದನೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಮೀಷನ್ ಸೇವುಕವಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದರೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ

ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಒಂದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಯೋಗದ ವರದಿ ಹೊರಗೆ ಬಂದ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣದ ಲೇಪವನ್ನು ಅವರು ಹಚ್ಚಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ಇವತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಮೀಷನರ್‌ವರು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ತೀರ್ಪಿನ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣದ ಲೇಪವನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮಾರಾತಿ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಾಗಲಿ ಮತ್ತೆ ಯಾವುದೇ ಆಯೋಗದ ವರದಿಯಾಗಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣದ ಲೇಪವನ್ನು ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರ ಮೇಲೆ ಬಂದಂತಹ ಆಪಾದನೆಗಳಿಗೆ ಏನು ಆಯೋಗ ನೇಮಕವಾಗಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನವಾಯಿತೋ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯದ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲಿಲ್ಲ. ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಳಂಕ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದೆರಡು ಮೂರು ತಿಂಗಳುಗಳಾಗಿರಬಹುದು, ಆ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಈಗ ನಾನು ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಾಜಕಾರಣ ಇವತ್ತು ಬಹಳ ತೀವ್ರತರವಾಗಿ, ಮಿಂಚಿನ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಿದೆ, ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೂ ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವಿಷ್ಣು ನಿರ್ಣಯದಂತಹ ಒಂದು ಮಹತ್ವವಾದ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡುವಾಗ ಆರ್ಥಿಕ ದೋಷಗಳನ್ನು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವಾಗ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ವೇದನೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ನಾನು ಭಾಗವಹಿಸಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ, ಅಭಿಪ್ರಾಯ ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಬಹುಶಃ ನಿನಗೆ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಇವತ್ತು ನಿನಗೆ ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಿಂತಿದ್ದೇನೆ. ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರದ ಆಪಾದನೆಯನ್ನು ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ ಕೊಟ್ಟಂತಹ ತೀರ್ಪು. ಅದನ್ನು ದೃಢೀಕರಿಸಬೇಕು, ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಬೇಕು ಜನತೆಯ ತೀರ್ಪು ಏನೆಂಬುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಾವನೆ ಇರಬಹುದು. ಹಿಂದೆ ಇದ್ದಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರು, ಅವರು ಉಂಡುಟ್ಟು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ; ಪಾಪ ಈಗ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವಾದರೂ ಇಂಥ ಆಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಒಳಗಾಗಿದ್ದು ದೃಢಪಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಮಹತ್ವ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಜನತೆ ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹಾಗೂ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳೆಲ್ಲರ ಮೇಲೂ ಆಪಾದನೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಆಯೋಗಗಳು ಆಗದೆ ಇರಬಹುದು. ಅದು ದೃಢಪಡಬೇಕು ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಜನತೆಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂದರೆ ಅಧಿಕಾರದ ಆಡಳಿತ ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಊಟ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಪ ಇವರು ಒಬ್ಬರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬುದು. ಇವರು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಪ್ರತಿನಿಧಿ; ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಕೊಳ್ಳೋಣ ಅವರನ್ನು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಬಹು ಸಂಖ್ಯಾತರ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಏನಿದ್ದರೂ ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದು ಆಯೋಗದ ಮುಂದೆ ನಿರ್ಣಯವಾಗುವ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ತೀರ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹಾಗಿದ್ದ ಮೇಲೆ ಆರ್ಥಿಕ ಲೋಪಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವತ್ತು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಆಪಾದನೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪು ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ದೇವೇಗೌಡರು ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರೆ ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದಾರೆಂದು ಭಾವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಲೋಪ-ದೋಷಗಳನ್ನು ಎತ್ತಲಿಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಹಾನನಹಳ್ಳಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಇವೆ. ಸಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಅವರ ಬಡ್ತಿ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ೨೫ ಆಪಾದನೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ೧೯೭೭ಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದ ಆಪಾದನೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ. ಆ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನಾನು ಮತ್ತು ಸಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಸೇರಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಚರ್ಚಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ನಾನು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಆ ಆಪಾದನೆಗಳ ವಿಷಯ ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಏನು ವೈಪರೀತ್ಯ ನಡೆದಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ.

ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಅಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ಬಂದು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಗೆ ನೆಟ್ಟು, ನೀರು ಹೊಯ್ಯುವಲ್ಲಿ ತಾವೂ ಬಬ್ಬರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಾವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯ ಭಾವಿಸ ಬಾರದು. ತಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೭ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ ಈ ರಾಜ್ಯ ದಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಅಗಿವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸನ್ನ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ಇದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸೌಜನ್ಯತೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡ ಸರ್ವಾನುಮತದ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆನ್‌ಕಂಡಿಷನಲ್ ಸಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇದೇ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಮೆಚ್ಚಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಸೌಜನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಅದರ ತಾವು ಎಲ್ಲಿ ಎಡವಿದ್ದೀರಿ ? ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ್ನು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಾವು ಹೇಳಿದರೆ ಸನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಮಹಾ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು. ೧೯೬೯ ರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯ ಪ್ರೇರಣೆಯಿಂದ ಸನ್ನ ಮತವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿದ್ದು ಸನ್ನ ಜೀವನದ ಬಂದು ಮಹಾ ಅಪರಾಧ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿಂದ ನುಂದೆ ನಡೆದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತಾವೂ ಕೂಡ ಪಾತ್ರ ಧಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ೧೯೭೨ರಿಂದ ೧೯೭೭ರವರೆಗೆ ನಡೆದದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ರಮಂಗ ಮಾನಸಿಕ ಸ್ಪರ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರಮಂಗ ಮಾನಸಿಕ ದೌರ್ಬಲ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಾವು ಇದನ್ನು ಆಸ್ಥಾ ಭಾವಿಸಬಾರದು. ತಾವು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಸಂಧಾನೇಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಲೀ, ಖಾಸಗಿ ಪರಿಹಾರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಲೀ, ಓಲ್ಡ್ ಏಜ್ ಪೆನ್ಷನ್ ; ಇದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪ ಸವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಯಿತು. ಜನತಾ ಗೃಹ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಲೀ. ಇನ್ನೂ ಹಲವಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೀರಿ. ಪ್ರತಿ ಹೆಜ್ಜೆಯಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸದ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಡವ ಊಟ ಮಾಡುವ ತಟ್ಟೆ ಎಂದು ಹಿತ್ತಾಳೆ ; ಅದ್ದು ; ಚೆನ್ನದ ತಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿ ಯವರ ಪಾದದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಗ್ಗಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕೀರ್ತಿಯೂ ನಿಮಗೇ ಸಲ್ಲ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಿವು ಶಿಕ್ಷೆಗೆ ಗುರಿಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. That is the biggest blunder you have committed in your life. ಇದತ್ತು ಆ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲೂ ಈ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮೊರಾರ್ಜಿ ದೇಸಾಯಿಯವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಳಿ ಸಾರಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅವರಿಗೂ ನನಗೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಗಳ ಆಯಿತು. ದೇವೇಗೌಡರು ಭೀಮಾರಿ ಹಾಕಿದರು ಎಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟರು ಅದರಿಂದ ನಾನು ನನಗೆ ಯಾವುದು ಸರಿ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಮಂತ್ರಿ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೇ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. It is biggest blunder you have committed. ಈಗ ತಾವು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುವದು ಏನು. ಮಾಡುವುದು ಇದನ್ನು ಅಳಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಜಪ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಜಪ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ, ನಾನು ಬಹಳ ನೋಂದು ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಹಾನ್ಸಕ್ಟಿ ರೋಮಸ್ತಾ ಮಿಯವರು ಪಾತನಾಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕೂತಿದ್ದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮಗೂ ಅವರಿಗೂ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಪೈಪೋಟಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರಿಗೆ I am not on agent of any leader ಎಂದು ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ತಾವೇ ತಾನೇ ಹೇಳಿದ್ದು. But your leader has committed a blunder. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ, ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಬಕಾಲಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ 'We are agents of Smt. Indira Gandhi' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಿವು ಹೇಳಿದ್ದು ಅಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ಹೇಳಿದ್ದು ಅಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿ

ಯವರು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಪೋಟೋ ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನೀವು ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರಿ ಎಂದು ಶಾಸಕರಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರು ನೀವು ಅವರ ವಿಜೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಹಿಂದು ನಿಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ನಿಮಗೆ ಈ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಮುಖ್ಯವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಲಘುವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನೀವು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. 'She is the amsha of Mahasakthi' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನೀವು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಮಗಂತೂ ಆ ಒದ್ದಾಟ ಇಲ್ಲ. ನಾವು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಎದುರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಎದುರಿಸಿದರೆ ಮುಂದೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಷಯ. ಅದನ್ನು ಯಾರೂ ಭವಿಷ್ಯ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ೧೯೬೨ರಿಂದ ನನ್ನ ರಾಜಕೀಯದ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಎಂದು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮಾಡಿದವಲ್ಲ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಅರಸುರವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ನಿಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ೧೯೬೨ರಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಟಿಕೆಟ್ ಕೊಟ್ಟವರೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಿಜಲಿಂಗಪ್ಪನವರು, ಶ್ರೀ ಜತ್ತಿ ಯವರು ನನ್ನನ್ನು ರಾಜಕಾರಣದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದರು. ೬ ವರ್ಷಗಳು ಕಳೆದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ನಾನು ಈ ಕಣಕ್ಕೆ ಬಂದೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹಲವುಸಾರಿ ತಮ್ಮ ಜೊತೆ ಸಮಾಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಆ ವಿಷಯ ಬೇರೆ. ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕು ಎಂದರೆ ೧೯೬೨ರಿಂದ ೧೯೬೮ ರವರೆಗೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು, ಅವರ ಪೂರ್ವಜರು ಇದ್ದಂತಹ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಿರುದ್ಧ ನಿಂತು ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿ ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಸದಸ್ಯನಾಗಿ ಬರತಕ್ಕಂಥಾದ್ದಕ್ಕೆ ಜನತೆ ನನಗೆ ಅಶೀರ್ವಾಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕಂಥ ಸಂಕಟ ನಿಮಗೆ ಹೊರತು ನಮಗಲ್ಲ. ತಾವು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿಗಳು ಗ್ಲಾಸ್‌ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದವರ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅದಿಂಥ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯ ಮಾತುಗಳು ಏನು ; ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂಥ ಮೆರುಗು ಕೊಡುವುದು ; ನಿಮಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ವಾಗಿ ನೀವು ಮಾತನಾಡುವುದು ; ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಚೂರಿ ಹೂಡದೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈಗಲೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಮಾಯಿತು ಬೆನ್ನಿಗೆ ಚೂರಿ ಹೊಡೆಯುವುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಅಮೇಲೆ ತತ್ವದ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಲೇಪ ಹಚ್ಚುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು.

೬-೦೦ ಪಿ ಎಂ.

ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಮಾಡಿ ಒಡವರಿಗೆಲ್ಲ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ; ದೇಶ ದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀರ ಸಾಗರವನ್ನು ಹರಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ನಾನು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೭೭ರಲ್ಲಿ ಅಲಹಬಾದ್‌ನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ನ್ಯಾಯಾಲಯದ ತೀರ್ಪು ಬಂದಿತ್ತು ; ಅಧಿಕಾರದ ಕುರ್ಚಿ ಅಲುಗಾಡಿತು. ಆ ತಕ್ಷಣ ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕಂಡು ಬಂತು. ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲ ಜೈಲಿಗೆ ಹಾಕಿದರು. ಅವಕ್ಕೆಲ್ಲ ಸಿದ್ಧಾಂತದ ಲೇಪ ಹಚ್ಚಿದರು. ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮೊಡನೆ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸು ಎಂಥಹುದು ಎಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ, ನಾನು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿರುವ ವೇದನೆಯನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ನೋವಾಗಬಹುದು. ಕೇವಲ ಸ್ವಂತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಅಂದು ಮಾಡಲು ನಿಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನೀವು ಭಾಗಗಳಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂತು. ಅದನ್ನು ನೀವಿಂದು "ಇಲ್ಲ" ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸರಿಯೇ ತಪ್ಪು ಅಂತೂ "ಆಗಲಪ್ಪ" ಎಂದು ಬದ್ಧರಾಗಿದ್ದಿರಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವಾಗಿ ನಾವು ಹೊರಗಡೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು ಬೇರೆ. ಆದರೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದುದು ಬೇರೆ. ಸಂಜಯ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ, ನೀವು ಅವರನ್ನು ಮೆರೆಸಿದರೆಂದು ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೆ, ಅಂದು ನಿಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನಿತ್ತು. ನಿನ್ನುವುದು ಬೇರೆ. ಅಂದಿನ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹೇಗಿತ್ತು ? ನಿಮ್ಮ ಕುರ್ಚಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಆಗಬಾರದಿತ್ತು. ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬೇಕಿ ಕ್ಷಲ್ಲವೆ ? ಅಂದು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ; ಮಾಡಿರಿ. ಈಗ ಅದನ್ನೇ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂ ರಾಯರೂ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ : ಆಗ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಈಗ ಏತಕ್ಕೆ ವಿರೋಧ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಎಂದು ನನಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳಿ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವೂ ಇದೆ, ಹಕ್ಕೂ ಇದೆ. ಇಪ್ಪತ್ತು ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ

ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರ ನಾಯಕರ ಐದು ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವೂ ಸೇರಿಕೊಂಡಿತು. ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ಶಾಸನೇ ಏನು ಮಾಡಿದಿರಿ ? “ವ್ಯಕ್ತಿಯೇ ದೇಶ : ದೇಶವೇ ವ್ಯಕ್ತಿ” ! “India is Indira : Indira is India” ಇದೆಲ್ಲಾ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ? “ಕರ್ನಾಟಕದ ಮುನ್ನೆಡೆ—ವರದತ್ತಣಿ ನಿಷೇಧ” ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಬೊಡ್ಡ ಸರ್ಕಾರಿ ಜಾಹೀರಾತನ್ನು ನಾನು ನಗರದಲ್ಲಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸದಿಂದ ಇರಿಸಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಮಗಳ ಪುದುಮೆ ಮಾಡುವ ಬೊಟ್ಟಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡಬೇಕೋ ? ಗೃಹಜಾರಿ ! ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಂತ್ರಿಯನ್ನು ಸಾಳೆಯೇ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ನಾನು ಭ್ರಷ್ಟಾಚಾರವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕುತ್ತಿರುವ ತಾವು ಅಷ್ಟೇ ಕರಾಕುರಿಯಿಂದ Clause by clause ಬದಲಿಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಿ ವರದತ್ತಣಿ ನಿಷೇಧ ತರುವ ಮಂತ್ರಿಯ ಕಂಡು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಅದನ್ನು ಪಾಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಗೌರಾಚಿಗಿ ದೋದಿರಿ. ಅವರನ್ನು ಮೆಚಿಸಿ ಬೇಕಾಗಿತ್ತು : ಅವಕ್ಕಾಗಿಯೇ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಂದು ಮಾಡಿದರೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ? ಒದ್ದಾಡುವುದು !

ಈ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣಿ ೧೯೬೭ರ ನಂತರ ಸರಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ನಾವು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರ ಹಾಕಿ ದ್ದೆವು. ನಾವು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮಯಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶದ ಜನ ಅಂದಿನ ಆಡಳಿತದನ್ನು ಧಿಕ್ಕರಿಸಿ ಜನತಾ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಮತ ಕೊಟ್ಟರು. ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ತಿರಸ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಜನ ಜನ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ದ್ದರೋ ಏನೋ. ಅಂತೂ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜನರ ತೀರ್ಮಾನ ಫಲಿತಾಂಶವೊಂದನ್ನೇ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು. ನಾವು ಸಮಯಕೊಂಡ ಬಗ್ಗೆ ಜನತೆಗೆ ಅನುಮಾನವಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇ ಏನೋ ಇರಲಿ. ನೇತರ ದಲ್ಲಿ ಅವಕ್ಕೊಂದು ಬೊಡ್ಡ ವ್ಯಾಜ್ಯ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್.ನ್ನು ಹೊರಗಿಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ, ನಾವು ಕೂಡಿದಾಗ ಆರ್.ಎಸ್.ಎಸ್.ನ್ನು ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೂಡಿ ದೆವು.

ನೀವು ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರೆ ನಾನು ನಾನು ಹೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲವೆ ಹೋದರೆ ಅಷ್ಟೇ ಕಠಿಣವಾಗಿ ಲೋಕಪಾಟಾ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ ಎದುರಿಸುತ್ತೇವೆ. ನಾನು, ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿ ಪಾತ್ರ ಹಿಡಿದಿದ್ದು ಜನ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಬಲಿಯದ ಗೆದ್ದು ಬರುತ್ತೇವೆಂದು ನೀವು ತಿಳಿದು ಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಅದು ಹತ್ತು ಕಟ್ಟನೇನಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ದಿ.ರೇಯಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ೧೦೦ ಜನರನ್ನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೊಂದಿದ್ದರು. ಅಂದು ದೇಶಕ್ಕೇನೂ ಕಡಮೆ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಚುನಾವಣೆ ಸಮಯದಲ್ಲೇ, ಅದರೂ ಫಲಿತಾಂಶ ಏನಾಯಿತು ? ಅದುದರಿಂದ ನೀವು ಯಾವುದಾದರೊಂದು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ.

ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು.—ಆ ಮಾತು ತಪ್ಪೆವೆ ಬೇರೆ ; ಈ ನಾಯಕತ್ವವೇ ಬೇರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಶ್ರೀಭಾಕರ್.—ಯಾವ ಉದಿಗೆ ಯಾವ ಹಾಂ !

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಸದ್ವ್ಯಾಜ್ಯವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ದೂರ್ಮಗಳು ಒಂದು ಛಾಪಾ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಐಕಾಂತರಿಗಳಿಗೆ ಜನರಿಂದ ಪಾತ-ಅರಸು ಎಷ್ಟಿರತೆ ! ಇದನ್ನು ಕೈಗೆಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಮಯಕೊಂಡರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಐಕಾಂತರಿಗಳ ಕಂಪನಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಿರಿ ? I am not going to say that you are a d. f. d. I agree : you have been expelled from the Party and you have formed your own organization. ವಾಸದಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೀರಿ ? ಐಕಾಂತರಿಗಳಿಗೆ ಜನರಿಂದ ಪಾತ-ಅರಸು ಎಷ್ಟಿರತೆ ? ಬುದ್ಧಿ ಹೇಳುವವರೇ ಐಕಾಂತರಿಗಳ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಿಲನವಾರೆ. ನೀವು ಹೇಳುವುದೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಮಾಹವದೊಂದು ಎಂದು ದೇಶದ ಜನರು ನಿಮ್ಮ ಮರ್ಚೆನ್ನು—ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಐಕಾಂತರಿಗಳ ಕಂಪನಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಾಮಿಲನವಾದೆ ನೀವು ಇದ್ದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. “ಬಿಡುವೆ ಹೋದರೆ, ಅಷ್ಟೇ ಕಠಿಣವಾಗಿ ನಿಮ್ಮನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅಥವಾ ಒಂದು ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಭುತ್ವ ದೇಶದ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಇರಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಿ, ಒಂದು ಪಕ್ಷದಿಂದ ನೀವು ಹೊರಗೆ ಬಂದಿರಿ.

ತಾವು ತಮ್ಮ ಮಾಜಿ ನಾಯಕಿಯನ್ನು ಮುಖ್ಯ ಶಾಲೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿ ಅನ್ನುವವರೆಗೂ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕೂಂತ ಏನು ಧೀಮಂತ ನಿಲುವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇದನ್ನು ಎದುರಿಸತಕ್ಕಂಥಾದಕ್ಕೆ ಪೀಟಿಕೆ ಹಾಕಿ ಜನತೆಗೆ ಕರೆಕೊಟ್ಟು ಪಕ್ಷಾಂತರಗಳಿಗೆ ಪಾಠ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಎರಡೂ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ನುಡಿವಂತ ನಡೆಯ ತಕ್ಕಂಥ ಮನೋಭಾವ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದ್ದರೆ ನಾನು ಮೆಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ ಎಲ್ಲ ಪಾಪ ಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ ಕಳೆದ ೮-೯ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಪೂಜೆಗೆ ಬೆಲೆಕೊಟ್ಟು ಇವತ್ತು ಏನು ಒದ್ದಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ; ಅದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಮರೆತು ನಾವು ಸರ್ಕಾರದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಿದ್ದೇ ವೆಂದು ನಾನು ಈ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ತಾವು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ೨-೩ ಪತ್ರಿಕಾ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತದ ಶೈಲಿ ಬದಲಾವಣೆಯಾಗಬಹುದೆಂದು ನಾನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ; ಇನ್ನೂ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಅಂದು ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಈ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದರು; ನೀವು ಪಕ್ಷದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಾರದು. ಜನತಂತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಇದನ್ನೇ ನಾನು ನಿಮ್ಮಿಂದ ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ತಮ್ಮಿಂದ ಯಾವ ಕೆಲಸದಲ್ಲೂ ಮೂಲಿಬಾಜಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಜನತಾ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರನ್ನು ಭೂಸ್ವಾಯಿ ಮಂಡಲಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು, ಇದು ಸರಿಯೇ? ಎಂದು ಕವಾಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಮನೋಭಾವ ತಮಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಸಂತು? ೧೯೭೮ಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊತುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಮಾರು ೬೮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೆಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಮಿಟಿಗಳಿಗೂ ಏರೋಧಪಕ್ಷದವರಿಗೆ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ೭೮ ಆಮೇಲೆ ಏತಕ್ಕೆ ನಾನು ಮುಖ್ಯದ್ದಿ ಅಂತ ಕರೆಯು ವುದಿಲ್ಲ; ಮನೋಭಾವ ಬದಲಾವಣೆಯಾಯಿತು? ರಾಜಕೀಯ ಸ್ಥಿರವಲ್ಲ; ಇವತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ವೈಫಲ್ಯತೆ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ; ಅದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅಸಾಧ್ಯ. ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಯುವುದು ಡಿಸೆಂಬರೋ ಜನವರಿಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಡಿಸೆಂಬರ್ ಜನವರಿ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯನನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ೩,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ಇವತ್ತು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ ಸ್ವಾಮಿ. ಬೇಕಾದರೆ ಆ ಹುಡುಗರ ತಂದೆಪನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಹುಸಿ ಬಾಗಿಲಿಗೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷ ರಾಜಕಾರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಒಂದು ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದವು? ಇವತ್ತು ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಇದೆ; ೭೫ ನೇಮಕಾತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಕೋಸ್ಕರ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೆಕ್ರೂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡತಕ್ಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷದವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ? ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೇಮಕಾತಿಗಳು ನಡೆಯಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ನೇಮಕ ಮಾಡುವಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಯನ್ನು ನೇಮಕಾತಿ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದೆ. ತಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ನಡೆದಿದೆ; ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ; ಹಾಸನದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ; ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಮೂರು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಲ್ಟ್‌ಯಲ್ಲಿ ೩,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿವರೆಗೂ ನಡೆದಿದೆ. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಸುಬ್ಬಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಎಲ್. ಚಂದ್ರೇಗೌಡ.—ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ನಿಮ್ಮ ಬೆಲ್ಟ್‌ಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯದೇ ಇದ್ದರೆ ಸಂತೋಷ. ನಮ್ಮ ಬೆಲ್ಟ್ ಹುಡುಗರು ಸಂದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದ ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ನನ್ನ ತ್ರಿರ ಮೂರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ನಾನು ಯಾವಾಗಲೂ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ

ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷ ಕೂಡ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ನಡೆದುಕೊಂಡಿರುವುದು ಇವತ್ತಿ ರಾಜಕೀಯ ಲಿಖಿತವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಊರಿನಿಂದ ಹೋಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಹೆಸರು ಹೇಳುವ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲವಂತೆ. ನಾನು ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಊರಿನ ಹುಡುಗರು ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂಗೆ ಹೋದರೆ : ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂದಲ್ಲಿ ನೀವು ಜನತಾಪಕ್ಷದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಊರಿನವನೋ ? ಅವರ ಹತ್ತಿರವೇ ಹೋಗಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಮಾಡುವುದರ ಅನ್ವಯವಾರು ಅಂಗಳು ಬೆನಾಪಣೆ ಇದೆ. ಅದು ನಿರ್ಣಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಮನೋಭಾವನೆ ಬದಲಾದಂತೆಯಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಯೋಗವು ಕಡೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಈ ಅಂಚು ದಾಖಲೆಯನ್ನು ದೂರ ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದರನ್ನು ಪಕ್ಷ ಮಾಡುವುದು ಕಷ್ಟ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿ ಇದೆ. ಯಾವನೇ ಇರಲಿ ಅಪರಾಧ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ನೇಮಕಾತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸ್ಕಾಂಟಿನೋವೀಸ್ ಬೋರ್ಡಿಗೆ ರಾಜೀನಾಮೆ ನೀಡುವ ಗಳನ್ನು ಬದಲಾದಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ವಿದ್ಯಾಸಹಿವರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿದೆ : ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಊರಿನ ಎರಡು ಹುಡುಗರು ನನ್ನ ಜಾತಿಯವರಲ್ಲ; ಆಚಾರಿ ಪಗಡದವರು; ದೇವೆ ಗೌರವ ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸೀಟು ಕೊಡಿಸಿ ೨೫,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಬಂದ ಬಟ್ಟುರು ಸಮೀಪ ಕಾಣಿಕೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಮನಶ್ಚಾರ್ ಕೋರಿದನು ಹೆಚ್‌ಎಂ‌ಗೆ : ಬ್ಯಾಡ್‌ಗು ಕೋಮಿನ ಹುಡುಗನಿಗೆ ; ನೇಮಕ ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನವರೇ. ಸಂಖ್ಯೆಯು ಶೆಟ್ಟರಿಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ನಾನು ಏನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಅಂದರು. ಅವರು ಅಷ್ಟೊಂದು ಕೋಡ್ ಆಫ್ ಕಾಂಡಕ್ಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವಾರರು ಎಂದು ಸುಮ್ಮನಾದೆ.

If a Minister tries to maintain certain code of conduct in discharging his duty it is alright. ಇಲ್ಲೇ ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅಮೇಲೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಅಂದರು ನಾನು ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ಬಂತೆಯಲ್ಲ. ದೇವೆಗೌಡರು ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಅರೆಕ್ಷರು ಅಂತ ಅನ್ನಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವೊತ್ತು ಈ ಮಾರಾಟದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಹೋಟೆಲಿನಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಬರುತ್ತದೆ ಇದು ಪ್ರವಾಸಿ ತಹಾಗಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ. ನಾವು ವಿಧಾನಸಭೆಯ ಮೂರನೇ ಮಹದಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುವೆವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ಆಗ ನೀವು ಕಾಲ್‌ಸೆಕೆ ಹಗಲಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಂತ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಫೋಟೋ ಇಲಾಖೆಯ ಒಗೆ ಕೂಡ ಬಹಳ ಕೊಡುವಾಗ ಪ್ರತಿ ಬರೆದೆ. ನೀವು ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನ ಅಮೆರಿಕದ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಅನ್ನುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಸಿಟ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೋಯಿತು. ನೀವು ನ್ಯಾಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ನಾನು ಅಜ್ಜಿಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳ ಸಣ್ಣ ವಿಷಯ. ಆದಳಿತು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಿಂಧಿಯಾಸ್ ಇನ್‌ಟೆಂಟ್ ಕೋಟ್ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನೀವು ಏಕೆ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಫೋಟೋ ಆಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿದರೂ, ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿರು ನಾವು ಬದುಕುತ್ತೇವೆ. ಉಳಿದಿದ್ದೇವೆ. ಉಳಿದ ರಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆ ಯಾವುದೂ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆ ಗಳಿಗೆಯ ವರೆಗೆ, ಕೊನೆ ಉಸಿರು ಮೊಗ್ಗುವವರೆಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸರೇಂಡರ್ ಆಗತಕ್ಕ ಮನೋಭಾವ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಂತ ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ನೀವು ಹೋಗುವಾಗ ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿ, ನಿಮ್ಮನ್ನು ನಾಳೆಯ ಹೋಗಿ ಅಂತ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಜನ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಇನ್ನೂ ೧೦ ವರ್ಷ ಬೇಕಾದರೆ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಲಿ ಅದು ಜನತೆಗೆ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದು. ನಾಲ್ಕು ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದ ಹೇವಾರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ತಮ್ಮ ಗವನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ, ಬಹಳ ಬಾರದಾದಂತದ ಕಾಗದವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಕೊನೆಗೆ ಪತ್ರಿಕೆಗೆ ಬಿಡುಗಡೆ ಆಯಿತು. ಇವೊತ್ತು ನೀವು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕಾರಣ ಇಲ್ಲ ಅದು ವೇಳೆಯಿ. ಇದರಿಂದ ನಿಮಗೆ ಇವೊತ್ತು ಮತ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ನೀವು ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ, ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ತಮಗೆ ಆದರ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ ಬರಬೇಕೆ ಹೊರತು, ರಕ್ಷಣಾ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಮತ ಬರುತ್ತದೆ ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದು ಹುಸಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ಹೊರಟರೆ ನಿಮ್ಮ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷ ಅಲ್ಲ, ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಗಳು ಇರು

ತ್ರವೆ. ನಿಮ್ಮ ಬಂದೆ ಪಕ್ಷ ಅಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಮಾನ್ಯ ರಾಜಗೋಪಾಲ್ ಅವರ ಮೇಲೆ ಹಾಕಿದಂತಹ ಕೇಸ್ ಹಾಕುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಜನ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ನಿನ್ನಂಕೋಚನಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮುಚ್ಚು ಮರೆಯಿಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಮೊನ್ನೆ ನೀವು ನನಗೆ ರಿಪ್ಲೈ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಹೋಳೇನರಸೀಪುರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಕೇಸ್ ಹಾಕಿ ಅಂತ ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕೇಸ್ ಹಾಕಿಸಿ ಅದರಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಅಷ್ಟು ಸಣ್ಣ ರಾಜಕೀಯ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಈ ಹೋಳೇನರಸೀಪುರದ ಘಟನೆ ಬಗ್ಗೆ ೧೪-೯-೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಚಾರ್ಜ್ ಶೀಟ್ ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ, ಅವನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಅನಂತರ ೧೭-೯-೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಬಂಧನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ತಾವೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿರಿ ಅವನನ್ನು ಪಂಪ್‌ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ವರ್ಷನ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನನಗೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಕೂಲಿಗೆ ಅಂತ ಬಂದಿದ್ದ ಅಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಬಂದವು ಅನ್ನುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನೀವೇ ಪಂಪ್ ಹೌಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅರೆಸ್ಟ್ ಆಗಿದೆ ಅಂತ ರಿಪ್ಲೈ ಕೊಟ್ಟಿರಿ. ಈಗ ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಬಣ್ಣ ಕಟ್ಟಿ ಯಾವುದೋ ಬಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇವನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದ. ಆ ದಿವಸ ಎಳೆದುಕೊಂಡು ಬಂದವು ಅಂತ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಅಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ರಾಜಕೀಯ ಹೇಗೆ ಆಗಿದೆ ಅಂದರೆ ಪಾಲಿಟೆಕ್ಸ್ ಪಾಲಿಟೆಕ್ಸ್ ಇನ್ ಎವರಿ ಲಿಂಬ್ ಆಫ್ ದಿ ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್. ಇವೊತ್ತು ನೀವು ಮೂರು ಕೋಟಿ ಜನತೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನಿಜಕ್ಕಪಾತವಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಅಂತ ನಾನು ಅನೇಕಸಾರಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಉಪ ಯೋಗ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೆಳಗಡೆ ಈ ಕೆಳಮಟ್ಟದ ರಾಜಕಾರಣ ಏತಕ್ಕೆ ಇದಕ್ಕೆ ನೀವು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಯೆನ್ನ ಭೂಸಂಧಾರಣೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಎಷ್ಟು ವಿಶ್ವಾಸ ಇದೆ ಅಷ್ಟೇ ವಿಶ್ವಾಸದಿಂದ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿವು. ಮಾನ್ಯ ಹಾರ್ಡ್‌ಲೈ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಬಿಹಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ತಿವಾರಿ ಶಮ್ಸು ಅನ್ನುವವರು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರೆ ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಅಂತ. ಈ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ತಿವಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ತಿವಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲ, ಟೋಪಿ ಹಾಕುವುದರಲ್ಲಿ ತಿವಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ವಕ್ಕಲಿಗರು ಇರಬಹುದು, ಲಿಂಗಾಯಿತರು ಇರಬಹುದು ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಸಮಾಜದವರು ಇರಬಹುದು. ಟೋಪಿ ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಜಾತಿಗೆ ಏನು ಸಂಬಂಧ. ಇವೊತ್ತು ನಿಮ್ಮ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮೇಂಬರ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕಾದಂತಹ ಸರಪ್ಲಸ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಆಕ್ಯುವೆನ್ಸಿ ರೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪರಿಹಾರ ಏನು ? ಇವೊತ್ತು ಗೇಣಿದಾರನಿಗೆ ಶಿಫ್ಟ್ ವಾಗಿ ನ್ಯಾಯ ಸಿಕ್ಕಬೇಕು. ಆತನಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಬಾರದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು ಆಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್ ಮಾಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ. ತಾವು ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರಿ, ಆದರೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಆಯಿತು ; ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೀರಾ ? ಇವೊತ್ತು ಆತರವಾಗಿ ಲೋಕಾ ಯುಕ್ತ ಬಿಲ್ ಬಂದಿದೆ, ಇದು ಏತಕ್ಕೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತು ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಭೂಮಿಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಬಂಧಿಕರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸುಳ್ಳು ಗೇಣಿ ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿಕೊಂಡು ಲಪಟಾಯಿಸುವವರ ಘಟನೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕು ಸ್ವಾಮಿ ತಮಗೆ.

೬-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಇದರಲ್ಲೂ ರಾಜಕೀಯ. ಇದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ಇರುವವರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಕು ತ್ತೇವೆಂದು ಮೊದಲು ತಾವು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇವತ್ತು ಆ ನೀತಿ ಎಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರಿಗೂ ಜಗಳ ಬಂತು ಅಂತ ಅವರ ಕಡೆಯವರನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದಿರಿ. ನಿಮಗೂ ಗಂಡೂರಾವ್‌ರವರಿಗೂ ಜಗಳ ಬಂತು ಅಂತ ಗಂಡೂರಾವ್ ಕಡೆ ಯವರನ್ನು ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ನಿಂದ ತೆಗೆದಿರಿ, ಆಮೇಲೆ ನಿಮಗೂ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಸ್ನೇಹ ಬೆಳೆಯಿತು ಎಂದು ಅವರ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತೆಗೆದಿದ್ದವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್‌ಗೆ ಹಾಕಿದಿರಿ. ಇದು ಸರಿಯೇ ? ಇಂಥ ಬಂದು ಕೆಳಮಟ್ಟದ ರಾಜಕೀಯ ಬೇಡ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದು. ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರನ್ನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಬಹುಶಃ ನನಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವಿರುವಂತೆ ಮಾನ್ಯ ಸ್ಪೀಕರ್‌ರವರ ಛೇಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರಬೇಕು. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಯುನಲ್

ನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರು ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದು ಅಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದ್ದ ೫೦ ಕೇಸುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿಸಿ ಆದರಲ್ಲಿ ೧೫ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಯವರೇ ಬರೆದಿರುವ ಪತ್ರವನ್ನು ಓದಬೇಕೆಂದರೆ ಓದುತ್ತೇನೆ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿರುವ ೧೫ ಜನರೂ ದೈಕೋಟಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ, ಅವರ ಗತಿ ಏನು? ನೀವೇನೋ ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಯವರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದಿರಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಆ ಬಡವರು ಕೋಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಯಾರು? ನಿಮ್ಮಂತೆಯೇ ನಾವೂ ಕೂಡ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಚುನಾಯಿತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ತಮಗೆ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿರುವುದರಿಂದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನಾವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾಗಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ನಿಮಗೆ ಏನಾದರೂ ವಿಚಾರ ತಿಳಿಸಿದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚಲು ಹೋಗಬೇಡಿ. ದೇವೇ ಗೌಡರು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಬಹಳ ಸಿಟ್ಟು ಗುತ್ತಾರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಷೇತ್ರ ಗಳಲ್ಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ನಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ದೇವನೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರವರು ತಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೇ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಅಪೂರ್ಣ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಕೂಡೋಣವೆಂದರೆ ಅದು ಅಮರಗಿ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. 'ನೆಂಟ್' ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ೧೫ ಕೇಸುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಓರಲ್ ಆಗಿ ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ತಾವು ವಿಷಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವಂತೆ ವಿವರಣೆ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಆದರೆ ೧೫ ಜನ ಚೆನೇಟ್‌ಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಮೇಲೆ ತಾವು ಕೂಡಲೇ ಆ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ತಾವು ಅದನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಂತರ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೂ ಈ ವಿಚಾರ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿದೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ತಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ಆ ಅಧಿಕಾರಿ ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಶಕ್ತಿ ನೀಡುತ್ತಾನೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಚುನಾವಣೆ ಆಗುವವರೆಗೂ ಅಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಆತನನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಇರಿಸುವಂತೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಆದಿಪುತ್ರ ನಿರ್ಧಾರವು ಮುಗಿದುಹೋದ ಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಚಿಂತನೆಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಬೇಗ ಮಾಡಿ ಅಮರ್ಗಾರವರು ನೋ ಕಾನ್ ಫಿಡೆನ್ಸ್ ಹೋಷ್‌ಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಬಹಳ ಉಗ್ರವಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಒಂದೆ ನಾನು ರವರಿಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಏನು? ಅದು ತಮಗೆ ಬಿಡು ತಡವಬೇಕು ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಚುನಾವಣೆಯಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ವೆಚ್ಚ ನಾಯಕಿಯಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಗೆಲ್ಲಿಸಿದ ಸಂತರ ಚಿಕ್ಕಮಗಳೂರು ಕ್ಷೇತ್ರದ ರಾಜಕಾರಣಿಗೆ ದಂದನಿಗಳನ್ನರ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಲಕ್ಷಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅವರ ಸದಸ್ಯತ್ವವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿದ ಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಲಾಟೆಗಳಾಯಿತು. ಗಲಾಟೆಯಾದಾಗ ನಾವೂ ದತ್ತು ನಮ್ಮ ನಾಗರೂರೂ ಇಲ್ಲಿ ಧರಣಿ ಕೊಡೆವು. ೧೧ ನಮ್ಮನ್ನು ನೀವು ಸದನದಿಂದ ಹೊರಗೆ ಹಾಕಿದಿರಿ, ಅನಂತರ ನೀವು ಕೊಪ್ಪದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ, 'ನಾನು ಮೆಂಬರಿಗೆ ಬಹುಮಾನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ತಂದೆರೆ ರಾತ್ರಿ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವೇಗೌಡರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಮಾತನ್ನು ತಾವು ಅವತ್ತು ಸಭೆಯೇಕೆನ್ನಾಸಾರವಾಗಿ ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ, ಆದರೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಆ ರೀತಿ ಅನಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೋಷಿ, ಶರ್ಮಾ, ತಿವಾರಿ ಮುಂತಾದ ಬಾಂಬಿನಿವೆದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಿವಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಇವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲ. ಜೋಷಿ ಹಾಕುವ ತಿವಾರಿಗಳು. ಎಲ್ಲಿ ಟೀಕಿ ಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇವರು ಅಲ್ಲಿರತ್ತಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಇನ್ನೊಂದು ಹಾರ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಬರುವುದೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರ ಮೋಗಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ತಕ್ಷಣ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋದರು. ಈಗ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಹೋದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತೆ ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಬರಬಹುದೆಂದು ಕಾದಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇವರ ಉದ್ದೇಶವೇನೆಂದರೆ, ಯಾರು ಎಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ತಾವು ಸೇರಿಕೊಂಡು ಅನುಕೂಲ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು.

ಮಾನ್ಯ ಆರೋಗ್ಯವಾರವರು ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅವೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಣವನ್ನು ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಾವು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಬೇಡಿ. ನಾವು ಬಂದಿ

ರವುದು ವಿರೋಧಪಕ್ಷದಿಂದ. ನಾವು, ನೀವು ೧೯೭೨ ನೇ ಇಸವಿಯಿಂದ ಒಟ್ಟಾಗಿಯೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿರುತ್ತೀವೆ. ಆದರೆ ನೀವು ಈಗ ಕಾಲದ ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಯಾವುದಕ್ಕೋ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಿ You are the Chairman of ...

SRI C. M. ARMUGHUM.—You are in a mood. I like your speech.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಸದನದ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂಥ ಒಂದು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂಥ ವಿಷಯ ಕುರಿತು, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರಿಬ್ಸ್‌ನ ಚೇರ್‌ಮನ್‌ರವರಿಗೆ ಬರದ ಪತ್ರ. ಅದನ್ನು ಓದುತ್ತೇನೆ. ಏತಕ್ಕೆಂದರೆ You are the Chairman of the Committee for the Welfare of the Scheduled Castes/Scheduled Tribes.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ಅವರು ಚೇರ್‌ಮನ್ ಆಗಿರುವುದು ಈ ಮನೆಯಿಂದ ನೇಮಕವಾದ ಸಮಿತಿ ಅಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಲೆಜ್‌ಸೇಷರ್ ಕಮಿಟಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—As you were the Chairman of a Committee when you were the Leader of the Opposition, he is also the Chairman of the Committee.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪವೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ದೇವರಾಜ ಅರಸ್.—ನೀವು ಹೇಳಿದ ಅರ್ಥ ಆ ರೀತಿ ಆಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎಚ್. ಡಿ. ದೇವೇಗೌಡ.—ಅವರು ಚೇರ್‌ಮನ್‌ರಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ನನ್ನ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಅವರು ಆ ಹುದ್ದೆಗೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಆ ಕಮಿಟಿಯವರೇ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ He too has got certain responsibility as Chairman of a Committee of this House. ಅವರ ಭಾಷಣದ ಸ್ಟೈಲ್ ಮಾತ್ರ ಹೇಳಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನಿಯವರ, ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯ ಶಾಸಕರು ಅಡ್ಡಿ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಮಿತಿಯವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಬೇಕೆಂದು ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಆ ನಾಲ್ಕು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಮೇರೆಗೆ ತಮ್ಮ ಗವಾನಕ್ಕೆ ತರಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೂ ಕೂಡ ಪತ್ರ ಬರೆದಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಗರು ಯಾರಾದರೂ ಕಾಗದ ಬರೆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಹಸ್ತದಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರೆಯುತ್ತೀರಿ ಆದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕುಂಟ್ರಿಗಳು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಸೆಕ್ಟರಿನವರೇ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಬರೆಯಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾವಾಗಲೂ ನಾನು ಬರೆದ ಕಾಗದಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದ ಉತ್ತರ ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಬರೆದಿರುತ್ತೇನೆ.

“(1) In certain land tribunals decision were taken against the interests of the tenants belonging to SCs/STs. We have made certain allegations on the floor of the House alleging that some land tribunals are not properly functioning, giving certain concrete examples and we demanded the Government to appoint a one-man Committee to review the decisions of the land tribunals and the Hon. Chief Minister was good enough to agree to this in principle in 1977. His promise has not been implemented so far. I think it high time that this matter should be probed into. Your Committee can take of this issue and collect information as to how many

declarations were made by the tenants who belong to SCs and STs in each tribunal and how many were decided in favour of the tenants who belong to SC and ST and how many were decided against tenants who belong to SC and ST.

(2) Recently legislation was enacted by the State Legislature for prohibiting alienation of land granted to SCs and STs in Karnataka. I think the Committee can collect the information from every taluk that (i) in how many cases the land granted to SCs and STs were sold in violation of the non-alienation period; (ii) how many legislators, ministers, ex-ministers and ex-legislators or important political leaders like TDB Presidents Members, of TDB, Municipal Presidents, Municipal Councillors, Panchayat Chairmen etc., have purchased such land; (iii) information may also be collected as to which party they belong to; (iv) in how many cases after these illegal sales came to the knowledge of the revenue officers; such illegal transfer of sale has been ratified by confirming the sales in the Tahsildar level, district level, Divisional Commissioner's level and Ministers and Chief Ministers's level.

(3) If I remember correctly, the previous Government had taken a policy decision to reserve 50% of the total available surplus land to SCs and STs for disposal under land grant rules in every taluk. The Committee can collect information with regard to the total available land disposed of under land grant rules in every taluk and out of which what is the total extent of land which was actually granted to the SCs and STs and whether 50% of total land disposed of during the period from 1st January 1973 to 31st December 1979 was actually given to SCs and STs out of the total land so disposed of in each taluk."

This is my letter dated 14-2-1979. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೀಮಾನ್ ಅಮಂಗಳವರಿಗೆ ಬರೆದಿದ್ದು ಯಾವಾಗ ಸ್ವಾಮಿ ಅಂದರೆ, ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೪, ೧೯೭೯ರಂದು ಅದರ ಕಾಫಿ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೂ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಲಾಖೆಯ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರಿಗೂ ಜಿಲ್ಲಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ತಮಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸಿ ಸಹಕರಿಸಿ ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಆದರಿಗೂ ಒಂದು ಕವರಿಂಗ್ ಲೆಟರ್ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಫಣಿ ಶಾರೀಖಿಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳೂ ಯಿತು ಎಷ್ಟುದೂರ ತಮ್ಮ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಹೋಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಿಂತಲೇ ತಮ್ಮ ಬಿರಿದು, ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶ, ಅದು ಕೂಡ ನಾನು ಹೇಳಿದೆ. ಅಧಿಕಾರ ಇದ್ದಕ್ಕೇ ಜನ ಸಂಗ್ರಹಾ ರಿಂದ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದರೂ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನೋಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹತ್ತಿ ಹಚ್ಚಿ ಈವತ್ತು ಬಡವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕ ತಕ್ಕಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಬಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದನ್ನು ತಡೆ ಗಟ್ಟಿವುದು ನಿಮ್ಮ ಜವಬ್ದಾರಿ. ಅದು ನಮ್ಮ ಜವಬ್ದಾರಿಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರವರವರಿಗೆ ಕೊನೆಯದಾಗಿ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರವರ ಹಾಜರೂರು

ರವರು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಅಪಾದನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ತಾವು ಮಾಡಿದ ತಪ್ಪಿಗಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಹೂಡಿಕೊಂಡರು. ನಾನು ಅವರನ್ನು ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಏನೋ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತಪ್ಪನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ರಿವೆಂಜ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರು. ನಾನು ಯಾವುದೋ ಹೇಳಿಕೆ ಮಾಡಿನಿಂದ ಆ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ನಿಜ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು. ಇದರಿಂದ ಅವರ ದೊಡ್ಡಸ್ಸಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾದ ಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರ ದೊಡ್ಡಸ್ಸಿಗೆ ಕುಂದುಂಟಾಗುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಆದರಿಂದ ಅವರ ಯೋಗ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ಸಹೋದ್ಯೋಗಿ ಒಬ್ಬರ ಮೇಲೆ ಸಿಬ್ಬಿಡಿಯವರು ಶನಿವಾರ ಸಡ್‌ಸಲು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಗೆ ಆ ವಿಷಯ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿ. ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಬೇಕು ತಾವು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಮತ್ತೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನೀವು ತಂದಿರತಕ್ಕ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಮಸೂದೆಗೆ ಮಹತ್ವ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಿಲ್ಲ. ನಾನು ಮೊದಲೇ, ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ತಾವು ರಾಜಕೀಯ ಅಸ್ತ್ರವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು. ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡನಾಗಿ ನಾನು ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುವಾಗ ಯಾವುದೇ ಜಾತಿಯ ಅಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ತಾವೇನಾದರೂ ಇವತ್ತು ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೆ ರಾಜಕೀಯ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ನೀವು ಯಾವ ಒಂದು ಹಿರಿಮೆಯಿಂದ ಲೋಕಾಯುಕ್ತ ಬಿಜ್ಜನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದು ಜೊಳೆ ಪಾದ ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು (ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು) ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿರುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಏನೂ ಮೊತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ದಾಖಲಾತಿಗಳಿವೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಂತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ಸದರಿರತಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನೇನೂ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀವು ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪ ಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ನಾವು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದವರು. ಮಾನ್ಯ ಗುಂಡೂರಾಯರು ವಿಶೋಧಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾಗಿ ಈ ಅಖಿಲಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ತಂದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡದೇ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತು ಮಾತನಾಡತಕ್ಕದ್ದು ರಾಜಕೀಯದ ಯೋಗ್ಯ ನಿರ್ಣಯ ಅಲ್ಲ. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವತ್ತು ಸಿ.ಬಿ.ಎ.ವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಮರ್ಗಂ ಅವರು ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ತಮಗೆ (ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ) ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ನಿಮ್ಮ ಮನೋಧಾರ್ಡ್ಯವನ್ನು ಪಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡು ಪಕ್ಷಾಂತರ ಮತ್ತು ಸರ್ವಾಧಿಕಾರಿ ಶಕ್ತಿ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗುವುದಾದರೆ ಮಾತ್ರ ನಿಮ್ಮನ್ನು ನುಡಿದಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅದಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ, ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ರಾಜಕೀಯದ ಅಳವಡು ಅಡುವುದರಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಾವು ನೈಪುಣ್ಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

MADAM DEPUTY SPEAKER. — We are sitting till 7-30 P. M.

SRI S. R. BOMMAI. — From my party, only two of us have spoken. I request the Madam Dy. Speaker to give a chance to Miss. Pramila.

MADAM DEPUTY SPEAKER. — Now Mr. Quamarul Islam to Speak.

† SRI QUAMARUL ISLAM (Gulbarga). — Madam Deputy Speaker, in a democratic country like India where we are following the parliamentary system of democracy, it is customary that the Opposition will bring the No Confidence Motion in the Government. No Confidence Motion means, the Government has come to a minority, or people have no faith in the Government or the law and order situation

has become worst in the State. Madam, our country got Independence in 1947 and the first General Election was held in 1952 where some parties have come out with certain programmes and policies and the people voted some parties to Power. In 1978, what happened? We see that the policies of the Communists and the Congress are the same. Now, our Hon. Leader of the Opposition who brought this No confidence Motion, stated that the people of Karnataka are not having faith in this Government. I would like to tell the House that from 1972 to 1978, in different States, there were different Chief Ministers. What was the law and order situation in those States during that period? Bihar, Uttar Pradesh, Madhya Pradesh, Delhi proper and everywhere, there were communal riots. Even during the period of Mrs. Gandhi, the law and order situation in different States was not good. 600 communal riots took place in India. This information was given to my party M. P. in the Lok Sabha. What is the situation here? Here, in our State, our Hon. Chief Minister is Sri D. Devaraj Urs. He is the head of the Government. How many communal riots had taken place here? I agree some incidents might have taken place in Kolar or in Yadgir. But during the period of emergency, what was happened? In Turkman Gate and in Muzafar Nagar, so many things happened, during the emergency. My leader in the Lok Sabha was not allowed during the emergency to go to Muzafar Nagar. The Washington Times, The New York Times and other papers have published the speeches of my leader but, here, he was not allowed to go to Muzafar Nagar. Those days have gone when parties think that they can get votes by showing the photo. In India, people, especially the minorities whose population is 14 Crores, have realised their responsibilities. They are united and they will vote for the Government in which they are having faith. The picture is very clear. In North India, majority of Muslims and the Schedule Castes people have voted for the Janatha Party during the last election even though they knew that the Janatha Party consists of constituents of Jan Sangh. They have voted in favour of Janatha Party during the last election because of the dictatorial rule of the Government led by Mrs. Indira Gandhi and her Chief Ministers. But what has happened in North India? In Karnataka, the Muslims, the Schedule Castes and the backward classes people have voted in favour of this Government led by Sri D. Devaraj Urs because in their wisdom, he is very sincere and he is protecting their rights. They voted in favour of Sri D. Devaraj Urs because he was sincere in implementing various educational and other socio-economic programme for the welfare minorities. I would like to give an example. Just take the case of educational upliftment. What was the percentage of Muslims in Medical and engineering colleges?

7-00 P. M.

I have come here to express the feelings of the minorities. If I don't express the real feelings of the minorities, I will be doing injustice to them. I will give an example. The percentage of the minorities in medical and engineering colleges was only 1.1%. When the Muslims were included in the Backward Communities and the Backward Tribes List, the percentage increased to 5%. Thus, 200 Muslim students got admission into colleges. Then, I should say something about the monopoly by some sections of the people. For example, if you take admission in M. S. and M. D. you don't find a single Muslim student in those courses. Again if you take the private colleges and the private institutions, you can observe that they are all run by forward communities under the name of a Society. So, in the educational field, people belonging to Backward communities and minorities were not allowed to enter into that field. But now days are changed. I should congratulate the Hon. Minister for Education Sri B. Subbaya Shetty, who was kind enough to give permission to start three Engineering Colleges this year. All these colleges were given to people belonging to Backward Communities and minorities. I will give the details about that. One for Vokkaligar Sanga, the second one for Backward Community and the other one to the Minorities. I appreciate the stand taken by this Government in this behalf. This Government has every sympathy to Backward Communities and the minorities. I must say something about the role played by Smt. Indira Gandhi. My friend Sri Sheernally Chandrasekhar while speaking has said that Smt. Indira Gandhi is a symbol of socialism and democracy. He further said that Smt. Indira Gandhi is symbol of so many things. I would like to tell him that she is the symbol of so many bad things. She is responsible for communal riots that have taken place in our country. She is responsible for the riots that have taken place in Aligarh University. We, the minorities know how to tackle the problem inside and outside the Legislature. We are here to protect the interests of the minorities. We should forget the days and also who ruled the country. All those people should come out from the power. We want that new faces should occupy the high positions to serve the people belonging to Backward communities and the minorities. New people are expecting for a change. New parties are emerging. Now the people will not vote for a particular National Party. They will see the background of the leaders who are really sincere in promoting policies and programmes of his party. Now, I will give an example of the Wakf Development Corporation. Though the Wakf Development Corporation Act came into existence in 1954, except Karnataka no other State in India has formed the

Wakf Development Corporation. Here again I congratulate this Government for having established the Wakf Development Corporation. Because of its existence so many Wakf Properties have been saved and it was paved the way for the development of institutions belonging to minorities. Our State is the second one to grant funds for repairing the wakf Properties through Wakf Development Corporation. During the last year this Government has given Rs. 15 lakhs to effect repair and other things to the Wakf Institutions. This is because of establishing a Wakf Development Corporation in Karnataka. So, I must say that this Government is sincerely coming forward to tackle the problems relating to them.

Thirdly, I must say that after Kerala our State is the second in promoting Sankrit and Arbaic languages. Of course, there may be one or two mistakes committed by this Government here and there. But when we see the overall picture about the development that has taken place in Karnataka we cannot say that this Government has not done anything. Some of my friends were saying that the law and order situation is worse in Karnataka. It is not correct. Nobody knows what has happened in Purnea. Nearly 500 Muslims girls were raped and kidnapped. You might have not read this in any Newspapers because this was not given to the press. Then, what about the communal riot that has taken place in Jamesedpur? What is the role of the Congress (I) in that communal clash? In that clash the police have arrested so many Congress (I) people and because of that the Congress (I) party started accusing the Janatha Party and its allies Jana Sangh and the R. S. S. At present there is no party to be called as a National Party. All of them have alliance with some smaller parties and the regional parties in their respective States. Now, we have come to an understanding that we should support and bring majority for one Party. Supposing if we do like that then the authoritarianism will develop; dictatorship will develop; communal riots will take place. Therefore, I prefer small parties with some Colliation as it exists in Kerala to do justice to the people and the State in which they are formed.

Before I conclude my speech I thank the Chair for having given me an opportunity to express the fellings of the Muslims in Karnataka and I oppose the motion of no-confidence brought by the Leader of the Opposition.

† ಶ್ರೀಮತಿ ಪ್ರಿಯಾ (ಚಾಮರಾಜಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನವರೇ, ದಯಾನಂದ ಸರಸ್ವತಿಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ ಅದೇನೆಂದರೆ ಅವರು ಈ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರದರ್ಜೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ನಾವು ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥಾ ಮಹಿಳೆಯರು ಈ ಅದಿಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ ತಂದಾಗ ಯಾವ ಭಾವನೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ಮೊದಲು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ಈ ಸಾರಿ ಅಸೆಂಬ್ಲಿ ಶುರುಮಾಡಾಗಿನಿಂದ ಇದು ಏತಕ್ಕೂ ಶುರು ವಾಯಿತೋ ಅಂತ ನಮಗೆ ಅನಿಸಿತು. ಏತಕ್ಕೂ ಏಂದರೆ ದುರ್ಯೋಧನ ಮತ್ತು ದುಶ್ಯಾಸನ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕುಂತಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲ ಅಂದ ಹಾಗೆ ಆ ಕಡೆಯವರ ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆಯವರ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕಂಪ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ತಮಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಯಾವನಾದರೂ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿ ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅವರು ಏನು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ನೀನು ಏನಾದರೂ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದೀಯಾ ಅಥವಾ ಸೆಸ್ಸನ್ಸ್‌ನ ಏನಾದರೂ ಆಗಿದ್ದೀಯಾ ಎಂದು ಕೇಳುವುದಲ್ಲದೆ ಅವನ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಯಾರಿಕ್ಚರ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಾ ಹಾಗಾದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್‌ನಲ್ಲಿಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಯಾವ ಶಾಸಕರಾದಲಿ ಆ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಸೆಸ್ಸನ್ಸ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅಥವಾ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆಗಿದ್ದರೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೊಂದು ಕ್ಯಾರಿಕ್ಚರ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬೇಡ. ಅವರು ಏನು ತಪ್ಪು ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರಿಗನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ, ನಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏನಾದರೂ ಆಗಲಿ ಅವರಿಗೆ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಧಿಕಾರ ಬೇಕು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಜನತೆಯಲ್ಲಿ ಈವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಹೋಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಅವರಿಗೆ ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನವೂ ಕೂಡ ಬಂದಿದೆ. ಏನಾದರೂ ಹೆರಿದು ಹೋಗಿದ್ದರೆ ತೇವೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ರಿವೇರಿ ಮಾಡುವ ಹಾಗೆ ಇಂಥಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತೇವೆ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿವಸ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಅಂಥಾವರಿಂದ ಜನತೆಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕುತ್ತದೆ ಅನ್ನುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಆದ ಮತ್ತು ಸೆಸ್ಸನ್ಸ್‌ನ ಆದಂಥಾ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೀವು ಆಡಳಿತ ನಡೆಸಿದೀರೋ ಅದರ ಪ್ರಾಯಶಃ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದಿನ ಉಳಿಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಜನತೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿನ ಅನುಕೂಲವಾಗಬಹುದು ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಅವರಿಗೆ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ಚರಣ್‌ಸಿಂಗ್ ಅವರೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಯಾದಾಗ ಇಡೀ ಮಹಿಳಾ ವೃಂದಕ್ಕೆ ದುಃಖವುಂಟಾಯಿತು. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿದಾಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರೂ ಮಹಿಳಾ ಐಎಎಸ್ ಅಫೀಸರ್‌ರನ್ನು ಮಾತ್ರ ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹಾಕಬೇಡಿ ಎಂದು ಬರೆದಿದ್ದುದನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟರು. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷನೆಯವರೇ, ಇಂಥವರು ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರುವಾಗ ಇಡೀ ಮಹಿಳಾ ವೃಂದ ದುಃಖಪಡಬೇಕಲ್ಲದೆ ಸಂತೋಷಪಟ್ಟೀತೆ ? ಇಂಥ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನು ನೆಪದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ವಿಧವೆಯಿರಿ, ಅಬಲೆಯಿರಿ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎಂದೂ ಮರೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿ ಮಹಿಳಾ ವೃಂದ ಸರ್ಕಾರದ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನದಿಂದ ದುಃಖಪಟ್ಟಿತು. ಇಂಥವರಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಕೂಲ ಆದೀತೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಇವತ್ತು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಅವರು ಮಾನ್ಯ ಚರಣ್ ಸಿಂಗ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವಾಗ ಇವರುಗಳಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎನ್ನುವ ಸಂಶಯ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇಂದು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿಮ್ಮಿಂದ ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೇ ಈ ಒಂದು ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಸಭೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆ ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸ್ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಸ್ ಅವರು ಅಮ್ರಾವತಿ ಗಂಡ ಎನಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಅಮ್ರಾವತಿ ಪರ ಹೋದರೆ ಅವರ ಮೂಲಕ ಬಂದರೆ ಇವರ ಕೆಲಸಗಳು ಅಗುತ್ತವೆ ಯೆನ್ನುವ ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ಹೆಸರನ್ನು ಇವರು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದರೆ, ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡಿಗೆ ಯಾವ ಯಾವ ಸ್ಥಾನಗಳು ಇರಬೇಕೋ ಅದರ

ಪ್ರಕಾರ ಅವರವರ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಇವರು ಹೆಂಡತಿ ಹೇಳಿದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಅದರಿಂದ ಇವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಉದೇಶ ದಿಂದಲೇ ಜನತೆ ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಅವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾನು ಕಳಕಳಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಕೇಳಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಳ ಗಲಾಟೆಯಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳನ್ನು ಹದ್ದುಬಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅರಸ್ ಅವರು, ಯಾರು ಯಾರು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾರೋ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಇವರು ಏನೇನು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಮಾಡಿ ಎನ್ನುವ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಇವರುಗಳು ಮನಸ್ಸೇಚ್ಚೆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಾಲಬ್ರೂಯಿಯ ಬಾಗಿಲು ಈ ಗಲಾಟೆ ಶುರುವಾದ ಮೇಲೆ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇ ಕೇಳಲಿ, ಯಾರೊಬ್ಬರ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಆಗಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಅನುಕೂಲಗಳಾಗಲಿ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಲು, ತೆರೆದಿವೆ ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾಡಿದ ಒಂದು ತಂತ್ರ ಅಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಅರಸ್ ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಹದ್ದುಬಿಸ್ತಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಎಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಮೊದಲಿನಂತಹ ಬಿಗಿಯಾದ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಈಗೇನಾದರೂ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಈಗ ತಂದಿರತಕ್ಕ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಸೂಕ್ತವಾದದ್ದು, ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜನತೆಗೆ ಆಗಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ತಮಗಿರುವ ಬಹುಮತದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ತಮಗೆ ಬಹುಮತ ಇದೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ತಾವು ತಿಳಿದಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇಂಥ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಬಂದಿರುವಾಗ ತಾವು ಹೆಂಟ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಕಾಲ ಬಂದಿದೆಯೆಂದು ನಾನಾದರೂ ತಮಗೆ ಈ ಮೂಲಕ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾಳೆಯ ದಿವಸ ಈ ಒಂದು ಜರ್ಜಿ ತಾವು ಉತ್ತರ ಕೊಡ ಬಹುದು, ಆದರೆ ತಾವು ತಮ್ಮ ಅಪಧಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ರಾಜ್ಯದ ಹಣ್ಣು ದುಕ್ಕಳಿಗೆ ಏನೇನು ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದಿದ್ದರೆ ನಿಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಜನತೆ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿಸಲು ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಆಮರ್‌ಗಂ ಅವರು ತಾವು ಹರಿಜನರ ಉದ್ಧಾರವನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸೈಟುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಎಂದು ಬಹುವಾಗಿ ಹೊಗಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ನಿರ್ದೇಶನ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವೇನೋ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಭೂಸುಧಾರಣಾ ಕಾನೂನನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಮಾನ್ಯ ಆರ್. ಎಂ. ದೇಸಾಯಿಯವರು, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೀಗಲ್ ಟೆನೆನ್ಸ್, ಕ್ರಿಯೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೀಳಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಲ್ಯಾಂಡ್ ಟ್ರಬ್ಯುನಲ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮವರನ್ನೇ ಜೇರ್ನ್ ಆಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ಮಾಲೀಕತ್ವವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಇದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಜಮೀನು ಇವರಿಗೆ ಇದೆ, ಇದನ್ನು ತಾವು ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಇದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮೂರುಜನ ಸದಸ್ಯರು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಕೆ. ಬಿ. ಚೌಧರಿ, ಇವರು ಮಹಮ್ಮದೀಯರು, ಸಿ. ಎಸ್. ಹೊಸಮನಿ, ಇವರು ಹರಿಜನರು. ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಬ್ಯಾಕವರ್ಡ್‌ಕ್ಯಾಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದವರು ಇವರುಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಐ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಎನ್ನುವ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇವರನ್ನು ತೆಗೆದು ವಿ. ಎಸ್. ದೇಸಾಯಿ, ಇವರು ಆರ್. ಎಂ. ದೇಸಾಯಿಯವರ ಸಹೋದರರು ಇವರನ್ನೂ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಒಂದೇ ಕೋಮಿಗೆ ಸೇರಿದವರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನೀವು ಮಹಮ್ಮದೀಯರಿಗೆ, ಮಾಡುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವೇ, ಹರಿಜನರಿಗೆ ಮಾಡುವಂಥ ಒಳ್ಳೆಯ

ಕೆಲಸವೇ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಮಾಡುವ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವೇ ಎಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಸರ್ಕಾರ, ಅವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಸರ್ಕಾರ ಎಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಈ ನಿಮ್ಮ ಕೆಲಸದಿಂದ ಇವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬೀಳಗಿ ಭೂಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ೧೯೭೬ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಜಮೀನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಮೀನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಈ ಜಮೀನಿನ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ರಿಟ್ ಹೋದರು. ಇದನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಆರ್ಡರ್ ಆಯಿತು ಇಷ್ಟಕ್ಕೆ ಸುಮ್ಮನಾಗಲಿಲ್ಲ ಅಲ್ಲಿಯ ಶಾಸಕರು. ಮಾನ್ಯ ಕಂದಾಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ ನವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ವೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಸ್ವೇ ವೇಕೆಟ್ ಆಯಿತು. ಆದರೂ ಹರಿಜನರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದಾದಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರೇ ಸ್ಟಾಟ್ಸ್ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಈ ಜಮೀನನ್ನು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿ ಈಗ ಅವರ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ಅಡಚಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಾನು ನಿಮ್ಮನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯ ಇವರಿಗೆ ಸುಮಾರು ೬೫೦ ಎಕರೆಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಇದೆ. ಸರ್ವೆ ನಂಬರ್ ೭೮-೭೯ರ ಇವರ ಜಮೀನು ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಗೋಮಾಳ ಜಮೀನು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೭-೮ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಹರಿಜನರು ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜಮೀನನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಂ. ಎಸ್. ರಾಮಯ್ಯನವರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಪೊಲೀಸರ ಸಹಕಾರದಿಂದ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹರಿಜನರನ್ನು ಓಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರ ಹಿತವೇ, ಅಥವಾ ಸ್ವಜನ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲವೇ ಎಂದು ನಾನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಸ್ಕೇಟ್ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ ಮಾನ್ಯ ಬಗರಿಯವರ ಮೇಲೆ ನಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಇಷ್ಟು ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದುವರೆಗೂ ಇವರ ಮೇಲೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಾ ? ಇವರು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇವರು ತಮ್ಮ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಗಳಿಸಿದ ಹಣದಿಂದ ಸುಮಾರು ೩೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಚಿನ್ನದ ಡಾಬನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬ ಲೈಬ್ರರಿಯನ್ ೩೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಚಿನ್ನದ ಡಾಬನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳವಾದರೂ ಎಷ್ಟು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಲೈಬ್ರರಿಯಲ್ಲಿ ಇವರು ಮಾಡಿದ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪುರಸ್ಕಾರ ಕೊಟ್ಟು ಇನ್ನೊಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇವರನ್ನು ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದ ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇಂಥ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಜನತೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದು ಬೇಡ. ಲೋಕಸೇವಾ ಆಯೋಗದಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೂ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳೂ ಸಹ ಸದಸ್ಯನಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೀವು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು ಯಾರಿಗಾದರೂ ಕೊಡಿ, ಒಬ್ಬ ಹರಿಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳಿಗೆ ಈ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ನಾನು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಈ ಮೂಲಕ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ, ತಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಶ್ರಿಯಸ್ಕರವಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅರಸ್ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷವೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಅದು ೧೮ ಚಾಪ್‌ಟರ್‌ಗಳಾಗಬಹುದು. ಇಷ್ಟು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಯವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ವರದಾ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವಿ. ರಾಜಶೇಖರನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇಯವರೇ, ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ, ಏನೆಂದರೆ, ನನ್ನ ಯಿಂದ ಈ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿ ನಿಂದೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲವನ್ನು ಕಳೆಯಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಬಹಳ ವ್ಯಸನದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಜನರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳ

ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ನಮಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ನೋವಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಬಹಳ ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ತಾವು ಈ ಸಭೆ ೭-೩೦ಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಮಗೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರದ ವೈಫಲ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಲು ಕಾಲಾವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಷ್ಟೆ, ನಾನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪಾರ್ಟಿಯವರಿಗೂ ಮಾತನಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

SRI M. V. RAJASEKHARAN.—It was your duty to see that different points were discussed by different members. The same thing is repeated over and over again and If you say you cannot help what should be done ?

MADAM DEPUTY SPEAKER.—I said the discussion should be over by 7-30 P.M. I cannot help it. Time was allotted to different parties and you should ask your party.

SRI M. V. RAJASEKHARAN.—I am sorry for your observation. It is your duty to see that such things are avoided.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—You need not tell me. I know what I have got to do.

SRI M. V. RAJASEKHARAN.—I have a right to speak. I am sorry it cannot be allowed to happen like this in this House.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—I have been listening from morning. You have been repeating your arguments over and over again. Your leader takes hours and hours, From where I should find time ?

SRI BHIMANNA KHANDRE.—Is it an offence ? Why are you there ? You are angry. You are in the Chair and you cannot say that.

MADAM DEPUTY SPEAKER.—You cannot say that I have done anything wrong. Your Chief Whip has sent a list and when I have allotted time according to it, you have gone beyond that.

The Hon. Chief Minister will reply tomorrow. The House will now rise and meet tomorrow at 9 A.M.

The House Adjourned at Twenty Five Minutes past Seven of the Clock to Meet again at Nine of the clock on Thursday 27th September 1979.